Dziś 14 stronic, 40 ilustracyj.

WSCHÓD

Lwów
Stanisławów
Tarnopol

Nr. 85 Cena 20 gr. Rok III.
Dnia 30 maja 1938.
WYCHODZI 10, 20 i 30 KAŻDEGO MIESIĄCA
REDAKCJA i ADMINISTRACJA
Lwów, ul. Piłsudskiego 21. - Tel. 210-86

Opłata pocztowa uiszczona gotówką.

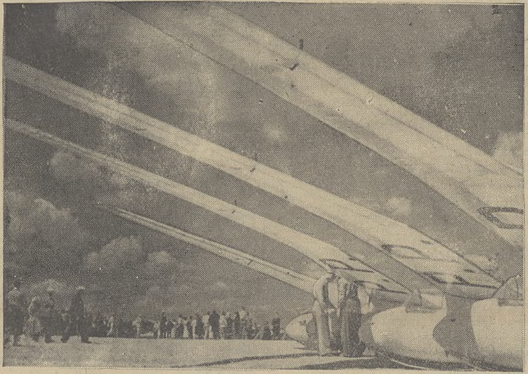

ŻYCIE MIAST i WSI WOJEWÓDZTW POŁUDNIOWO – WSCHODNICH

Krajowa Wystawa Lotnicza we Lwowie

29 maja - 29 czerwca 1938.

Miasta, miasteczka i wsie Małopolski wschodniej organizują wycieczki na Wystawę Lotniczą do Lwowa. Informacje: L.O.P.P. ul. Podleskiego 1, tel. 285-00 i 285-05 oraz Związek Popierania Turystyki, ul. Kilińskiego l. 4. - tel. 210-21.

Polskie skrzydła w obronie kraju.

Lwów – na fali życia.

Świetne karty posiada Lwów na przestrzeni szeregu wieków, w nawiązaniu od chwili swego powstania. Pisane były krwią i orężem, lśniły się potężnymi błyskami kultury, któłej miasto Lwów w ujęciu zachodnim było najdalej ku wschodowi rozniecconym i bujnym ogniskiem, — jaśniały wspaniałymi wzorami **cnoty obywatelskiej,** składającej na ołtarzu ogólnego dobra bezbrzeżne ofiary krwi i mienia. W rycerskiej szkole wychowane mieszczaństwo Lwowa, tej rycerskiej, świetlanej tradycji pozostało wierne do chwili, gdy herb jego spowity został zaszczytnymi **wstęgami orderu „Virtuti Militari"** a do chwalebnych tytułów z przeszłości: „Ozdoba Królestwa" i „szaniec pierwszorzędny" przybył nowy niemniej chlubny przydomek: **Lwów „Żołnierz Zbiorowy"...**

Mijały wieki i wśród biegu dziejów przesuwały się różne karty, jasne, to znów ponure, gdy miasto, najwcześniej wycięte z żywego pnia Rzeczypospolitej dostało się poza graniczne słupy austriackiego zaboru. Pomimo zakusów centralizmu wiedeńskiego **pozostał Lwów wiernym idei niepodległościowej,** żywy biorąc udział w ruchach zbrojnych, jakie z pokolenia w pokolenie snuły się nieprzerwaną wstęgą poprzez lata niewoli.

Był Lwów w owym czasie stolicą kraju i pierwszorzędnym ogniskiem życia polityczno-społecznego i kulturalnego. Przodująca ta rola w życiu kraju skończyła się z chwilą, gdy z wojny światowej wstała wielka i mocarna Polska, do której wrócił po długich latach niewoli zabór austriacki wraz ze stołecznym swym grodem. Z miasta stołecznego, które było siedzibą władz krajowych, rządowych i samorządowych oraz terenem bujnego ruchu, związanego ze stołecznym charakterem miasta, stał się Lwów miastem prowincjonalnym, wojewódzkim.

Punkt ciężkości przesunął się z łatwo zrozumiałych powodów ku stołecznej Warszawie a Lwów jako miasto wojewódzkie znalazł się w skromnych ramach w nowym okresie swych dziejów. Z nastaniem tego okresu z natury **tego przeobrażenia, nowe zagadnienia i nowe problemy zarysowały się przed Lwowem.**

Odrazu znalazł się Lwów w trudnym położeniu, pierwszym bowiem problemem, jaki nasunęła chwila po jego wyzwoleniu, była **konieczność wewnętrznej odbudowy po pełnych grozy sześciu latach wojennych, jakie mu, jak żadnemu innemu miastu polskiemu, zadała czteroletnia wojna światowa** i dalsze dwa lata ciężkich zmagań o całość i niepodzielność Małopolski wschodniej.

Ustał wreszcie po sześciu latach szczęk oręża i miasto poczęło coraz bardziej oddalać od twardych przeżyć tego wojennego okresu. Lwów powrócił do Macierzy i od tej chwili w charakterze wojewódzkiego **miasta dokładał wszelkich starań, by mimo tego znacznie zmniejszonego swego znaczenia płynąć z falą i utrzymać się na fali.**

Wśród nadzwyczajnych trudności w pierwszej chwili swej niepodległości w trudnej znalazł się sytuacji. Przeżywał bowiem okres emigracji mieszkańców miasta do innych dzielnic, które w latach zaborczych nasycone były biurokracją rosyjską i pruską. **Odpłynęło ze Lwowa wielu urzędników, zmieniło wielu uczonych miejsce swego pobytu, by zasilić wyższe uczelnie.** I pomimo tej emigracji **Lwów utrzymał swą wysoką kulturę w niezmniejszonej formie i treści.** Rozporządzając cennymi zabytkami, zbiorami dzieł sztuki, teatrami, archiwami i bibliotekami, dalej różnorodnymi instytucjami naukowymi i kulturalnymi, — pozostał jednym z głównych warsztatów pracy naukowej w Polsce, potężnym ogniskiem wiedzy, promieniując jej zdobyczami po całym kraju.

Już w pierwszych a tak twardych latach, które przeżywał po wojnie światowej i w następnych dwu latach wojennego rozgwaru, — nawiązał do dawnej, tak świetnej swej tradycji gospodarczej, gdy ujął **ster pośrednika handlowego pomiędzy Wschodem a Zachodem** i zaraz po wojnie występuje z wybitną **inicjatywą w kierunku rozbudowy gospodarczej i pierwszy z miast polskich zdobywa się na nową a tak potrzebną po długiej przerwie formę rozwoju handlowego, organizując „Targi Wschodnie"** już w **roku 1921,** które nieprzerwanie prowadzi każdego roku, wnosząc w okresie ich trwania nadzwyczajne ożywienie zarówno w stosunkach handlowych, jak i w ruchu miejskim.

Aby odegrać wybitną rolę w rozwoju życia gospodarczego, posiada Lwów nadzwyczajne w tej mierze warunki: jest głównym węzłem linij komunikacyjnych, tworzy poważne skupienie rozmaitych gałęzi przemysłu i handlu, jest wielkim rynkiem rolniczym oraz targowiskiem sąsiednich górniczych obszarów.

I na wielu innych polach wystąpił Lwów z rozumną inicjatywą, zmierzającą do tego, aby **utrzymać się na fali życia.** Organizuje tedy co roku rozliczne imprezy, które dzięki swemu ujęciu i założeniu, jak niemniej realizowaniu w niemałym stopniu przyczyniają się do rozwoju mia-

Ćwiczenia grupy lotników.

Kolumna przeciwlotnicza w ubraniach azbestowych i maskach gazowych.

Fragment ćwiczenia ze spadochronem.

WPISUJCIE SIĘ NA CZŁONKÓW L. O. P. P.

sta. Bieżący rok przynosi ich znów cały szereg: **Zjazd Oficerów rezerwy, — na szerokie ramy zakrojona Wystawa Lotnicza, różne zjazdy i t. p. — to nowe fragmenty tych usiłowań, których wyrazem ciągła troska o rozwój, o utrzymanie się na fali życia.**

I utrzymuje się Lwów na tej fali, jest bowiem **ostoją państwowości polskiej na południowym wschodzie, promieniuje na tym obszarze jako bujne ognisko kultury polskiej i wybitny rynek handlowo-gospodarczy.**

Wobec tego tak ważnego założenia i tej szczytnej roli, jaką spełnia trzecie z kolei pod względem zaludnienia miasto w Polsce, **musi domagać się Lwów zrozumienia swojej roli i należytej opieki dla swego rozwoju, by żywotne jego siły i wielkie wartości nie zmarniały wśród szarych wzmagań i codziennych wysiłków, których pierwszym hasłem: „dobro Państwa — najwyższym nakazem!**

(m.)

——

KRAJOWA WYSTAWA LOTNICZA WE LWOWIE.

Wystawa odbędzie się pod protektoratem Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Prof. **Ignacego Mościckiego** i Pana Marszałka **Edwarda Śmigłego-Rydza** oraz pod przewodnictwem Komitetu Honorowego, w skład którego weszli: Inż. Leon **Berbecki,** Generał dywizji, Inspektor Armii, Prezes Zarządu Główn. LOPP; Inż. Aleksander **Bobkowski,** Wiceminister Komunikacji; Tadeusz **Kasprzycki,** Generał dywizji, Minister Spraw Wojskowych; Inż. Aleksander **Litwinowicz,** Generał brygady, Wiceminister Spraw Wojskowych; Inż. Ludomił **Rayski,** Generał brygady-pilot, Dowódca Lotnictwa, Antoni **Roman,** Minister Przemysłu i Handlu; Juliusz **Ulrych,** Pułkownik dyplomowany, Minister Komunikacji i Dr Józef **Zając,** Generał brygady, Inspektor Obrony Powietrznej Państwa.

Wystawa obejmie wszystkie pawilony placu Targów Wschodnich:

Dział I.: Ogólny: Historia lotnictwa, lotnictwo na usługach cywilizacji i kultury, stan organizacyjny lotnictwa, organizacja lotnictwa, przyziemia lotnicze, kartografia lotnicza, aeronawigacja, elektryczność na usługach lotnictwa, filatelistyka lotnicza, fotografia lotnicza i wystawa konkursu fotografiki lotniczej, sztuka i plastyka lotnicza, ubezpieczenia lotnicze.

Dział II.: LOPP: Zarząd Główny LOPP w Warszawie, Okręgi Wojewódzkie LOPP: Brześć nad Bugiem, Katowice, Kielce, Kraków, Lwów, Łuck, Poznań, Stanisławów, Tarnopol, Toruń, Warszawa, Wilno, Okręgi Kolejowe LOPP: Kraków, Warszawa, Wilno. Ośrodek propagandy LOPP — Wzorowa modelarnia lotnicza, Lot i oplg Polski, Przegląd oplg, Nowiny LOPP.

Dział III.: Lotnictwo wojskowe: Obrazy z życia lotnictwa wojskowego w fotografiach, poszczególne dziedziny życia lotnictwa wojskowego.

Dział IV.: Przemysł lotniczy i pomocniczy: Wytwórnie płatowców i szybowców, Wytwórnie silników, Wytwórnie balonów, Wytwórnie pomocniczego i uzupełniającego przemysłu, Przemysł materiałów pędnych i smarów, Przemysł chemiczny w zastosowaniu do lotnictwa, Przemysł elektrotechniczny w zastosowaniu do lotnictwa.

Dział V.: Komunikacja lotnicza: Ogólny stan komunikacji lotniczej, Polskie linie lotnicze „Lot", „Air France", Rumuńskie linie lotnicze „Lares" „Deutsche Lufthansa".

Dział VI.: Sport i turystyka lotnicza: Sport lotniczy motorowy, Sport szybowcowy, Sport balonowy, Sport spadochronowy, Sport modelarski, Aeroklub Rzeczypospolitej Polskiej, Aerokluby prowincjonalne w Warszawie, Lwowie, Krakowie, Katowicach (Śląski), Poznaniu, Inowrocławiu, Toruniu (Pomorski), Gdańsku, Wilnie, Białej Podlaskiej, Lublinie.

Dział VII.: Nauka lotnicza: Instytuty naukowe w kraju: Instytut Aerodynamiczny w Warszawie, Instytut Techniki Szybownictwa i Motoszybownictwa we Lwowie, Instytut badań lekarskich lotnictwa w Warszawie, Laboratorium aerodynamiczne we Lwowie, Sekcja lotnicza Politechniki Warszawskiej, Studium lotnicze Politechniki Lwowskiej, Studium Prawa lotniczego U. J. K., Szkoła lotniczo-samochodowa w Warszawie, Państwowy Instytut Meteorologiczny, Związek Inżynierów Lotniczych, Muzeum Przemysłu i Techniki.

Dział VIII.: Prasa i literatura lotnicza: Historyczny przegląd wydawnictw lotniczych, Prasa lotnicza od powstania, Bibliografia lotnicza, Wydawnictwa naukowe lotnicze, Księgarnie.

Wielkie imprezy w czasie trwania Wystawy odbędą się:

29 maja: Uroczyste otwarcie wystawy. Przedstawienie w Teatrze Wielkim.

4 czerwiec: Widowisko pod gołym niebem „Królowa Korony Polskiej".

4 i 5 czerwiec: Zlot gwiaździsty. Wielki Meeting lotniczy Aeroklubu Lwowskiego. Iluminacja terenów wystawowych.

5 i 6 czerwiec: Widowisko pod gołym niebem „Królowa Korony Polskiej".

10—25 czerwiec: Pokazy nocnych lotów. Naloty na tereny wystawy.

12 czerwiec: Pokaz lotnictwa sanitarnego.

16 czerwiec: Konkurs balonów wolnych.

18 czerwiec: Widowisko pod gołym niebem „Królowa Korony Polskiej".

19 czerwiec: Masowe skoki spadochronowe.

29 czerwiec: Zamknięcie wystawy.

Każdej niedzieli: konkurs baloników i Wojewódzki konkurs modeli latających.

Skrzydlaty Lwów.

(Z okazji Krajowej Wystawy Lotniczej.)

To nie jest żadna sprawa tajemnicza,
Ale z wymową dawnych czasów w zgodzie,
Że ta Krajowa Wystawa Lotnicza
Właśnie odbywa się w Kresowym grodzie,
Bo Lwów swych skrzydeł ojczyźnie użyczał
Jeden z najpierwszych w latania zawodzie,
Gdy w listopadzie nad wrogów głowami
Pierwszy aparat błysnął pod chmurami.

Czy pamiętacie hangar na Janowskiej,
Gdzie las mizerny wyrastał na piasku?
Tam był ten szósty pułk eskadry lwowskiej,
Lotnicy śliczni, tak jak na obrazku:
Roland, Stec, Bastyr, Toruń, Idzikowski,
Co swoim lotem Polsce przydał blasku
I na Azorach, walcząc z oceanem,
Spadł jak jaskółka ze skrzydłem złamanym.

Gdzie dziś jesteście piloci junacy,
Druhowie serca najbliżsi w tych czasach,
Których widziałem przy wojennej pracy
I przy kieliszku na krótkich wywczasach?
Wśród gwiazd latacie teraz jako ptacy,
Ze sztylecikiem błyszczącym przy pasach,
Tam gdzie jest cicha wieczności kraina,
Do której żadna nie dojdzie maszyna.

Od tej pamiętnej pierwszych bojów chwili
W grodzie, co nieraz bywał w srogiej matni,
Lecz go lotnicy pierwsi oskrzydlili,
Lwów jest skrzydlaty i lotnictwu bratni
I zawsze, skoro swe skrzydła wysili,
W sztuce latania nie bywa ostatni,
Lecz staje dzielnie i w pierwszym szeregu
Do skrzydlatego całej Polski biegu.

Henryk ZBIERZCHOWSKI.

Inż. Leon Berbecki
generał dywizji, inspektor Armii, prezes Zarządu Głównego L. O. P. P.

P. Jadwiga Piłsudska lotniczką.

Panna Jadwiga Piłsudska, młodsza córka Wielkiego Marszałka, ukończyła obecnie warszawskie gimnazjum p. Szachtmajerowej i zdała maturę z bardzo dobrym wynikiem. Panna Jadwiga Piłsudska natychmiast po maturze wyjechała na kurs szybowcowy do wołyńskiego obozu na Sokolej Górze, gdzie zamierza zdobyć kwalifikacje pilotki szybowcowej kategorii „C", aby później poświęcić się lotnictwu i pracy konstruktorskiej. Od jesieni p. Jadwiga Piłsudska rozpocznie studia na warszawskiej Politechnice.

Polska Odznaka Motorowa.

Odznaka P. O. M.-u przedstawia koło samochodowe średnicy 4 cm. Opona samochodowa jest ciemno oksydowana, część wewnętrzna, stanowiąca tarczę koła, w zależności od stopnia odznaki, jest złota, srebrna lub brązowa. Z prawej strony u góry nałożone jest godło państwowe — orzeł wykonany z białej emalii, z lewej strony na dole nałożone są litery „P. O. M.", wykonane pomarańczową emalią, barwy broni pancernej. Miniatura tej odznaki stanowi dokładne jej zmniejszenie z tym, że koło ma dwa centymetry średnicy.

Krystynopol budzi się...

Do „Wschodu" piszą: Zdawało się, że życie społeczeństwa polskiego na terenie Krystynopola zupełnie zamarło. Każdy bowiem zajęty tylko swoimi kłopotami, zapomniał o tym, że życie idzie wielkim krokiem naprzód. Dokoła po wsiach budzi się do życia chłop polski, który będąc panem tej ziemi, sam to zaczyna zaznaczać na każdym kroku. Na barki nie licznych jednostek złożono jakby monopol pracy społecznej, które bez poparcia społeczeństwa nigdy wiele nie zdziałały. Na szczęście znaleźli się tacy, którzy postanowili za wszelką cenę zerwać z dotychczasowym stanem i ruszyć miejscowym społeczeństwem. I trzeba przyznać, że pierwszy krok, który uczynili w dniu 8 maja **w zupełności się im udał.** Należą im się szczere słowa uznania i tylko życzyć potrzeba, aby nadal wzięli w swe ręce całą inicjatywę pracy społecznej. Wobec tego, że uroczystości trzecio-majowe zarezerwowano dla powiatu, Krystynopol zmuszony był odłożyć je na dzień 8 maja br. Komitet w osobach pp.: **Dumańskiego, Kędzierskiego, Kisilewicza, Kozłowskiego, Łabudzkiego i Podhoreckiego** pod przewodnictwem **ks. gwardiana Smolenia** dołożył wszelkich starań, aby uroczystość ta wypadła pod każdym względem dobrze.

Uroczystość rozpoczęto nabożeństwem celebrowanym przez ks. gwardiana **Smolenia,** po czym nastąpił pochód jakiego społeczeństwo krystonopolskie jeszcze nie oglądało.

Defiladę pochodu po złożonym raporcie przez por. **Łabudzkiego** odebrał starosta powiatowy p. **Kostołowski** w asyscie kpt **Baranieckiego** i ks. **Smolenia,** przedstawiciela miejscowego społeczeństwa.

Pochód otwierały oddziały przysposobienia wojskowego na czele z oddziałem rezerwistów, którzy dziarską swoją postawą i stalowym krokiem zaznaczali, że ciężko odpokutuje ten kto by ważył się naruszyć granice naszej Ojczyzny.

Po rezerwistach uwagę zwrócił na siebie oddział żeński KSM. w strojach krakowskich, który barwnymi kolorami **radował serca polskie.** Następnie szedł oddział kosynierów złożony ze starszych gospodarzy z Nowego Dworu. Oddział ten prowadzony przez sołtysa **Stefanowskiego** w chłopskich siermięgach, czerwono-białych rogatywkach na głowach a kosami w ręku budził szczery zachwyt. Za kosynierami szły organizacje jak TSL., Kółko Rolnicze i Koła Gospodyń wiejskich, prowadzone przez p. **Jaeschkowa.** Po oddziałach straży pożarnej i młodzieży szkolnej przejechała banderia, prowadzona przez p. **Pełkę** z Parchacza oraz artyleria. Ta ostatnia składała się z 4 dział, które całkiem były podobne do prawdziwych. Zaznaczyć należy, że umundurowanie banderii jakoteż i urządzenie artylerii jest wyłączną **zasługą państwa Podhoreckich,** którzy dołożyli wszelkich starań, aby to wypadło jak najokazalej.

Uroczystość zrobiła dobre wrażenie na miejscowym społeczeństwie.

I. Z.

Z ZALESZCZYK.

W gimnazjum w Zaleszczykach w czasie nadzwyczajnego posiedzenia Rady Pedagogicznej odbyło się uroczyste wręczenie dyplomów nadania medalu brązowego „Za Długoletnią Służbę". Dyplomy otrzymali pp. M. **Zawałkiewicz,** dyrektor, J. **Kotowicz,** E. **Kotowicz,** A. **Żołewicz,** profesorowie, A. **Becker,** sekretarz, i J. **Denenfeld,** woźny. Wręczenie poprzedziło przemówienie p. dyrektora.

Polski lot przez Atlantyk.

Inż. pilot WACŁAW MAKOWSKI
dyrektor Polskich Linij Lotniczych „Lot", który podjął przelot przez Atlantyk na samolocie „Lekhead 14" z Ameryki do Europy.

Czujność obywateli pogranicza.

Ważne uchwały w Tarnopolu

Do „**Wschodu**“ donoszą z Tarnopola:

W Tarnopolu odbył się zjazd Obwodu Tarnopolskiego OZN przy udziale 2.000 osób. Zjazd rozpoczął się nabożeństwem w kościele OO. Dominikanów celebrowanym przez OO. Fabiana **Madurę**. Po nabożeństwie prezydium zjazdu w osobach: pp. przew. Okręgu posła W. **Żyborskiego**, wiceprezesów Wł. **Opali** i W. **Wróbla**, przew. Obwodu mgr J. **Pawłowskiego** oraz delegata Centrali OZN dr Zdzisława **Matrasia złożyło wieniec pod pomnikiem Marszałka Piłsudskiego. Zebrani jednominutowym milczeniem uczcili pamięć Wielkiego Marszałka.**

Tłumy publiczności, nie mogące pomieścić się w olbrzymiej sali Sokoła, a na ulicy słuchające przemówień, wzniosły entuzjastyczny okrzyk na cześć **Najjaśniejszej Rzeczypospolitej, Pana Prezydenta, Pana Marszałka i Szefa Obozu.**

Otwarcia zjazdu dokonał przewodniczący Obwodu OZN mgr Jan **Pawłowski**, zawiadamiając o rozpoczęciu właściwych **prac programowych.**

Następnie przemawiał Szef Biura Organizacyjno - personalnego Centrali Obozu w Warszawie dr Zdzisław **Matraś**, który w imieniu Szefa Obozu gen. **Skwarczyńskiego** powitał zjazd i złożył życzenia owocnej pracy dla dobra Państwa, a następnie w szczegółowym referacie uzasadnił nienaruszalność tez i haseł O. Z. N.

„O sprawach gospodarczych“ mówił zast. przewodniczącego okręgu OZN Wiktor **Wróbel**.

Referat o sytuacji politycznej wygłosił przewodniczący Okręgu Tarnopolskiego OZN poseł Witołd Żyborski.

Po rzeczowo przeprowadzonej dyskusji, w której brali udział przedstawiciele wszystkich warstw społecznych, m. in. pp.: wiceprezes Gremium Kupców Polskich **Murkowski**, prezes „Gwiazdy“ **Lubelski**, przedstawiciel robotników **Samaniuk**, rolników **Dziubaty, Prajzner, Wojewoda, Myszka** — dyskusji świadczącej o głębokim zrozumieniu idei konsolidacji i entuzjastycznym Jej oddaniu się uchwalono:

Rezolucje

Uczestnicy Zjazdu stwierdzają, że powaga obecnej sytuacji wymaga wyjątkowej czujności Narodu Polskiego i gotowości przeciwstawienia się każdej chwili wszelkim zakusom, godzącym w interes i dobro Państwa Polskiego.

Wypływem tej czujności i bojowej gotowości Narodu Polskiego **jest moralny nakaz konsolidacyjny** dla wszystkich warstw i grup społecznych w Polsce, **nakaz skoordynowanego i zgodnego wysiłku całego społeczeństwa polskiego**, rozwijającego i umacniającego potencjał sił żywotnych Narodu i Państwa Polskiego.

Zjazd wzywa więc wszystkich Polaków dobrej woli a nieposzlakowanych na czci i honorze do przystąpienia do Obozu Zjednoczenia Narodowego, dla spełnienia wielkiego dzieła zbudowania wspólnymi siłami mocarstwowej, potężnej i sprawiedliwej Polski.

Zebrani oświadczają, że wszelkiej wrogiej akcji na terenie Małopolski Wschodniej polityków ukraińskich przeciwstawiać się będą zdecydowanie i bezwzględnie, uważając akcję tę za wynik inspiracji obcych agentur oraz robotę, mającą na celu wprowadzenie fermentu do normalnego współżycia polsko - ruskiego na naszym terenie.

Zebrani widzą w rozbudowie polskiego życia gospodarczego jeden z zasadniczych warunków mocarstwowości rozwoju Państwa, dlatego też wzywają całe społeczeństwo polskie do **wytężonej i wytrwałej na tym polu pracy, a czynniki rządowe do poparcia tych usiłowań społeczeństwa polskiego.**

Zebrani uważają za konieczność rozwinięcie intensywnej akcji w kierunku wytworzenia polskiej samodzielności gospodarczej, przede wszystkim na terenie miast i miasteczek, znajdujących się jeszcze w dalszym ciągu pod przemożnym wpływem ekonomicznym czynników obcoplemiennych.

Zebrani wzywają Polaków do zakładania i popierania bezprocentowych kas, które stanowić będą podstawę rozwoju drobnego handlu i rzemiosła polskiego — a nadto proszą czynniki rządowe o przyśpieszenie planowo zorganizowanej emigracji Żydów z Polski.

W związku z tym zebrani uważają, że **ośrodki polskiego życia kulturalnego i społecznego winny zachować pełną niezależność od wpływów żydowskich.**

Potępiając akty samowoli wobec Żydów oraz dążąc do zachowania spokoju wśród ludności polskiej przy załatwianiu zagadnienia żydowskiego — Zjazd Obwodu Tarnopolskiego OZN domaga się również bezwzględnie **lojalnej postawy w stosunku do potrzeb Państwa i Narodu Polskiego ze strony mas i przywódców żydowskich.** Łączność międzynarodowa poszczególnych skupień żydowskich w różnych państwach nie **może być w żadnym wypadku wyzyskiwana bezkarnie dla szkodzenia w jakiejkolwiek mierze sprawom i interesom Państwa.**

Ze względu na doniosłość zagadnienia przebudowy ustroju rolnego dla Państwa — **Zjazd OZN domaga się, by w planie inwestycyjnym Państwa były uwzględnione większe sumy budżetowe na wykonanie reformy rolnej, melioracji i komasacji, na podniesienie produkcji rolnej,organizację zbytu i oświatę rolniczą.**

Aczkolwiek zdajemy sobie sprawę, że środki finansowe, jakimi Państwo nasze rozporządza na inwestycje, są niedostateczne, — to nie mniej energicznie przeprowadzona **akcja koncentracji środków z udziałem Państwa, samorządów, kapitałów społecznych i prywatnych oraz jak najdalej posunięta celowość zużywanych środków — dopomoże do zwiększenia produkcji w różnych dziedzinach i do zupełnego zlikwidowania bezrobocia.**

Zjazd OZN podkreśla, iż docenia w zupełności konieczność realizowania przede wszystkim inwestycyj związanych z obroną Państwa.

Zjazd Obwodu Tarnopolskiego OZN w przeświadczeniu, że **sprawa likwidacji analfabetyzmu** ze względu na jej doniosłość państwową i narodową zjednoczy całe społeczeństwo polskie w pracy realizacyjnej postanawia:

uznać za rzecz konieczną całkowite osiągnięcie powszechności nauczania w ciągu lat najbliższych, w ramach obowiązujących ustaw;

ze względu na doniosłość sprawy dla Państwa,jaki ze względu na sprawiedliwość społeczną współdziałać ściśle z władzami państwowymi przy takim realizowaniu obowiązku szkolnego, **które by w większym niż dotychczas stopniu umożliwiło dzieciom ze środowisk wiejskich uczęszczanie do szkół wyżej zorganizowanych;**

zmobilizować i zespolić wszelkie siły społeczne **do walki z analfabetyzmem wśród dorosłych oraz młodocianych,** którzy przekroczyli wiek obowiązku szkolnego; przygotować na poszczególnych terenach organizacyjnych Obwodu dla tej akcji (wspólnie z organizacjami oświatowymi w terenie) plany szczegółowe, oparte na planie ogólnym.

Zjazd Obwodu OZN domaga się skasowania ustawy plebiscytowej szkolnej z r. 1924 a także domaga się wprowadzenia jednolitego kalendarza.

Wysłano depesze hołdownicze do Pana Prezydenta, do Pana Marszałka i do Szefa OZN.

Władze obwodu tarnopolskiego O. Z. N.

Pod koniec obrad ukonstytuowano Władze Obwodu Tarnopolskiego OZN w następującym składzie:

Przewodniczący — mgr Jan **Pawłowski**, wiceprezydent m. Tarnopola,

zastępcy: J. **Schab** i **Kłos**, sekretarz: R. **Lercher.**

Członkowie Rady Obwodowej: M. **Karmazyn, J. Popiel, A. Szeweluk,** M. **Nawrocki,** F. **Murkowski,** M. **Kulanda,** Jan **Zabawa,** A. **Samborski, Raczyński,** E. **Kaczkowski,** L. **Lubelski,** M. **Białkowski,** W. **Nowakowski** i A. **Lende.**

Obwodowa Komisja Rewizyjna: mgr H. **Zwarycz,** T. **Leszczyński,** A. **Dobrzański,** mgr H. F. **Lercher,** T. **Stróżanowski,** I. **Kocuperowa,** P. **Slaski,** F. **Kielar** i J. **Szumski.**

Obwodowy Sąd Koleżeński: inż. B. **Sawicki,** mgr B. **Gergowicz,** St. **Myszkiewicz,** W. **Hubicki,** inż. J. **Lipa,** mgr Z. **Klimkiewicz.**

Obwodowy Oddział Spraw Ruchu Zawodowo-Gospodarczego: dr A. **Banaś,** mgr G. **Mazur,** M. **Terlecki,** M. **Białkowski,** L. **Lubelski,** J. **Bauer,** H. **Zagajewski,** M. **Malicka,** M. **Balik,** M. **Karmazyn, Dziubaty.**

Kierownik Ruchu Młodzieżowego: Edward Maria **Lauginger,** zastęp. Alfons **Kwapiński.**

Przewodniczący Oddziałów Wiejskich OZN: J. **Bednarczuk,** F. **Głowacz,** J. **Mazur,** J. **Pietras,** mgr St. **Wałęga,** St. **Stetkiewicz,** F. **Białowąs,** ks. T. **Widacki,** J. **Zajdel,** St. **Pyziak,** St. **Woźniak,** P. **Sowiński** i P. **Niemczuk.**

Odśpiewaniem Roty zakończono bardzo poważnie i rzeczowo przeprowadzone obrady.

Zdjęcie powyższe przedstawia moment z audiencji u Pana Prezydenta Rzeczypospolitej prof. dr Ignacego Mościckiego, na Zamku Królewskim w Warszawie, przybyłego do Polski z wizytą Patriarchy i Premiera Rumunii Mirona Cristea. Wśrodku: minister Spraw Zagranicznych Beck i Metropolita Bukowiny Visarion, towarzyszący Patriarsze Mironowi.

Nowa placówka w Rybotyczach.

Do „**Wschodu**“ piszą“: Miasteczko Rybotycze w pow. dobromilskim obchodziło poświęcenie nowo założonego sklepu Kółka Rolniczego i „Święcone“ Związku Rezerwistów.

P. Jan **Dzikowski,** kierownik szkoły, przewodniczący Kółka Rolniczego, referent Związku Rezerwistów, połączył te dwie uroczystości razem, na które przybyli z Dobromila pp.: wicestarosta **Kopia,** rejent **Sobol,** inż. **Pawłowski,** porucznik **Podulko,** powiatowy komendant ZR., **Grabowski,** sekretarz OTR., nadto inteligencja miejscowa i okoliczna oraz członkowie KR. i ZR.

Po poświęceniu sklepu odbyło się wspólne „Święcone“. Do stołu zasiadło 50 osób. Było kilka pięknych przemówień.

Założenie sklepu Kółka Rolniczego ma tu bardzo wielkie znaczenie społeczne i narodowe. Znalazły się jednostki, które były niezadowolone z nowej placówki, lecz dzielny p. Jan **Dzikowski** nie zrażał się przeszkodami i przy pomocy Zarządu Kółka doprowadził do założenia sklepu, w którym Polacy miejscowi i okoliczni zakupują towary.

Szczęść Boże nowej placówce! Oby rozwijała się i potężniała!

Dwóch Premierów.

Pan Premier gen. Sławoj Składkowski na dworcu kolejowym w Warszawie powitał przybyłego Patriarchę i Premiera Rumunii Mirona Cristea. Po przywitaniu nastąpiła krótka rozmowa dwu Premierów.

Pod protektoratem Pana Marszałka

stanie we Lwowie na cmentarzu pomnik pierwszych polskich lotników Obrońców Lwowa.

1) Śp. **kapitan Stefan Bastyr,** lotnik-pilot, dowódca lotniska w czasie Obrony Lwowa, odznaczony Orderem Virtuti Militari, Krzyżem Walecznych trzykrotnie, Krzyżem Obrony Lwowa i Orlętami, zmarł śmiercią lotnika dnia 6 sierpnia 1920 we Lwowie. 2) Śp. **major Stefan Stec,** lotnik-pilot, zastępca dowódcy lotniska w czasie Obrony Lwowa, odznaczony Orderem Virtuti Militari, Krzyżem Walecznych dwukrotnie, Krzyżem Obrony Lwowa i Orlętami, zmarł śmiercią lotnika dnia 11 maja 1921 w Warszawie. 3) Śp. **podpułkownik Władysław Toruń, lotnik,** obserwator, komendant parków lotniczych we Lwowie, Krakowie i Warszawie, odznaczony Orderem Virtuti Militari, Krzyżem Walecznych trzykrotnie, Krzyżem Niepodległości, Krzyżem Obrony Lwowa i Orlętami, zmarł tragicznie dnia 9 sierpnia 1924 w Warszawie.

Staraniem **Grupy Lotniczej Obrońców Lwowa z roku 1918,** został na Cmentarzu Obrońców Lwowa, przed trzema laty **wybudowany grobowiec** dla lotników Obrońców Lwowa. W tej chwili w grobowcu tym spoczywają zwłoki zaszczytnie odznaczonych trzech pierwszych lotników polskich i bojowych lotników Obrońców Lwowa, zmarłych śmiercią lotnika: śp. kapitana **Stefana Bastyra** i śp. majora inż. **Stefana Steca** oraz tragicznie zmarłego podpułkownika **Władysława Torunia,** absolwentów lwowskiej Politechniki, którzy swoimi brawurowymi wyczynami lotniczymi oddali nieocenione usługi w okresie obrony Lwowa i Kresów Wschodnich, podniesione w licznych drukowanych publikacjach historycznych.

Celem wzniesienia na tym grobowcu właściwego pomnika, symbolu lotnictwa, złączonego z Obroną Lwowa, zawiązał się **„Komitet budowy pomnika Lotników-Obrońców Lwowa z listopada 1918 r.“,** jako stowarzyszenie, zarejestrowane przez Urząd Wojewódzki we Lwowie.

Protektorat nad wzniesieniem tego pomnika objął Pan Marszałek Edward Śmigły Rydz.

W skład **Komitetu Honorowego** wchodzą: ks. arcybiskup **dr Bolesław Twardowski,** ks. arcybiskup **dr Józef Teodorowicz,** minister spraw wojskowych **gen. Tadeusz Kasprzycki,** wojewoda lwowski **Alfred Biłyk,** wojewoda stanisławowski **gen. Stefan Pasławski,** wojewoda tarnopolski mgr **Tomasz Malicki,** szef Dowództwa Lotnictwa M. S. Wojsk. **gen. Ludomił Rayski,** rektor lwowskiej Politechniki **prof. dr inż. Adolf Joszt** i prezydent m. Lwowa **dr Stanisław Ostrowski,** prezes Związku Obrońców Lwowa.

Komitet Wykonawczy przedstawia się następująco:

Przewodniczący: **dr Lesław Węgrzynowski,** major W. P. w r., prezes Kapituły Krzyża Obrony Lwowa i Kapituły Krzyża Małopolskich Oddziałów Armii Ochotniczej. — Zastępca przewodniczącego: **inżynier Władysław Rubczyński,** docent Politechniki, dyrektor Elektrowni miejskiej, przewodniczący Grupy Lotniczej Obrońców Lwowa z roku 1918. — Sekretarze: **Rudolf Weyde,** przemysłowiec, sekretarz Grupy Lotniczej Obrońców Lwowa z roku 1918 i **redaktor Leon Daniluk,** sekretarz Zrzeszenia Dziennikarzy Polskich Ziem południowo - wschodnich. — Skarbnik: **dr Jan Poratyński,** właściciel apteki, ławnik miasta Lwowa.

Członkowie: generał brygady inż. **Janusz de Beaurain,** Warszawa; inż. architekt **Wawrzyniec Dajczak;** radca **Marian Dzięgdzielewicz; Wanda Mazanowska,** prezeska Straży Mogił Bohaterów Polskich; pułkownik-pilot **Tadeusz Praus,** dowódca pułku lotniczego; **Zdzisław Sikorski,** prezes Związku Awiatycznego Studentów lwowskiej Politechniki; inż. **Władysław Śniadowski,** podpułkownik w st. sp.; referendarz Izby skarbowej **Aleksander Szczęścikiewicz,** komendant lwowskiej Chorągwi Harcerzy; major-lotnik **W. P. w r. Adam Tiger,** dyrektor lwowskiego Okręgu L. O. P. P., zastępca przewodniczącego Grupy Lotniczej Obrońców Lwowa z roku 1918; dowódca Korpusu generał brygady **Michał Tokarzewski-Karaszewicz;** ppułkownik inż. **Leopold Toruń,** dyrektor Dep. Bud. M. S. Wojsk, Warszawa; prof. dr **Marian Wolańczyk,** prezes Sokolej Dzielnicy Małopolskiej.

Do **Komisji rewizyjnej** wchodzą: **Adam Baumann,** naczelnik Wydziału Miejskiej Komunalnej Kasy Oszczędności; kapitan **Bronisław Ertel** i inż. **Eliasz Zielski.**

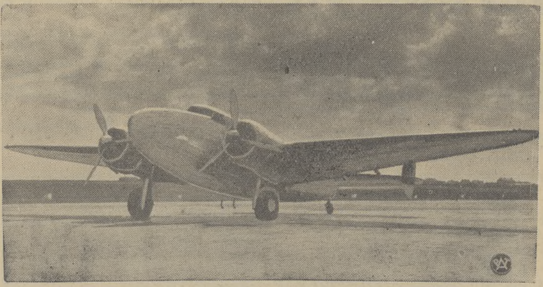
Wspomniany pomnik musi stanąć nie tylko wysiłkiem społeczeństwa miasta Lwowa i Kresów Wschodnich, ale całego społeczeństwa Rzeczypospolitej, aby uczcić pamięć nie tylko Obrońców Lwowa, ale równocześnie pierwszych bohaterskich lotników polskich.

Komitet ma otworzone konto własne w PKO Nr 508.860, a nazwiska ofiarodawców umieszczone będą w wydawnictwie pamiątkowym i dlatego należy podawać dokładnie i czytelnie imiona i nazwiska oraz adresy zamieszkania.

Na razie spisy ofiarodawców, w miarę napływania datków, zamieszczać będzie **WSCHÓD.** — Biuro Komitetu mieści się we Lwowie, ul. Szopena 5, telefon 208-26.

Komitet ma też swoje stoisko na Krajowej Wystawie Lotniczej we Lwowie, które znajduje się w Pawilonie Sztuki.

Nowy samolot pasażerski w Polsce.

Na lotnisku cywilnym „Okęcie" w Warszawie wylądował nowy wielki samolot pasażerski typu „Lokhead 14" sprowadzony z Ameryki dla Polskich Linij Lotniczych „Lot". Samolot ten reprodukowany na naszym zdjęciu, rozwija szybkość 420 klm. na godzinę.

Lotnictwo polskie
na przestrzeni ćwierćwiecza.
1914 - 1938.

Lotnictwo polskie obchodzi w bieżącym roku ćwierćwiecze swego istnienia, jego bowiem powstanie w znaczeniu służby bojowej przypada na okres wielkiej wojny światowej. Gdy pierwsze jej pomruki wstrząsnęły światem, żołnierze Polacy powołani zostali w szeregi zaborcze, to też i właściwe poczynania Polaków zahamowane zostały na czas pewien. Poczęły się niebawem starania, związane z **odbudową lotnictwa w Legionach,** zjawiły się znacznie później wśród wojsk polskich, organizowanych na wschodzie (1917). **W szeregach legionowych inicjatorem podjęcia rozbudowy lotnictwa polskiego był por. de Beaurain,** ale władze zarówno niemieckie, jak i austriackie ustosunkowały się nieprzychylnie, a raczej wrogo wobec tych polskich poczynań lotniczych.

Pierwsza myśl sprowadzenia rozmaitych projektów na teren realny padła w Warszawie, gdzie powstaje „Polskie Towarzystwo Żeglugi Napowietrznej", które w dziedzinę prac przygotowawczych wprowadza szkołę lotniczą. Lecz pierwsze te błyski polskiego lotnictwa zostały rychło zgaszone przez władz okupantów niemieckich, które z łatwo zrozumiałych względów zlikwidowały te wstępne starania w kierunku stworzenia polskiej siły powietrznej.

Wzniosła idea jej stworzenia padła jednak na grunt podatny w polskich formacjach wschodnich. Eskadra lotnicza powstała **w korpusie gen. Dowbór - Muśnickiego,** lecz podzieliła niebawem los poczynań warszawskich na tym polu. Rozdwojony został korpus a wraz z nim w maju 1918 r. i eskadra przestała istnieć.

W tym samym mniej więcej czasie i dwie eskadry lotnicze, jakie istniały **przy korpusie w bitwie pod Kaniowem** przestały prowadzić swe podniebne loty. Eskadra polska przy formacjach polskich rozbrojoną została przez wojska austriackie.

Pułk. dypl. - pil. Marian Romeyko w doskonałym swym szkicu pt. „Powstanie i rozwój **lotnictwa polskiego**" kreśli dalsze dzieje poczynań na tym polu:

Lotnicy z tych eskadr wschodnich, rozbitych przez wojska niemieckie i austriackie powrócili do kraju, pozostającego pod okupacją zaborców, inni skierowali swe wędrowne kroki do Francji czy też ostali się **nad Donem i na Kubaniu, gdzie przy dywizji gen. Żeligowskiego powstała eskadra lotnicza,** która wraz z dywizją przybyła do Polski w czerwcu 1919 r.

Na terenie francuskim wyekwipowano 5 eskadr polskich, które w tymże roku szlakiem „błękitnej armii" powróciły do Polski.

W okresie, gdy z końcem października państwa centralne zbliżały się szybko ku swej ostatecznej klęsce — lotnicy polscy **na terenie Warszawy i Lwowa** oczekiwali tylko chwili, w którejby mogli w decydującym momencie zawładnąć lotniskami i sprzętem tej czy tamtej armii zaborczej.

Pierwsza nadarzyła się chwila w pamiętnym lwowskim Listopadzie, gdy lotnisko lwowskie zostało opanowane przez twórców ruchu konspiracyjnego na tym polu: śp. por. Bastyra, śp. por. Torunia i por. de Beaurain. Ich loty bojowe nad miastem już w pierwszych dniach obrony Lwowa w niemały sposób przyczyniły się do spełnienia ważnych z nią związanych zadań. **Zajęto niebawem lotniska w Krakowie, Lublinie i w Przemyślu,** w końcu lotniska **Mokotowskiego** w Warszawie i wśród zaciętej walki lotniska w **Ławicy pod Poznaniem** w dniu 6. stycznia 1919.

W ten sposób lotnictwo w niepodległej Polsce mogło już wejść na realne tory swego dalszego rozwoju, wstępne jednak prace w pierwszych chwilach natrafiły na znaczne trudności z powodu braku przemysłu lotniczego. Poczęto tedy organizować szkolnictwo w pierwszej „szkole lotniczej". Z pomocą pośpieszyła **Francja,** która w maju 1919 r. przysłała do Polski **całkowicie wyposażoną szkołę pilotów.** Dotkliwy brak personelu zaznaczył się w czasie wojny polsko - bolszewickiej, jak niemniej brak odpowiedniego sprzętu. Zakupywano aparaty we **Francji,** we Włoszech, w Anglii a nawet w Niemczech i pomimo tych wielkich trudności lotnictwo wojny odegrało wybitną rolę, kiedy np. w sierpniu 1920 r. w czasie obrony Lwowa, gdy brakowało odwodów, jedynie lotnictwo powstrzymywało przez kilka dni kawalerię Budiennego.

Gdy umilkł szczęk oręża, prace około rozbudowy lotnictwa rozpoczęto od podstaw. Uporządkowane zostało wyszkolenie licznego i bardzo urozmaiconego personelu, w dziedzinie przemysłu lotniczego poczyniono olbrzymie postępy, wobec czego lotnictwo zdobyło trwałe podstawy. Powstaje szereg wytwórni płatowców i silników, duże wyniki osiągnięto w dziedzinie budownictwa lotniczego.

Kpt. obs. mgr Z. M. **Piątkowski** w przejrzystym szkicu zaznajamia nas z pracami lotnictwa cywilnego. Lotnictwo to, rozwijające się **od lat piętnastu, weszło w stadium swego wybitnego rozwoju po r. 1928 i stanowi obecnie jedną z nieodzownych części naszego organizmu państwowego.** Departament lotnictwa cywilnego w ramach Ministerstwa komunikacji opracował program prac, obejmujący wszystkie dziedziny lotniczego problemu, jak komunikację lotniczą, sport i turystykę tego typu. Wszystkie te działy rozwijają się stale i szybko. **Przed komunikacją lotniczą występują wciąż nowe możliwości dalszego rozwoju.** Uprawianie sportu i turystyki lotniczej ze względu na znaczny koszt rozwija się wprawdzie powoli, ale z biegiem czasu, w miarę rozwoju techniki lotniczej i obniżania się kosztów uprawiania tego sportu, stosunki ulegają zmianie na lepsze. **Lotnictwo polskie w tej dziedzinie posiada już za sobą duże sukcesy a gdy z tym problemem wiąże się wiele poważnych zadań o charakterze praktycznym i naukowym, jak pomiary z powietrza, badanie meteorologiczne i geograficzne, prace w rolnictwie, leśnictwie, rybołóstwie itp., sprawa lotnictwa cywilnego nabiera tym większej wagi.**

Lotnictwo to doskonali się z każdym dniem, powstają nowe hangary, porty lotnicze, przestrzeganie współdziałania służby meteorologicznej, radiowej, sygnalizacyjnej itd. zapewnia lotom coraz większą pewność i bezpieczeństwo.

Praca mjr. pilota Adama **Wojtygi** zaznajamia nas z programem działalności i zamierzeń Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej, tej tak nadzwyczaj w społeczeństwie popularnej instytucji pod znakiem **L. O. P. P.**

Świadomość coraz większego niebezpieczeństwa, zagrażającego ludności w czasie wojny z powietrza, zniewala narody do przygotowań należytej obrony czynnej i biernej, w której oprócz specjalnych jednostek wojskowych, prowadzących czynną obronę przeciwlotniczą, współdziałać będzie odpowiednio przygotowana i zorganizowana ludność cywilna. Gdy w programie lotnictwa wojskowego powstaje czynne zwalczanie nieprzyjaciela lotniczego, zadania w tej mierze ludności cywilnej ograniczać się winny do **wspomożenia akcji wojskowej, zmniejszenia skutków napadu, umiejscowienia ich i uodpornienia ludności w stosunku do zagrażającego jej niebezpieczeństwa.** Znane są nadto rozliczne fragmenty tego niebezpieczeństwa, jak straszliwe środki bombardowania: bomby lotnicze, niszczące ludzi i obiekty, gazowe, zakażające teren ataku i zatruwające powietrze, wobec czego tym bardziej konieczną jest odpowiednio przygotowana obrona.

POLSKA JEDNA Z PIERWSZYCH STWARZA ODPOWIEDNIĄ ORGANIZACJĘ

w postaci zawiązanego we wrześniu 1922 r. Towarzystwa Obrony Przeciwgazowej i w marcu 1923 r. Ligi Obrony Powietrznej Państwa — z tym zamiarem, **by wciągnąć jak najszersze rzesze społeczeństwa do współpracy nad należytym zorganizowaniem obrony powietrznej.**

W krótkim czasie L. O. P. P. spełniła poważne zadania: ufundowała Instytut Aerodynamiczny, co umożliwiło otwarcie Wydziału Lotniczego na Politechnice Warszawskiej, gdzie powstały słynne nasze samoloty RWD i PZL, na których lotnictwo sportowe osiągnęło tyle sukcesów w kraju i zagranicą, — subsydiowała budowę tunelu **aerodynamicznego i studium lotniczego oraz szybowcowego przy Politechnice we Lwowie, gdzie niebawem powstanie tunel aerodynamiczny, przyznaczony przede wszystkim dla studiów szybowcowych.** Powstaje Szkoła Pilotów w Radomiu oraz szkoły mechaników w Bydgoszczy i **we Lwowie.**

Od roku 1928 celowo polityka lotnicza naszych władz państwowych stwarza sport lotniczy i organizuje młodzież w aerokluby. Powstają ośrodki Przysposobienia Wojskowego Lotniczego, ufundowane przez L. O. P. P. w Łodzi i w Łucku, — stacja meteorologiczna **z obserwatorium astronomicznym w paśmie Czarnohory,** — finansowe poparcie umożliwia powstanie Instytutu Badań Technicznych Lotnictwa na Okęciu oraz budowę Warsztatów Doświadczalnych w tej miejscowości.

Sekcja Lotnicza studentów Politechniki Warszawskiej dostarcza niebawem znakomitych konstruktorów - inżynierów ze śp. Wigurą, Rogalskim i Dzewieckim na czele.

Powstają nowe lotniska i szybowiska, bez których lotnictwo istnieć nie może. **L. O. P. P. dąży do pokrycia nimi całego kraju i dziś już rozporządza 24 lotniskami i 30 szybowiskami.**

L. O. P. P. dostarcza dalej lotnictwu, dzięki swym stypendiom znacznego zastępu młodych i zdolnych inżynierów lotniczych, z których wyłaniają się doskonali konstruktorzy — oraz subwencjonuje i zaopatruje w sprzęt lotnictwo sportowe i szybownictwo, urządza i finansuje krajowe zawody, imprezy i wyczyny lotnicze, wyposażają drużyny polskie, uczestniczące w zawodach międzynarodowych.

W niemały sposób popiera L. O. P. P. i finansuje twórczość naukowo - lotniczą, wynalazczość w dziedzinie konstrukcji samolotów i silników oraz sprzęt pomocniczy, wreszcie wydaje i popiera szereg wydawnictw lotniczych.

Finansowanie i prowadzenie **modelarstwa lotniczego** wśród młodzieży szkolnej i akcja propagandowa i uświadamiająca w dziedzinie lotnictwa — to dalsze etapy pracy L. O. P. P.

Przełomowym okresem w życiu tej niesłychanie ważnej instytucji jest rok 1933, kiedy jej kierownictwo objął gen. dyw., inż. Leon Berbecki, inspektor armii, powołany na stanowisko prezesa L. O. P. P. Przeprowadzoną została reorganizacja Towarzystwa, któremu przyznano prawa instytucji wyższej użyteczności, usprawniono administrację, określono nowe cele i zadania. W chwili obecnej liczy L. O. P. P. półtora miliona członków w 13.761 kołach. Młodzież szkolna jest zorganizowana w kołach szkolnych, znajdujących się pod dozorem swych władz. Lotnictwo dzięki pomocy i opiece swej potężnej protektorki: L. O. P. P. rozwija z każdym dniem coraz bardziej owocną działalność.

(m).

Nowy Dom Ludowy w powiecie kopyczynieckim.

Dom Ludowy w Postołówce.

Dnia 22 maja b. r. w gromadzie Postołówka powiat Kopyczyńce, odbyło się uroczyste poświęcenie Domu Ludowego im. Marszałka Józefa Piłsudskiego oraz odsłonięcie tablicy pamiątkowej. Dzięki inicjatywie miejscowego społeczeństwa oraz starosty p. Grodeckiego wybudowano okazały gmach, w którym znajdą pomieszczenie: świetlica ZS., sala teatralna, kasa Stefczyka, kancelaria gromady i Kółko Rolnicze. Ludność gromady oraz członkowie Komitetu z p. inż. M. **Nowickim** projektantem Domu Ludowego, dali dowód, że nawet przy najskromniejszych funduszach można stworzyć wielkie dzieło. Powyżej reprodukujemy zdjęcie fotograficzne tego Domu.

Kronika skałacka.

GMINNE ŚWIĘTA P. W. I W. F.

W dniu 15 maja br. odbyło się święto gminne PW. i WF. w **Kołodziejówce,** pod hasłem „Obrony Narodowej". Przed kościołem w Kołodziejówce, zebrały się oddziały Związku Strzeleckiego z bronią, strzelczyki, organizacje społeczne i banderie konne, wreszcie kolarze i dziatwa szkolna, oczekując przybycia delegatów. O godzinie 10-tej przybył jako delegat starosty mgr M. **Gretkiewicz** oraz z ramienia Dowództwa KOP. kpt. **Boras** w towarzystwie powiatowego komendanta ZS. por. **Turzańskiego.** Po raporcie i przeglądzie zwartych szeregów w liczbie około 800 osób, odbyła się uroczysta msza św. po czym nastąpił przemarsz oddziałów pod pomnik Marszałka Piłsudskiego. Tutaj mgr **Gretkiewicz** wygłosił do zebranych okolicznościowe przemówienie, po którym odbyła się defilada. Po przerwie obiadowej odbył się festyn i popisy sportowe, podczas których zbierano datki na Fundusz Obrony Narodowej.

Tegoż dnia odbyło się święto PW. i WF. w **Krasnem** przy udziale hufców ZS. i innych organizacji z terenu gminy Krasne, zaś w dniu 8 maja podobne święta urządzono w **Ostapiu i Kaczanówce.**

ZORGANIZOWANIE KOŁA ZW. PRACY OBYWATELSKIEJ KOBIET W SKAŁACIE.

W Skałacie odczuwało się od dłuższego czasu **brak organizacji społecznej kobiecej,** która potrafiłaby poprowadzić prace kulturalno-oświatowe oraz humanitarne na terenie miasta powiatowego. Stan ten był tym bardziej niepożądanym, gdyż stanowił kontrast w stosunku do żywej działalności innych ugrupowań społecznych, zwłaszcza męskich i młodzieżowych.

Ostatnio zostało zwołane zebranie organizacyjne ZPOK. w obecności starosty mgr T. **Rutkowskiego** i prezeski ZPOK. z Tarnopola p. Zofii **Stofflowej.** Po zagajeniu zebrania przez starostę i przedstawieniu potrzeby utworzenia polskiej organizacji społecznej kobiecej, piękny referat o celach i zadaniach ZPOK. wygłosiła p. **Stofflowa,** po czym powzięto uchwałę o zorganizowaniu Koła i wyłoniono zarząd z p. Izabellą **Kuhnową,** jako przewodniczącą.

(J.)

COFNIĘCIE ZEZWOLENIA DO WYKONYWANIA CZYNNOŚCI PARCELACYJNYCH.

Urząd Wojewódzki tarnopolski podaje do wiadomości, że p. Janowi Furgalle, zamieszkałemu we Lwowie przy ul. Łyczakowskiej 57, cofnięto zezwolenie do wykonywania czynności parcelacyjnych na terenie województwa tarnopolskiego.

ŚWIĘCONE DLA DZIATWY W POWIECIE HORODEŃSKIM.

Staraniem Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet urządzono w Wielkim Tygodniu rozdanie paczek ze Święconym dla najbiedniejszej dziatwy w Horodence i 14 wsiach w powiecie. Z otrzymanej z Komitetu Pomocy Dzieciom i Młodzieży kwoty 700 zł. obdarowano 523 dzieci. Każda paczka zawierała bułkę, jaja, kiełbasę, cukier i herbatę. Ogromna radość dziatwy była nagrodą za starania urządzenia „Święconego".

MARSZAŁEK ŚMIGŁY RYDZ WE LWOWIE
na zjeździe Oficerów Rezerwy.

Zjazd Oficerów Rezerwy rozpoczął się we Lwowie we czwartek 26 b. m. Ważność Zjazdu została podkreślona przez obecność Naczelnego Wodza Marszałka Śmigłego Rydza, który na dzień 26 maja przybył do Lwowa i brał udział w szeregu uroczystościach.

Wcześnie rano na cmentarzu Obrońców Lwowa zebrało się kilka tysięcy oficerów rezerwy. Nabożeństwo odbyło się w kaplicy. Na uroczystość na cmentarzu Obrońców Lwowa przybył Marszałek Polski **Śmigły Rydz** w towarzystwie wojewody Alfreda **Biłyka**, dowódców korpusu generała **Langnera** i generała **Wieczorkiewicza** oraz prezydenta miasta dr **Ostrowskiego.**

Z Warszawy przybyli minister komunikacji **Ulrych,** z ambasady francuskiej gen. **Musse,** generał **Górecki.**

P. Marszałek odebrał raport i przeszedł przed frontem kompanii honorowej. Mszę św. odprawił ks. prałat **Grudzieński.**

Po nabożeństwie przemawiał wiceprezes Związku Obrońców Lwowa major **Klink,** który podkreślił, że liczny hufiec rycerski oficerów i podchorążych rezerwy z całej Polski, zebrał się na cmentarzu Obrońców Lwowa, aby pokłonić się mogiłom najlepszych synów Polski i Lwowa.

Generał **Górecki,** prezes Federacji Związków Obrońców Ojczyzny, złożył krótkie, mocne ślubowanie:

— Spuściznę, którą wyście pozostawili swoją bohaterską śmiercią, życiem naszym chcemy pomnażać.

Następnie Marszałek Śmigły Rydz udał się przed katakumby, gdzie staraniem Straży Mogił Polskich Bohaterów wystawiono pomnik ku czci poległych w obronie naszych Kresów wschodnich 17 francuzów. Nastąpiło odsłonięcie pomnika, projektu prof. inż. **Różyckiego,** wykonanego przy współpracy rzeźbiarza **Sokalskiego.**

P. Wanda **Mazanowska,** prezeska Straży Mogił Polskich Bohaterów, przedstawiła historię powstania pomnika.

Następnie przemawiali prezydent miasta **Ostrowski,** prezes Towarzystwa Przyjaciół Francji dr Ignacy **Dembowski** i generał francuski **Musse.** Ks. **Mydlarz** dokonał poświęcenia pomnika.

DEFILADA PRZED NACZELNYM WODZEM.

W Południe odbyła się defilada uczestników Zjazdu Związku Oficerów Rezerwy, którą odebrał P. Marszałek w otoczeniu generalicji i wojewody Biłyka. P. Marszałek zajął miejsce na trybunie u wylotu ul. Halickiej. Defiladę otworzyła kompania pułku piechoty, kompania Związku Rezerwistów i Związku Strzeleckiego. Na czele oddziału Związku Oficerów Rezerwy kroczył gen. Jarnuszkiewicz. Przedefilowały przed Naczelnym Wodzem wszystkie okręgi Zw. Oficerów Rezerwy, razem ponad 4.000 osób.

Publiczność wznosiła entuzjastyczne okrzyki na cześć Naczelnego Wodza i Armii polskiej.

Z kolei odbyła się manifestacja oficerów rezerwy przed Teatrem Wielkim. Marszałek Śmigły Rydz ukazał się na balkonie teatru i wziął udział w całej żywiołowej manifestacji.

Z balkonu Teatru Wielkiego przemawiał minister komunikacji **Ulrych,** który w imieniu rządu powitał Zjazd Związku Oficerów Rezerwy i podkreślił rolę Lwowa w ruchu niepodległościowym oraz **przypomniał środowisko przedwojenne Lwowa, z którego wyszli najtężsi współpracownicy Wielkiego Marszałka.**

Następnie w Teatrze Wielkim odbyła się inauguracja Zjazdu Związku Oficerów Rezerwy. Na scenie teatru ustawiły się poczty sztandarowe związków kombatanckich. W głębi umieszczono popiersie Marszałka Piłsudskiego obok szereg emblematów, z których wybijał się wielki łuk z napisem „Semper fidelis". **Marszałek Śmigły Rydz witany hymnem narodowym, zjawia się w loży w towarzystwie wojewody Biłyka i świty.** Generał Górecki ogłasza otwarcie walnego zjazdu.

Prezes Związku Oficerów Rezerwy generał **Górecki** wygłosił dłuższe przemówienie, w którym podkreślił z naciskiem:

— Panie Marszałku! który tej Ziemi Czerwieńskiej Synem jesteś — przez samą Twoją tutaj wśród nas obecność dajesz tej wielkiej prawdzie świadectwo, że
ziemia ta krwią naszą i potem w ciągu długich wieków obficie skrapiana — stanowi i po wiek wieków stanowić będzie to „sacro sanctum" Najjaśniejszej Rzeczypospolitej!

Marszałek Edward Śmigły - Rydz w towarzystwie adjutanta.

Przybyliśmy tutaj ze wszystkich stron Polski: od Gdyni i Katowic, Krakowa i Wilna! Przybyliśmy bez uczucia nienawiści do nikogo — gotowi do zgodnej i braterskiej współpracy i współżycia ze wszystkimi tej ziemi mieszkańcami — ale z jednym zastrzeżeniem:
Czujemy się tutaj w sercu Polski — tak samo, jak się czujemy w Warszawie, Wilnie, Gdyni, Toruniu, Poznaniu, Katowicach i Krakowie.

Zwracając się do generała francuskiego Musse, jako reprezentanta ambasady francuskiej, generał Górecki wskazał na fakt, że walny Zjazd Oficerów Rezerwy rozpoczęto od poświęcenia pomnika **bohaterskich francuzów towarzyszów broni, którzy na ziemi czerwieńskiej krwią przypieczętowali przyjaźń i braterstwo polsko-francuskie.**

Dłuższe przemówienie wygłosił następnie wojewoda **Biłyk,** który w imieniu ziem południowo-wschodnich powitał serdecznie zjazd we Lwowie. Generał **Langner** przemawiał w imieniu ministra spraw wojskowych, generał francuski **Musse** w imieniu ambasady francuskiej, prezydent dr **Ostrowski** w imieniu miasta Lwowa, senator **Gołuchowski** w imieniu Federacji Polskich Związków Obrońców Ojczyzny, pułk. **Arciszewski** w imieniu Sokolstwa i adwokat **Szurlej** z Warszawy, jako pierwszy prezes Związku Oficerów Rezerwy.

Przez cały czas uroczystości w teatrze, **Marszałek Śmigły Rydz był przedmiotem wielkich owacyj ze strony zebranych oficerów rezerwy.**

Po godzinie 3-ciej po południu na zaproszenie mieszczaństwa lwowskiego, Pan Marszałek udał się na Strzelnicę, **witany serdecznie przez lwowskich mieszczan.** Marszałek Śmigły Rydz podziękował serdecznie za gorące słowa powitalne i **wskazał na piękne tradycje rycerskie mieszczaństwa lwowskiego.** P. Marszałek oddał tradycyjne trzy strzały do tarczy z odległości stu kroków, wywołując wśród zebranych entuzjazm z powodu celności strzałów. Tarczę zawieszono w historycznym refektarzu Mieszczańskiego Towarzystwa Strzeleckiego. Mieszczanie lwowscy wznieśli w czasie śniadania okrzyki na cześć Pana Marszałka.

Na zakończenie pobytu we Lwowie **Marszałek Śmigły Rydz wziął udział w raucie, wydanym przez państwo woj. Biłyków** w pałacu wojewódzkim.

W miłym nastroju przeciągnął się raut aż do odjazdu Pana Marszałka ze Lwowa. Salony pałacu wojewódzkiego zgromadziły wszystkie sfery miasta Lwowa, przybyli licznie oficerowie rezerwy.

Naczelny Wódz na cmentarzu Obrońców Lwowa.

Zdjęcie wykonane na cmentarzu Obrońców Lwowa. Od lewej strony Marszałek **Śmigły Rydz,** wojewoda **Alfred Biłyk,** generał francuski **Musse,** generał **Wieczorkiewicz** i generał **Górecki.**

Zdjęcie przedstawia pomnik poległych francuzów na cmentarzu Obrońców Lwowa. Generał francuski Musse wygłasza przemówienie.

ZWIĄZEK B. OCHOTNIKÓW ARMII POLSKIEJ ODDZIAŁ DROHOBYCZ.

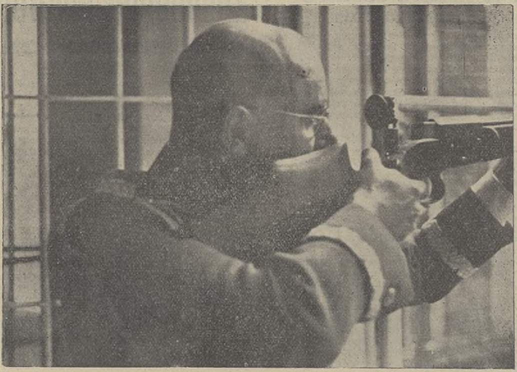
W Drohobyczu odbyło się w Oddziele Z. Ochot. drugie zebranie informacyjne, na które przybyło około 90 członków. Po odczytaniu rozkazów Zarządu Głównego, omawiano następnie szereg drobniejszych spraw organizacyjnych oraz sprawę zatrudnienia bezrobotnych członków. W toku ożywionej dyskusji zabierało głos szereg osób, którym szczegółowych wyjaśnień i informacji udzielali prezes i sekretarz Oddziału. Celem zwiększenia jeszcze zainteresowania pracami Związku i pogłębienia życia koleżeńskiego wśród członków Oddziału b. Ochot. który powstał niespełna pół roku temu i liczy już obecnie około 130 osób, postanowiono urządzać co miesiąca zebrania informacyjne i brać żywy udział w życiu świetlicowym Oddziału.

GÓRSKA ODZNAKA TURYSTYCZNA PTT.

Komisja Górskiej Odznaki Turystycznej PTT. w Warszawie przyznała na podstawie weryfikacji nadesłanych protokołów z wycieczek, odbytych w 1937 r., 168 odznak, w tym 3 złote I. kl. 11 złotych II. kl., 20 srebrnych II kl. i 134 brązowych II kl. Najliczniejsze grupy wśród zdobywców GOT. tworzą oficerowie, młodzież oraz członkowie PTT. Górską Odznakę Turystyczną Pol. Tow. Tatrzańskiego przyznaje Komisja na podstawie nadesłanych protokołów z odbytych wycieczek, przy czym stopień i klasa odznaki zależne są od ilości zdobytych punktów, które przyznaje i oblicza Komisja za poszczególne przebyte trasy, według ustalonego klucza. Wszelkich informacyj na temat GOT. udziela zainteresowanym Centralne Biuro Zarządu Głównego PTT., Kraków, Potockiego 5 oraz wszystkie Oddziały, Koła i Delegatury PTT.

Zdjęcia Agencji „WSCHÓD".

P. Marszałek oddaje strzał honorowy na lwowskiej „Strzelnicy" przy ul. Kurkowej.

P. Marszałek odbiera defiladę na pl. Halickim we Lwowie.

Chłopi z Postołówki

własną ciężką pracą i ofiarnością wznieśli Dom Ludowy.

W niedzielę, dnia 22 maja br. panował w powiecie kopyczynieckim niezwykły ruch. Bardzo wiele ludzi zdążało pieszo, furmankami i ciężarowymi samochodami do Postołówki, gdzie miało się odbyć poświęcenie Domu Ludowego w obecności wojewody mgr Tomasza **Malickiego.** Od wczesnych godzin porannych gromadziły się tłumy ludności wiejskiej, wojsko, Oddziały Z. S. Sokolswo z Kopyczyniec i Husiatyna, harcerstwo, organizacje społeczne z nauczycielstwem i duchowieństwem na czele.

Droga od bramy triumfalnej do Domu Ludowego pięknie była przystrojona długimi flagami państwowymi, zwisającymi z wysokich masztów. Domy zaś ludności udekorowane były chorągiewkami o barwach narodowych i zielenią. O godz. 12-tej przybył p. **Wojewoda** i **starosta Grodecki.** Przybyli również major **Galinowski** i ks. dziekan **Tenerowicz** z Kopyczyniec.

Serdecznie powitał pana Wojewodę wójt gminy p. **Pichl** i przewodniczący Komitetu Budowy Domu Ludowego inż. **Nowicki.**

Wszyscy udali się na mszę św. polową, celebrowaną przez ks. dziekana **Tenerowicza.** Podniosłe kazanie wygłosił ks. Jan **Wilusz** proboszcz z Kluwiniec. W czasie mszy św. przygrywała orkiestra K. O. P. Aktu poświęcenia Domu dokonał ks. **Franków,** miejscowy proboszcz. Po poświęceniu Domu pan Wojewoda dokonał odsłonięcia pamiątkowej tablicy Marszałka Józefa Piłsudskiego, którą wmurowano w ścianie domu nazwanego również imieniem Wskrzesiciela Polski. Orkiestra K. O. P. odegrała Hymn Państwowy.

Fakt nazwania Domu Ludowego imieniem Wielkiego Marszałka przez ludność kresową, świadczy o tym, jak gorącą i wymowną jest miłość chłopa polskiego dla naszego największego Bohatera.

Po oddaniu hołdu Wielkiemu Marszałkowi z okazji odsłonięcia tablicy wyszedł na trybunę przewodniczący inż. **Nowicki,** aby złożyć sprawozdanie z ciężkiej pracy, jakiej dokonali Polacy Postołówki w związku z budową Domu, pod jego przewodnictwem. **Trudno nam było uwierzyć, aby dom murowany, składający się z dużej sali teatralnej i siedmiu sal mniejszych kosztował tylko siedem tysięcy złotych.** Tak jednak wynika z najdokładniejszych obliczeń. Dom przedstawia wartość ponad 30.000 zł. **A więc około 23.000 zł. — to praca chłopa polskiego z Postołówki, która wahała się od 2 do 20 dni i datki w naturze.** Udzielił też wydatnej pomocy hr. **Siemieński,** starosta **Grodecki** — mówił p. **Nowicki** — pomagał nam materialnie, a przede wsztystkim moralnie. Bardzo często służył dobrą radą i wskazaniami. Dlatego też p. przewodniczący złożył p. staroście **specjalne podziękowanie.**

Drugie przemówienie wygłosił ks. **Franków** a trzecie p. **Gączowski,** który wskazał na **wielkie dzieło, jakiego dokonali chłopi z Postołówki wznosząc tak piękny Dom Ludowy, będący równocześnie pomnikiem tego naszego największego z Wielkich — Bohatera.**

Po przemówieniu p. **Gączowskiego** ludność zebrana w liczbie około 5.000 samorzutnie odśpiewała hymn „Nie rzucim ziemi". Była to chwila bardzo podniosła i wyczuwało się, że w ten sposób chłopi polscy wobec tablicy pamiątkowej Marszałka i Przedstawiciela Rządu składają przysięgę, że tej naszej krwią żołnierza polskiego przepojonej ziemicy nigdy nikomu nie oddadzą. Tak chwila ta, jak też przeżycie, **na długo zostanie w pamięci uczestników uroczystości w Postołówce.**

Defilada wypadła imponująco.

Później goście z panem Wojewodą na czele przeszli do sali na posiłek. Tu specjalna Sekcja Komitetu z porucznikiem K. O. P. na czele przygotowała szereg atrakcyj o charakterze rozrywkowym. Był więc doskonale odegrany utwór teatralny, później 4-głosowy chór z Trybuchowiec pod kierownictwem p. **Opackiego** kierownika tamt. szkoły odśpiewał kilka pieśni, a przy końcu wystąpiła grupa młodzieży z Samołuskowiec pod kierownictwm p. **Stankiewicza,** nauczyciela szkoły powsz. i dała piękną inscenizację pieśni.

Na zakończenie dziewczęta z grupy inscenizujących, wręczyły p. Wojewodzie chleb.

Wygłoszono szereg przemówień i wzniesiono kilka toastów przede wszystkim na cześć włodarza Województwa i Wojska, który wniósł prezes dr **Orliński** z Tarnopola.

(tege).

W szkołach powszechnych, średnich i zawodowych jest prowadzona nauka budowy modeli latających pod kierunkiem specjalnych instruktorów. Modelarstwo przez młodzież polską jest uprawiane z wielkim zamiłowaniem. Powyżej zamieszczone dwie ryciny przedstawiają pracownie naszych młodych modelarzy.

Z działalności Strzelców w powiecie dolińskim.

Żałobną rocznicę śmierci Wielkiego Marszałka Piłsudskiego obchodził Związek Strzelecki w powiecie dolińskim bardzo uroczyście. Oddziały ZS. w Dolinie i w Wygodzie zajęły się także rozsprzedażą żałobnych nalepek okiennych.

Wzorem lat ubiegłych i w tym roku Związek Strzelecki w porozumieniu z POK. zorganizował w czasie głównego poboru wojskowego akcję oświatową. Poborowi podejmowani byli śniadaniem, a członkowie ZS. wygłosili prelekcje na temat zaszczytnego obowiązku służby wojskowej. Poza **Doliną** podobną akcję przeprowadzono w **Bolechowie** i **Rożniatowie.**

Staraniem ZS. odbył się w Dolinie koncert orkiestry symfonicznej pod batutą prof. **Sochackiego** i chóru strzelecko - sokolego pod batutą p. **Machnika,** jak też chóru rewelersów z akompaniamentem fortepianowym p. **Kozłowej.** Kierownictwo artystyczne koncertu spoczywało w rękach dr Tadeusza **Zabiegi.**

Rocznicę Konstytucji Majowej wszystkie oddziały Związku Strzeleckiego w powiecie dolińskim obchodziły uroczyście na nabożeństwach i akademiach.

W ostatnich dniach odbyły się walne zgromadzenia oddziałów ZS., a to w **Rypnem,** gdzie prezesem oddziału został wybrany kpt. rez. dyrektor p. Tadeusz **Karpiński.** Z ramienia powiatu w zgromadzeniu uczestniczył p. **Burian;** w Hoszowie na zgromadzeniu obecny był z ramienia powiatu Z. S. p. Tadeusz **Peimel,** a na zgromadzenia oddziałów ZS., a to **w Rypnem,** gdzie sław **Bysko.** Również odbyły się egzaminy z Próby Organizacyjnej w **Dolinie, Niagrynie** i w **Rypnem.**

W Roztoczkach odbyło się wspólne „Święcone" dla członków ZS. i Koła Szlachty Zagrodowej. W Wełdzirzu zaś Oddział ZS. odegrał 3-aktową sztukę, która odniosła wielki sukces.

Znamienne nastroje w Mariampolu.

W Mariampolu, powiat Stanisławów, odbyło się wielkie zebranie organizacyjne Obozu Zjednoczenia Narodowego. Przewodniczył p. A. **Barta,** kierownik miejscowej szkoły.

Obrady rozpoczęto rzeczową dyskusją na temat celów i zadań OZN.. Następnie przewodniczący Obwodu OZN. ze Stanisławowa p. Piotr **Dziurman,** wygłosił referat ideowo - organizacyjny. W końcu wywiązała się dyskusja, w której zabierali głos pp. **Wójcik, Sarna** i inni. Zaznaczyć należy, że p. **F. Wójcik,** który do niedawna zajmował wybitne stanowisko w SL. wykazał w dłuższym przemówieniu ujemne cechy wspomnianego stronnictwa.

Jednym z dowodów tego — oświadczył p. Wójcik — jest fakt wysłania sztandaru SL. do Stanisławowa na obchód 1-szo majowy zorganizowany przez Żydów i Ukraińców. W związku z tym mowca wezwał obecnych do zerwania ze Stronnictwem Ludowym. Po wyczerpaniu porządku obrad wszyscy obecni wpisali się na członków miejscowego Oddziału OZN.

WYSTAWA DZIECKA WE LWOWIE.

Komitet z prez. Kamilą **Ostrowską** na czele urządza Wystawę Dziecka we Lwowie, która będzie otwarta w sobotę dnia 4 czerwca br. o godz. 12-tej w południe w lokalu Muzeum Przemysłu Artystycznego, ul. Hetmańska 20 (działy: szkolny, opiekuńczy i higieniczny) oraz o godzinie 13-tej w lokalu Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych, pl. Mariacki 9 (działy: dziecko w sztuce i w literaturze).

Rozwój Kół Gospodyń Wiejskich w powiecie skałackim.

W sali Wydziału Powiatowego w Skałacie odbyło się pod przewodnictwem prezeski Związku Powiatowego KGW. p. Janiny **Jaruzelskiej** zasłużonej działaczki na niwie społecznej, Walne Zebranie Kół Gospodyń Wiejskich, bardzo licznie obesłane z całego powiatu skałackiego, bo w liczbie 96 delegatek z 24 Kół.

Na zebranie przybyli starosta mgr T. **Rutkowski,** inspektorka Wojewódzkiej Delegatury KGW. p. **Leżohupska** oraz instruktorzy rolni.

Ze sprawozdań Zarządu Związku Pow. oraz delegatek Kół wynika ogromny rozwój i żywotność tej organizacji kobiecej na wsi, a to dzięki wysiłkom pow. instruktorki p. **Włoskówny** oraz wyrobieniu społecznym polskich rolniczek. Ilościowo wzrosły Koła do liczby 27, zrzeszając ogólnie 927 członkiń. Z zagadnień objętych działalnością KGW. podkreślić należy urządzenie 2-ch kursów przetworów owocowych, 3-ch kursów bicia drobiu, dwumies. kursów szycia, kroju i trykotarstwa, konkursy uprawowe, hodowlane oraz zorganizowanie zbytu drobiu i włókien konopnych. Związek KGW. posiada swój własny sklep tekstylny w Kaczanówce.

Po złożonych sprawozdaniach przemówił p. Starosta, charakteryzując znaczenie Kół Gospodyń dla życia gospodarczego wsi i dla polskości na Kresach, podkreślając równocześnie duży dorobek i postęp członkiń KGW. w życiu zbiorowym i jednostkowym w ogniskach domowych. Następnie omówił zagadnienia na które należało by zwrócić specjalną uwagę w przyszłej pracy.

P. prezeska Jaruzelska, dziękując p. Staroście za troskliwe zajęcie się Kołami, zwracała się z prośbą o dalszą opiekę.

Po ustaleniu planu pracy na rok 1938/39 oraz zatwierdzeniu bilansu za okres sprawozdawczy, wybrano Zarząd w dotychczasowym składzie z p. Jeruzelską na czele. Nadmienić należy, że cały tok obrad cechowała bardzo serdeczna i miła atmosfera.

W lecie wszyscy na wodę i słońce.

Niewywrotny kajak turystyczny typu CW_1 konstrukcji Longina Czernieckiego, który przyczyni się do spopularyzowania turystyki wodnej.

Wobec aktualnego dziś zagadnienia, jakim jest rozwój kultury fizycznej w Polsce, na czoło wysuwa się hasło **propagandy wioślarstwa turystycznego.** Przemawiają za tym wilostronne korzyści, jakie osiąga się dzięki uprawianiu wioślarstwa turystycznego. Hamująco jednak na rozwój turystyki wodnej wpłynął brak odpowiedniego taboru turystycznego. Kajak w dotychczasowej swej formie nastręczał tyle niebezpieczeństw i niewygody, że wioślarstwo turystyczne stało się udziałem nielicznych... odważnych.

Obecnie do Urzędu Patentowego R. P. pod nr 56616 wpłynął wniosek o udzielenie patentu na niewywrotny kajak turystyczny typu CW_1 konstrukcji p. Longina **Czernieckiego.**

Rozumiejąc doniosłość tego wynalazku zapoznamy naszych czytelników z jego zaletami.

Jak widzimy na ilustracji, kajak ten jest zupełnie niewywrotny, nawet przy obciążeniu jednej z burt. Poza tym kajak typu CW_1 posiada szeroki i wygodny kokpit, co pozwoli jadącym w nim na dogodną zmianę pozycji. W czasie odpoczynku jedna osoba może ułożyć się wygodnie w kokpicie a druga na bagażniku. Tył kajaka jest nieco wyższy niż przód i stanowi jak gdyby obszerną skrzynię z wiekiem, u góry szczelnie zamkniętym. Jest to bagażnik a zarazem komora wodoszczelna. Bagażnik ten posiada osobne pomieszczenia na zapasy żywności, pomieszczenie zaś na ubranie jest tak obmyślane, by uniknąć przykrego podczas podróży zmięcia lub zniszczenia. Każda część bagażu jest w każdej chwili dostępna. W czasie przerw w podróży, celem zwiedzenia okolic, nie potrzeba zabierać ze sobą całego bagażu, gdyż zamknięty w bagażniku zostaje oddany na przechowanie wraz z kajakiem. Wyższy tył jest zaletą kajaka CW_1 jeszcze z innego względu. Może mianowicie zdarzyć się taki wypadek, że turysta, który nie opanował jeszcze dostatecznie techniki jazdy, ustawi kajak prostopadle do kierunku prądu i gdyby wówczas natrafił na wystający z wody pal, piętrząca się woda może spowodować wywrotkę (jedyny wypadek, w jakim kajak CW_1 może się wywrócić). W takim wypadku kajak CW_1 wywracając się, nie nabiera do wnętrza wody, a turysta przez lekkie potrącenie prywróci go do normalnej pozycji. Wsiadanie do kajaka CW_1 na głębokiej wodzie nie sprawia najmniejszej trudności.

Mimo komfortu, stateczności i mocnej konstrukcji, kajak CW_1 nie zatraca lekkości i zwrotności kajaka sportowego. Przy użyciu 5-cio mm dykty waży zaledwie około 45 kg.

Kajak ten wystawiony był w ubiegłym roku na Targach Wschodnich we Lwowie a następnie dnia 26. września poddany próbom przez komisję Lwowskiego Okręgu Polskiego Związku Kajakowego w osobach: S. **Jarmolińskiego,** prezesa P. O. P. Z. K.; E. **Koczy'ego,** sekretarza; E. **Kiszakiewicza,** kapitana turystycznego; mgr St. **Riszki,** instruktora P. Z. K. i inż. J. **Beschlossa.**

Końcowy ustęp orzeczenia tej komisji z dnia 27 września 1937 r. brzmi: „Niewywrotność kajaka daje dużą gwarancję bezpieczeństwa, zwrotność, szybkość i małe zanurzenie kajaka daje możność omijania niebezpiecznych miejsc na wodzie, na których mogłoby nastąpić niepożądane zderzenie lub uszkodzenie kajaka, wywrócenie kajaka dnem do góry. Próba ta wykazuje, że kajak daje jaknajdalej idącą gwarancję bezpieczeństwa osobistego i bagażu. Odnośnie udogodnień z konstrukcji bagażnika, zademonstrowane udogodnienia zapewniają turyście duży komfort, bezpieczeństwo i zupełny wypoczynek. Reasumując powyższe komisja uznaje kajak typu CW_1 za najbardziej odpowiedni do turystyki wodnej, a w szczególności za doskonały do wycieczek dalekosiężnych".

Jak widzimy przyszły sezon kajakowy odsłoni wszystkim tajniki i rozkosze eskapady włóczęgowsko - odkrywczej. Należy zaznaczyć, że koszt wycieczek kajakowych jest niższy nawet od kosztów życia codziennego.

Zawody strzeleckie w Złoczowie.

Fragment z zawodów. Strzał honorowy oddaje powiatowy komendant P. W. kpt. Kral. Od lewej strony stoją pp. dyr. Steinman, dyr. Gross, dyr. mjr Faff, wicestarosta Wrześniowski, nacz Klimczak, por. Kubrycht, burmistrz Złoczowa pułk. Brzezicki, kpt. Kilarski, Schenker i Majer.

W Złoczowie odbyły się zawody strzeleckie o nagrodę przechodnią O. R., zorganizowane przez klub sportowy O. R. B. W zawodach wzięło udział 12 organizacyj. Odbyły się one na Stadionie miejskim z broni małokalibrowej. Mistrzostwo Złoczowa zdobyła Komenda Pow. Związku Strzeleckiego; pierwsze wicemistrzostwo zdobył Związek Pracowników Skarbowych ze Zborowa; drugie wicemistrzostwo zdobyło Pocztowe Przysposobienie Wojskowe. W indywidualnych zawodach mistrzem został por. Stanisław **Merian** (Janina), pierwszym wicemistrzem chor. Andrzej **Szwaja,** drugim wicemistrzem Grzegorz **Markiewicz** (Kl. sp. ORB.).

Milion dla Wilna.

Szczęście uśmiechnęło się niezamożnym.

Szesnasty z kolei, a pierwszy według nowego podziału losów na pięć części, milion złotych padł w ostatnim dniu ciągnienia czwartej klasy czterdziestej pierwszej Loterii Klasowej na nr 128215 w Wilnie.

Czytamy często o trudnościach, jakie przeżywa wileńszczyzna, to też milion ten będzie miał szczególne znaczenie dla gospodarstwa miejscowego i przyczyni się w dużej mierze do podniesienia dobrobytu ludności tej części naszych Kresów. Powstaną nowe warsztaty pracy, które licznym rodzinom bezrobotnych zapewnią możność zarobkowania.

Nie posiadamy jeszcze dokładnych szczegółów, dotyczących osób, obdarzonych tak szczodrze przez Fortunę. Na razie wiadomo tylko tyle, że są to osoby niezamożne, dla których kapitał odegra decydującą rolę w ich dotychczasowym trybie życia. Na pięć osób, wygrały trzy panie. Jest to znamienne, gdyż podczas ubiegłego ciągnienia cieszyły się panie specjalnymi względami losu.

Dziś każdy z tych, co wygrali jest posiadaczem 160.000 złotych, dzięki temu, że los podzielony został na pięć części. Przyszłość należy do nich i do tych, co wygrają w rozpoczynającej się czterdziestej drugiej Loterii.

Trzeba się tylko pospieszyć z nabyciem losu do pierwszej klasy, bo ciągnienie zaczyna się 22 czerwca r. b.

ZEBRANIA OZN. W POWIECIE KOŁOMYJSKIM.

W **Gwoźdźcu,** powiat Kołomyja, odbyło się zebranie Obozu Zjednoczenia Narodowego, w którym wzięło udział około 80 osób. Zebranie to zagaił przewodniczący mgr **Rześniowiecki.** Następnie dr Stefan **Pollo,** przewodniczący Obwodu OZN., wygłosił dłuższy referat o znaczeniu i zadaniu OZN. Z kolei wyłoniła się dyskusja, w wyniku której uchwalono zawiązać Kasę Bezprocentową i na ten cel zadeklarowano około 400 zł. Również odbyło się takie zebranie Obozu Zjednoczenia Narodowego w **Werbiążu,** gdzie zebranie zagaił przewodniczący p. **Ślusarczyk.** Następnie prof. dr Adam **Szmuck** wygłosił obszerny referat pt. „Sprawy morza i kolonij a Obóz Zjednoczenia Narodowego". Na zebraniu tym było obecnych 70 osób.

KONCENTRACJA ZWIĄZKU STRZELECKIEGO W ŻYDACZOWIE.

W Młyniskach, powiatu żydaczowskiego, odbyła się koncentracja wszystkich Oddziałów ZS. z powiatu żydaczowskiego, w której wzięło udział 300 Strzelczyń i Strzelców. Koncentrację poprzedziło uroczyste nabożeństwo i defilada, którą odebrali starosta p. **Gallas,** zastępca komendanta VI. Okręgu ZS. pułk. **Czerny,** delegat Podokręgu ZS. w Stanisławowie mjr **Matus,** prezes Powiatu ZS. p. M. **Monseau,** komendant powiatu p. **Skórski,** p. **Bamberger,** dyrektor dóbr kapitulnych oraz referent W. Obyw. p. **Trypka.** Popołudniu rozpoczęły się ćwiczenia według ustalonego programu a następnie ognisko oraz inscenizacje i tańce narodowe w wykonaniu Oddziału ZS. z Cucyłowiec i Żydaczowa. Na podkreślenie zasługuje doskonałą organizacja koncentracji, którą zajął się miejscowy proboszcz ks. **Wołczomski.**

PRACE REGULACYJNE W BUCZACZU.

Zarząd m. Buczacza rozpoczął prace pomiarowe, regulacyjne i odnowy ksiąg gruntowych. Realizacja powyższych prac dojdzie do skutku dzięki pomocy Komitetu właścicieli nieruchomości, który zobowiązał się przeprowadzić na powyższy cel dobrowolne opodatkowanie swych członków w wysokości 20.000 zł. Ponadto uzyskano pożyczkę w wysokości 15.000 zł.

LWÓW ZEBRAŁ W DNIU 3-GO MAJA 6.620.32 ZŁOTYCH.

Z powodu złych warunków atmosferycznych wyniki w dniu 3 maja br. zbiórki ulicznej nie dały spodziewanych wyników. Ogółem Zarząd Główny T. S. L. wydał 600 puszek, oraz 120 na pobliską prowincję. Według dotychczasowych obliczeń suma zebranych kwot do puszek wynosi 6.620.32 zł.

ROZWÓJ SPÓŁDZIELCZOŚCI W STRYJU.

W Stryju odbyło się doroczne Walne zebranie członków spółdzielni „Daszawianka", powstałej z inicjatywy pracowników umysłowych i fizycznych firmy „Gazolina". Ze złożonych sprawozdań wynika, że wspomniana spółdzielnia mimo znacznej trudności rozwija się coraz lepiej, czego dowodem jest obrót roczny, dochodzący do 250.000 zł. Ostatnio nastąpiło połączenie spółdzielni „Daszawianka" z utworzoną niedawno przez OZN. w Stryju spółdzielnią „Jedność". W ten sposób powstała na terenie Stryja silna polska placówka gospodarcza.

ZEBRANIE OZN. W TŁUMACZU.

W sali „Sokoła" w Tłumaczu odbyło się wielkie zebranie obywatelskie członków OZN. przy udziale ponad 400 osób, w którym wzięli też udział delegaci stanisławowskiego Okręgu OZN. Przewodniczący Obwodu tłumackiego p. Leon **Seidler** wygłosił obszerny referat na temat ideologii i prac Obozu w terenie. W przeprowadzonej następnie dyskusji podnoszono przede wszystkim konieczność skonsolidowania jak najszerszych sfer społeczeństwa polskiego w ramach O. Z. N.

KOŁA GOSPODYŃ WIEJSKICH W POWIECIE STANISŁAWOWSKIM I TŁUMACKIM.

Koła Gospodyń Wiejskich w powiecie stanisławowskim i tłumackim wykazują ożywioną działalność. Ostatnio odbył się w KGW. w Delejowie 6-tygodniowy kurs szycia i trykotarstwa; w Kołach Gospodyń Wiejskich w Bednarowie, Wołczkowie i Delejowie zorganizowano konkursy czystości pod hasłem: „Zdrowie w chacie wiejskiej". W kole Gospodyń Wiejskich w Tumierzu przeprowadzono 4-dniowy kurs wypieku ciast, zaś w Hostowie KGW. urządziło 10-dniowy kurs trykotarstwa pod kierownictwem specjalnej instruktorki. Kurs ten, który ukończyło 18 uczestniczek, zakończył się wystawą prac. Koło GW. w Głębokiej urządziło 3-dniowy kurs wypieku chleba dla 60 uczestniczek.

KONFERENCJA INSPEKTORÓW SZKOLNYCH W JAROSŁAWIU.

W Jarosławiu odbyła się okręgowa konferencja inspektorów szkolnych z obwodów: jarosławskiego, rzeszowskiego, przemyskiego, niżańskiego i Lwów-miasto, na której omówiono aktualne zagadnienia szkolnictwa powszechnego. Z ramienia Kuratorium wzięli udział w konferencji: naczelnik **Piątkowski** i wizytatorka szkół powszechnych p. **Jaworska.** Referat wygłosił dr **Kuchta** ze Lwowa.

Zajęte...

— I ja chcę usiąść!
— Wszystkie miejsca zajęte!

Dekoracja dostojników państwowych medalami za długoletnią służbę.

Na Zamku Królewskim w Warszawie odbyło się uroczyste wręczenie przez Pana Prezydenta Rzeczypospolitej medali za długoletnią służbę Panu Marszałkowi Śmigłemu - Rydzowi, oraz prezesowi Rady Ministrów, ministrom i prezesom: Sądu Najwyższego, Najwyższej Izby Kontroli i Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

Na zdjęciu powyżej zamieszczonym P. Prezydent prof. Mościcki w otoczeniu odznaczonych dostojników Państwa. Stoją od lewej: Prezes N. T. A. dr **Hełczyński,** Prezes Sądu Najwyższego **Supiński,** minister **Beck,** minister **Ulrych,** minister **Roman,** minister **Grabowski,** Marszałek **Śmigły - Rydz,** Prezes Rady Ministrów i minister Spraw Wewnętrznych gen. **Sławoj Składkowski,** minister **Kasprzycki,** Prezes N. I. K. **Krzemiński,** wicepremier i minister Skarbu inż. **Kwiatkowski,** minister **Poniatowski** i minister **Kaliński.**

Sukces sztuki H. Zbierzchowskiego »Zawsze Wierny.«

Z inicjatywy **Zrzeszenia Dziennikarzy Polskich Ziem Południowo Wschodnich** odbyło się w poniedziałek specjalne przedstawienie najnowszej sztuki Henryka Zbierzchowskiego „Zawsze Wierny", obrazującej życie bohaterskie i obyczajowe Lwowa. Już na kilka dni naprzód bilety na to przedstawienie zostały wykupione, publiczność szczelnie wypełniła całą widownię Teatru Wielkiego.

Atrakcyjne to przedstawienie zgromadziło w Teatrze Wielkim elitę miasta Lwowa. Wśród obecnych byli: prezes Sądu Apelacyjnego **Dębicki,** prokurator apelacyjny **dr Chirowski,** profesor Uniwersytetu **ks. dr Szydelski,** liczne grono księży, a wśród tych przeor oo. Bernardynów o. **Bronisław Szepelak** i o. **Fidelis,** cały szereg wyższych oficerów ze Lwowa i z terenu Korpusu lwowskiego, dyrektor Ubezpieczalni społecznej **Świderski,** wiceprezes Sądu Apelacyjnego **Ojak,** wiceprezydent m. Lwowa **Chajes,** dyrektor Miejskiej Kolei Elektrycznej **inż. Rusin,** wiceprezes Izby przemysłowo handlowej **inż. Wit Sulimirski,** dyrektor **dr Al. Czołowski,** dyrektor Banku Polskiego **Blaha,** dyrektor Banku Cukrownictwa **Kozłowski,** liczni przedstawiciele świata naukowego i palestry, wiele osób z Urzędu Wojewódzkiego, Izby Skarbowej, Dyrekcji Lasów, licznie też stawili się grupami członkowie różnych organizacyj, jak: Związku Strzeleckiego, Pocztowego Przysposobienia Wojskowego, Zawodowego Zjednoczenia Narodowego, Związku Obrońców Lwowa itd.

Po trzeciej odsłonie ukazał się na scenie znany literat, autor sztuki „Zawsze Wierny", Henryk Zbierzchowski, wywoływany przez publiczność i nagrodzony oklaskami, łącznie z artystami. W dniu tym bawiła we Lwowie wycieczka ułanów podolskich z Kresów wschodnich w liczbie sto osób pod przewodnictwem rotmistrza **Hollaka,** która na zaproszenie Zrzeszenia Dziennikarzy Polskich Ziem Południowo Wschodnich przybyła w komplecie na przedstawienie w towarzystwie referenta oświatowego lwowskiego garnizonu **Balawendera.** Poszczególne odsłony i artyści byli rzęsiście oklaskiwani przez zebraną publiczność, a burzą oklasków przyjęto ostatnią odsłonę „Orlęta". Sztuka Zbierzchowskiego odniosła w poniedziałek nowy, wspaniały sukces.

Poświęcenie sztandaru strażackiego w Narolu - Mieście.

Ochotnicza Straż Pożarna w Narolu - Mieście powiatu lubaczowskiego obchodziła bardzo uroczyście jubileusz 50-cio lecia swego istnienia, poświęcając przy tym nowozakupiony piękny sztandar za kwotę 500 zł.

Na uroczystość tę przybył między innymi starosta p. Erazm **Stefanus,** który imieniem Pana Premiera Sławoj Składkowskiego, oraz własnym jako włodarz powiatu, przemówił do członków O. S. P. i licznie zebranej publiczności z okazji przekazania poświęconego sztandaru w ręce burmistrza p. Władysława **Mazura.** Przemówienie p. Starosty było bardzo podniosłe i porywające.

Również na powyższą uroczystość przybyła w komplecie Powiatowa Straż Pożarna sąsiedniego powiatu Tomaszów lubelski z własną orkiestrą dętą, oraz Ochotnicze Straże Pożarne z sąsiednich gmin powiatu lubaczowskiego.

Po nabożeństwie i wbijaniu w drzewiec sztandaru gwoździ przez zaproszonych gości, odbyła się defilada, a następnie w sali Domu Polskiego gminy Narol Miasto wspólny obiad przy udziale zaproszonych gości na czele z starostą p. Stefanusem.

Tegoż dnia wieczór odbyła się zabawa taneczna. Całość programu wypadła na ogół bardzo uroczyście i imponująco.

Działalność kobiet w Horodence.

Na walne Zebranie Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet w Horodence przybyła przewodnicząca Zrzeszenia Wojewódzkiego ze Stanisławowa p. **Fuchsówna.**

Po odczytaniu sprawozdań z poszczególnych referatów ponownie wybrano przewodniczącą starościnę p. Marię **Rutkowską.**

Całoroczna praca Pań wykazała dużo zapału i wyrobienia społecznego. Dużo uwagi i pracy poświęcono dziatwie, w lecie 1937 r. uruchomiono 21 półkolonij na okres 6 tygodni, z których korzystało 885 dzieci, zaś w styczniu br. na półkolonii zimowej w Horodence dożywiano 55 dzieci, uczono i obdarowano ciepłą odzieżą.

Poza tym Związek urządził choinkę we wsiach, gdzie były prowadzone półkolonie, na święta Wielkanocne w tychże miejscowościach rozdano święcone. Stale opiekuje się 3 dziedzińcami w okolicznych wsiach. Dla biednych dzieci zakupiono podręczników szkolnych za 95 zł. Dla dziewcząt urządzono kurs kroju i szycia. Związek opiekuje się Ochronką i Stacją Opieki nad Matką i Dzieckiem.

Prelegentki w licznych odczytach po wsiach starały się wzbudzić zainteresowanie kobiet wiejskich do wszelkich aktualnych zagadnień społecznych, podnieść poziom kulturalny i higienę. Liczne imprezy jak zbiórki, zabawy, koncerty urządzone przez Związek, przysporzyły środków finansowych na pokrycie wydatków. Powiatowemu Komitetowi LOPP. ofiarowano kwotę 130 zł., na remont kaplicy 20 zł., na Zlot Sokołów 20 zł.

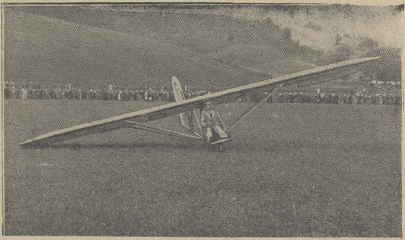
Co pewien czas w świetlicy Związku odbywają się wspólne zebrania towarzyskie dla członkiń, w czasie których wygłaszane są odczyty a później gorące dyskusje, potęgują współżycie członkiń. Niedawno temu odbyło się pożegnanie wyjeżdżającej z Horodenki byłej przewodniczącej p. **Pazganowej,** którą z wielkim żalem żegnano.

BRĄZOWE MEDALE ZA DŁUGOLETNIĄ SŁUŻBĘ.

W sali sesyjnej Urzędu Wojewódzkiego w Stanisławowie odbyła się uroczystość wręczenia urzędnikom Urzędu Wojewódzkiego przez Wojewodę gen. **Pasławskiego** dyplomów nadania Brązowych Medali za długoletnią służbę.

SZYBOWNICTWO w RZESZOWIE.

Znany instruktor lotniczy, profesor szkoły przemysłowej w Rzeszowie, p. Jan Nalborczyk na szybowcu.

Finansowanie Kas kredytu bezprocentowego przez Bank Gospodarstwa Krajowego.

W Banku Gospodarstwa Krajowego odbyła się konferencja informacyjna w sprawie Kas bezprocentowego kredytu. Na konferencji tej uzgodniono, że Kasy bezprocentowego kredytu w naszych warunkach przyczyniają się do powstawania i podtrzymywania samodzielnych drobnych warsztatów pracy zarobkowej wytwórczej lub handlowej.

W dyskusji podkreślono, iż Kasy bezprocentowe przez podnoszenie gospodarcze ludności niezamożnej wciągnąć ją mogą do obrotu kredytowego i do procesu wewnętrznej kapitalizacji. Z tego też powodu zasługują na pomoc subwencyjną i fachową ze strony naszego aparatu kredytowego.

Pomoc finansowa państwowych instytucyj finansowych dla Chrześcijańskich Kas Bezprocentowych skoncentrowana została w Banku Gospodarstwa Krajowego, zaś Komunalne Kasy Oszczędności, Spółdzielnie kredytowe zaofiarowały współpracę i opiekę przez udzielanie bezprocentowym Kasom wskazówek w dziedzinie administrowania, organizacji, kontroli i wywiadu.

W wyniku konferencji uznano za wskazane powołanie przez Bank Gospodarstwa Krajowego Komitetu opiniodawczego dla zagadnień, związanych z kredytem bezprocentowym.

Rezerwiści w Borysławiu.

W Borysławiu odbyła się w Związku Rezerwistów, Koło Borysław, podniosła uroczystość poświęcenia i zawieszenia Krzyża w świetlicy.

Po zagajeniu uroczystości przez prezesa ZR. Koło Nr. 1 Borysław p. **Łacioka,** w obecności przedstawiciela miasta p. **Ostrowskiego,** prezesa Oddziału Związku Oficerów Rezerwy **p. dyr. inż. Kotteka,** przedstawicieli Rady Grodzkiej ZR., prezesów i komendantów Kół ZR. z terenu Borysławia, oraz członków 5-ciu Kół ZR. i gości, ks. kanonik J. **Dąborowski** kapelan Koła, dokonał poświęcenia Krzyża po czym przemówił do zebranych licznie uczestników, wskazując na rolę Krzyża w dziejach ludzkości, w historii Polski i w życiu jednostki. Następnie przemawiali pp. **Ostrowski** imieniem miasta i referent wychowania obywatelskiego Koła ZR. Borysław p. **Pyszyński.**

Wpisywaniem się do księgi pamiątkowej zakończono uroczystość, po czym w czasie urządzonej herbatki wznieśli obecni okrzyki na cześć Pana Prezydenta R. P., Pana Marszałka Śmigłego Rydza i Armii.

Nasi aeronauci.

Kpt. **Janusz** i por. **Brenk** w gondoli balonu L. O. P. P. przed startem do zawodów o puchar Gordon-Benneta w roku 1936. Balon ten wystartował wówczas w Warszawie, a wylądował w trzecim dniu w pobliżu Morza Białego. Po niezwykłych przygodach obaj nasi aeronauci przybyli do Małosujki, następnie do Archangielska i stamtąd udali się koleją w powrotną drogę do Warszawy.

BUDOWA DOMU STRZELECKIEGO W KOPYCZYŃCACH.

Obecnie w Kopyczyńcach zawiązał się Obywatelski Komitet Budowy Domu Strzeleckiego im. Józefa Piłsudskiego, na czele którego stanął starosta p. Piotr **Grodecki.** W najbliższych dniach Komitet przystąpi do zbiórki pieniężnej, wyłącznie na terenie powiatu kopyczynieckiego. Czynności Komitetu Wykonawczego poruczono Zarządowi Powiatu ZS.

80.000 ZŁOTYCH NA ROZBUDOWĘ JAROSŁAWIA.

Zarząd miasta Jarosławia uzyskał tytułem pożyczki długoterminowej w Banku Gospodarstwa Krajowego na rozbudowę miasta 80.000 złotych. W tych dniach Zarząd miejski rozdzieli powyższą kwotę pomiędzy budujących.

Rozwój szkoły krawiecko - bieliźniarskiej Z. P. O. K. im. Marii z Billewiczów Piłsudskiej - w Kołomyi.

Od trzech lat istnieje i rozwija się w Kołomyi Szkoła krawiecko-bielizniarska, której założycielem i opiekunem jest Związek Pracy Obywatelskiej Kobiet. Szkoła ta spełnia niezmiernie **doniosłe zadanie w kresowym mieście,** kształci bowiem i wychowuje **kadry dziewcząt,** które poza tą szkołą nie byłyby korzystały z nauki, gdyż specjalnie ciężkie warunki materialne nie pozwoliłyby im na dalsze kontynuowanie nauk. Specjalnie społeczne nastawienie szkoły pozwala na to, że właśnie **bardzo uboga młodzież żeńska może się kształcić zawodowo,** przygotowując sobie pewny w przyszłości byt, a Państwu zastępy kwalifikowanych pracownic.

Na uwagę zasługuje **praca grona nauczycielskiego,** które przez dwa lata pracowało zupełnie bezinteresownie, rozumiejąc w pełni, jak bardzo ważne ma znaczenie zawodowe wychowanie młodzieży.

Praca ta przyniosła piękne owoce. Szkoła rozwinęła się obecnie bardzo pięknie, liczy **120 uczennic,** władze są bardzo z jej postępów zadowolone, dowodem czego jest **stała opieka oraz zezwolenie na nazwanie Szkoły imieniem Matki Wielkiego Marszałka Marii z Billewiczów Piłsudskiej.**

W ubiegłym roku szkolnym pierwsze absolwentki opuściły mury szkolne po zdaniu egzaminu końcowego oraz czeladniczego, kierownictwo Szkoły oraz Zarząd ZPOK. postarał się o to, by młode rzemieślniczki nie stały się odrazu bezrobotnymi. Zorganizowano pożyteczną placówkę, warsztat krawiecko-bieliźniarski, w którym młode czeladniczki zarabiają już na życie.

Jak na Kołomyję, warsztat to niezmiernie ważny, gdyż jest jedyną placówką katolicką i polską, gdzie pod kierunkiem kwalifikowanej mistrzyni pracują równie kwalifikowane czeladniczki, wykonując prace ku zupełnemu zadowoleniu klienteli.

BUDOWA SZKOŁY ROLNICZEJ NA POKUCIU.

W Piadykach pod Kołomyją bawili ostatnio dyrektor Departamentu szkół zawodowych Ministerstwa Oświaty p. **Firewicz** i kurator Okręgu szkolnego lwowskiego dr **Kupczyński,** którzy zwiedzili stację doświadczalną uprawy tytoniu. Następnie przedstawiciele władz szkolnych udali się do Żabiego, gdzie przeprowadzili lustrację Szkoły rolniczej. Dalsza lustracja odbyła się w Horodence, gdzie nastąpiło zwiedzenie Szkoły rolniczej, następnie przeprowadzono wizytację szkół rolniczych w Zaleszczykach i stacji doświadczalnej uprawy tytoniu w Jagielnicy. Delegaci władz szkolnych zwiedzili Szutromińce nad Dniestrem, gdzie powstać ma jeszcze jedna Szkoła rolnicza, kosztem około 200.000 złotych.

Prywatne Seminarium dla Wychowawczyń Przedszkoli Związku Nauczycielstwa Polskiego w Stanisławowie.

Prywatne Seminarium dla Wychowawczyń Przedszkoli w Stanisławowie przygotowuje wykwalifikowane nauczycieli - wychowawczynie do przedszkoli, ogródków, dziecińców i innych zakładów wychowawczych dla dzieci w wieku przedszkolnym. Nauka w Seminarium trwa cztery lata.

Do klasy I Seminarium przyjmuje się kandydatki w wieku 13—17 lat, które mają świadectwo ukończonej 6 lub 7 klasy szkoły powszechnej i złożą egzamin wstępny. W roku szkolnym 1938-39 przewidywane są wolne miejsca w klasie II dla kandydatek w wieku odpowiednio starszym, posiadającym wykształcenie w zakresie II klasy gimn., które złożą egzamin uzupełniający. Opłata za naukę wynosi 25 zł. miesięcznie. W wypadkach szczególnie zasługujących na uwzględnienie przewiduje się indywidualne zniżki. Egzaminy wstępne odbędą się w terminie wiosennym, jak we wszystkich szkołach średnich.

Podania o przyjęcie można już wnosić pod adresem: Dyrekcja Prywatnego Seminarium Związku Nauczycielstwa Polskiego dla Wychowawczyń Przedszkoli w Stanisławowie, ul. 3 Maja L. 16.

Do podań wnoszonych przez rodziców ewent. przez opiekunów należy dołączyć: a) metrykę kandydatki, b) ostatnie świadectwo szkolne w wypadku przerwy w uczęszczaniu do szkoły trwającej ponad 6 miesięcy należy przedłożyć świadectwo moralności, c) świadectwo lekarza urzędowego stwierdzającego dobry stan zdrowia i brak ułomności fizycznych, d) deklarację rodziców, względnie opiekunów w sprawie regularnego uiszczania opłat szkolnych z początkiem każdego miesiąca, e) życiorys napisany własnoręcznie przez kandydatkę, f) taksę egzaminacyjną w wysokości 10 zł. i wpisowe 3 zł.

O terminie egzaminów wstępnych kandydatki zamiejscowe zostaną powiadomione pocztą, kandydatki miejscowe afiszami.

W Stanisławowie, dnia 8 maja 1938 r.

Dyrekcja Prywatnego Seminarium Z. N. P. dla Wychowawczyń Przedszkoli w Stanisławowie.

Maj na lwowskich rogatkach.

Tego roku, tak jakoś chciała pogoda, że maj mieliśmy już w marcu, a potem, kiedy przyszedł już ten maj kalendarzowy długo, długo trzeba było czekać na słońce, na zieleń, na czeremchę — i w ogóle na wiosnę.

Wreszcie jednak to wszystko przyszło. Bez tej zwykłej gwałtowności, która nagle, wprost z pod topniejącego śniegu wyrywa burzę zieleni, raj zapachów, niebo kolorów. Przyszło zwolna, solidnie, z namysłem, co krok przystając i omal zupełnie nie licząc się z tęsknotą miasta.

A miasto czeka na wiosnę, jak na zbawienie. Miasto i mieszkający w nim ludzie. Ulice i kamienice. Ogrody i parki. Peryferie i przedmieścia. Małe dzieci i kawki, gnieżdżące się wraz z hurmą innych gawronów na drzewach pod Cytadelą. Wiosna jest dla miasta wielkim zjawiskiem, a maj ważnym przeżyciem, choć dola jego nie jest z porą i pogodą tak związana, jak los wsi i miasteczka. To pewna, że w mieście odczuwamy wiosnę raczej emocjonalnie, nie tak jak wieś — ekonomicznie, że działa u nas raczej na serce niż na kieszeń i pracowite ręce, niemniej jednak wyczekuje się tego maja. I ma on u nas, w mieście, swój osobny, oryginalny urok, różny od maja sielskiego i prowincjonalnego. Nie dla wszystkich ten urok jest odczuwalny: jeden mój znajomy wieśniak, chłop stary, który, mając lat sześćdziesiąt, poraz pierwszy musiał wybrać się do Lwowa i to w maju, wróciwszy na wieś, powiedział mi:

— A na wiosnę, to na wsi pachnie bardziej niż zawsze, a w mieście znowu bardziej niż zawsze czuć.

Tak widocznie odczuwał i tak mu się zdawało. Pewnie zresztą przez ten jeden dzień pobytu w mieście kręcił się po suchych i kamiennych ulicach śródmieścia, w zgiełku handlu ożywionego zaczynającym się sezonem, w zapachu targowiska i ścieków. Gdyby jednak poszedł dalej, na krańce, kto wie czy nie zmieniłby zdania. Na peryferiach, w maju jest pięknie, wiosennie, inaczej niż zawsze...

Miasto ma jakby cztery krańce, cztery peryferyjne złoża, w których płyną cztery rzeki różnorodnych gatunków życia, lgnącego się w wirze miasta. Każdy z tych krańców inaczej wiosnę przeżywa, inaczej jej oczekuje i inne z niej owoce zbiera.

Pójdźmy późnym popołudniem, długimi, czystymi ulicami, w pobliżu jednej z rogatek. Szpalery drzew obsadzają jezdnię, liściaste ramiona ogrodów zwieszają się nad trotuarami. Za drewnianymi i metalowymi parkanami nieduże wille i kamieniczki, balkony osypane skrzynkami kwiatów, rabaty pełne żywych kolorów. Niby miasto i nie miasto... Ludzi na ulicach mało, a jeżeli już idą, to wolno, spacerkiem, głowy nastawiając słońcu, idą nie dla interesu, tylko tak sobie, do domu, z domu, spacerem. Za parkanami zobaczysz właścicieli tych domków,okopujących własne miniaturowe grzędy, zobaczysz głowy siwe i młode, posłyszysz, nawołujące się głosy drżące od starości i cieńkie dziecinne... Tu mieszkają ci, co po ciężkim i pracowitym żywocie, przeżywają szczęśliwą emeryturę pod własnym dachem, w zaoszczędzonym domku.Tutaj witają maj jako łaskę dla kwiatów, zabawę dla dzieci, lek na stare kości. I czasem — jako film wspomnień.

A na innym krańcu znowu coś wręcz przeciwnego... Tutaj gwar spotęgowany, rozhowor głośniejszy, pośpiech gwałtowniejszy. Na tę peryferię dobrniesz przez zawalone rzodkiewką i młodą sałatą targowiska, przez zielska wszelakie nanoszone na ten czas ze wsi do miasta, przez las budek z wodą sodową i pestkami dyni, oraz słonecznika. Tu nie będzie will, ani ogrodów, za to otoczą przechodnia stada straganów, sklepików, bud i namiotów. Tutaj jest miejsce, gdzie tak zwany, pożal się Boże, handel kwitnie przez cały rok, ale maj jest dla tego handlu sezonem, głównym sezonem... Korowody kobiet w chustkach na głowie, albo też w częściowo tylko paryskich kapeluszach zakupują tu materie rozmaite, wzorzyste aż do bolenia oczu, wrzekome jedwabie we wszystkich kolorach na letnie sukienki, a także trzewiki i torebki... Mężczyźni zaopatrują się w „kamgarowe" marynarki i drelichowe spodnie, w żelazo skórę i narzędzia. Między nogami starszych pętają się malcy, ssące długie jarmarczne cukierki, lub gryzące precle. Wszystko rusza się i żyje w słońcu jak gromada pracowitych owadów, czy mrówek, wszystko jazgoce, targuje się, ucieszone przynajmniej z tego, że maj pozwala człowiekowi targować w cieple, bez piecyka z węglami przy marznących nogach, bez watowanych kaftanów i cuchnących kożuchów. Dla tych maj, to ciepło i koniunktura.

Na trzecim krańcu również koniunktura gra pierwsze skrzypce w tym majowym koncercie. To owe peryferie o kamienicach wąskich, a wysokich, o dużych wieloskrzydłowych blokach mieszkalnych, a po największej części pełne krzywych zapadniętych chałupek, domków drewnianych albo i murowanych, z ganeczkami spróchniałymi, z parkanami bardzo podupadłymi, z patykiem skręconym, udającym bocianie gniazdo, na szczycie strychu. Stąd wychodzą w maj i wiosnę, pełni nadziei młodzi i starzy ludzie, murarze i cieśle, robotnicy i wyrobnicy, kobiety i mężczyźni. Dla tych maj to dopiero koniunktura! Wprawdzie kończy się Pomoc Zimowa, ale zaczyna się praca, prawdziwa praca! Buduje się nowe domy, kładzie się nowe bruki, przekopuje się nowe ulice. O robotę nie trudno, jeśli tylko kto chce i może. Więc wesoło przy tej rogatce, a wieczorem, w cieniu kasztanów, albo też i w zapachu czeremchy: harmonia, mandolina, skrzypce, dziewczyna...

I wreszcie dojdziemy pod wtór tej mandoliny tam, gdzie maj kwitnie najgłośniej, najpiękniej, tam gdzie każdy niemal miastowy człowiek idzie obserwować i śledzić postępy wiosny. Dojdziemy na czwarty kraniec, do parków i w parkowe okolice. Tutaj już nie ma mowy o żadnych koniunkturach, ani zyskach, jest tylko wiosenna burza, zielona młodość, majowa rzewność. Ławki poobsiadane ludźmi jak rodzynkami wielkanocna babka, aleje głośne od dziecinnych zabaw, jak podwórze szkolne. Samotnicy w milczeniu kontemplują przedziwnie gwałtowny wzrost zieleni i wzorzyste rabaty kwiatów. Idylliczne pary karmią preclami anemiczne ryby w anemicznych sadzawkach, marząc sobie, że to jakieś Italskie Lago, a te ryby — kiełbie, że to łabędzie.

Wieczorem świeci księżyc na tych najpiękniejszych peryferiach i szalony księżycem wraca z nich do miasta młodzieniec, a maj mu bije do głowy jak wino. Po samotnej przechadzce, stanąwszy pod oknem ukochanej, zadrze głowę do góry i zadeklamuje:

Nikt nie wie gdzie mieszka księżyc
a śpiew mój jest jak lunatyk
wciąż noc za nocą mitręży
u białych, zamkowych sztachet.

Mury śpią myślą o wiekach
księżniczki śnią o miłości
kto zechce jak ja wciąż czekać
pod oknem rozwartym na oścież?

Serce się włóczy wzdłuż fosy
zwodzonym mostem westchnień
dziś tysiąc śni mi się wiosen
a żadnej nie mogę prześnić.

Zaśpiewałbym ci canzonę
gorącą jak wstydu rumieniec
za tysiąc wiosen straconych
za łzy tęskniących źrenic.

Wspiąłbym się aż w twoje okno
by pieśń ci zaśpiewać wprost, w oczy
by włosów twych ręką się dotknąć
i w łzach twych usta swe zmoczyć.

Lecz wiem że tak nigdy nie będzie
że nigdy nas nic nie zespoli
że znajdę cię zawsze i wszędzie
tylko w akordach mandolin.

Więc deklamuje, a raczej szepce. Bo maj majem, księżyc księżycem, ale nie nadarmo posterunkowy obok na rogu czuwa, by nikomu, ani nawet donnie Inez, spokoju nocnego nie zakłócono. Więc trubadur, szepcąc, odchodzi, idzie spać i śnić o księżycu, donnie i maju.

Maciej Freudman.

Związek Młodej Wsi powiatu tłumackiego zdobył piękny sztandar.

Do „WSCHODU“ piszą:

Związek Młodej Wsi województwa stanisławowskiego przeżył ostatnio wielką i podniosłą uroczystość poświęcenia pierwszego na terenie województwa sztandaru powiatowego Związku w Tłumaczu.

Na stadionie sportowym w parku miejskim w Tłumaczu ustawił się barwny korowód około 450 młodzieży. Przybyły wszystkie Koła Młodej Wsi z powiatu tłumackiego oraz delegacje z sąsiednich powiatów.

Przy dźwiękach generalskiego marszu przybył na stadion wojewoda gen. **Pasławski** w otoczeniu władz związkowych. Wojewoda przeszedł przed frontem ustawionej młodzieży i wysłuchał krótkich sprawozdań poszczególnych prezesów Kół. Następnie pochód z pocztem sztandarowym na czele udał się do miejscowego kościoła, gdzie dokonano aktu poświęcenia. Ojcem chrzestnym w pierwszej parze był p. wojewoda gen. **Pasławski** z p. **Klusekową** z Markowego Gaju, matką 5 dzieci, należących do Koła Związku Młodej Wsi.

Po poświęceniu, pochód udał się pod pomnik Bohaterów, u którego stóp złożył piękny wieniec o barwach państwowych i związkowych. W dalszym ciągu uroczystości wojewoda gen. **Pasławski** w otoczeniu przedstawicieli władz państwowych, samorządowych i związkowych przyjął na ulicy Słowackiego defiladę Z. M. W. Po defiladzie zebrani udali się do parku miejskiego, gdzie odbył się dalszy ciąg programu uroczystości.

Po wbiciu gwoździ pamiątkowych i dokonaniu aktu wręczenia sztandaru, przemawiał prezes powiatowego Związku Młodej Wsi p. Izydor **Paradowski,** który podkreślił ważność i doniosłość chwili przeżywanej dla młodzieży wiejskiej.

— Organizacja może w życiu swym tylko raz obchodzić taką uroczystość, w dniu tym rozwija swój sztandar — mówił p. **Paradowski** — i ujawnia światu symbole i emblematy na nim zawarte, objawia swoje hasła ideowe i cele, do których dąży. Kolory sztandaru symbolizują prace i wieś, Praca bowiem jest koniecznym warunkiem egzystencji ludzkiej. Orzeł biały — godło Państwa — stanowi emblemat stwierdzający, że owoce naszego dorobku są przeznaczone dla celów państwowych. Kłosy i sierpy mówią o pracy rolnika, o siewcy i jego plonach. Ryngraf Matki Boskiej stanowi świadectwo oparcia ideologii młodowiejskiej o głębokie i nieprzemijające zasady etyki chrześcijańskiej. Cel nasz, **to potężna, bogata, niezależna gospodarczo i politycznie Ojczyzna, lepsze jutro ludu wiejskiego, który stanowi rdzeń w naszym ustroju społecznym.**

Zdjęcie **WSCHOD**-u wykonane podczas poświęcenia sztandaru Związku Młodej Wsi w Tłumaczu. Na pierwszym planie **wojewoda gen. Pasławski podpisuje akt erekcyjny sztandaru.** Obok p. Wojewody: wicewojewodzina **Seidlitzowa,** burmistrz m. Tłumacza Leon **Seidler,** pułk. **Gruiński,** sekretarz **Krawczyński** i in. Na zdjęciu widoczny sztandar Związku Młodej Wsi.

Następnie przemawiał prezes Wojewódzkiego Związku Młodej Wsi p. Piotr **Typiak.** Mowca podkreślił doniosłość znaczenia wsi w państwie i wskazał drogi, którymi młodzież wiejska zdążać ma do celu. Lud wiejski, stanowiący olbrzymią większość w Polsce — mówił p. Typiak — to nie stan, kasta, klasa, to pień, to podstawa narodu, bo wieś nadmiar swej ludności oddaje miastu do handlu, przemysłu, do wolnych zawodów, do wojska; jest więc tym samym podstawą, z którego rodzą się i powstają inne stany w Państwie. Ludność wsi liczy przeszło 20 milionów, ale ludność ta mimo swej liczebności, stanowi jeszcze małą siłę. A na słabej sile, na słabej podstawie narodu, jaką jest wieś, nie może być budowane silne państwo, wieś słaba — to słaby naród — słabe państwo. **Aby Polska stała się naprawdę silną i potężną, pracę tę w znacznej mierze wykonać winna wieś, jako fundament narodu.**

Wieś zrozumiała to i w swych najmłodszych generacjach rozpoczyna pracę nad sobą pod własnymi sztandarami, na których wypisane jest hasło naszego Związku: „Ttrzeba z żywymi naprzód iść, po życie sięgać nowe“. Hasło to, to nasza moc, siła, to wyrzeczenie się egoizmu, słabości i warcholstwa.

Następnym z kolei mowcą był gen. **Pasławski,** wojewoda stanisławowski, który w słowach krótkich, tchnących głębokim umiłowaniem i zrozumieniem wsi, a zwłaszcza młodzieży, zachęcał i zagrzewał do dalszej wytężonej pracy, zaznaczając, że przyjmując godność ojca chrzestnego sztandaru ZMW. chce zadokumentować **jak wiele liczy na Nową Wieś,** która nie tylko liczbą, ale i siłą powinna imponować.

W drugiej części uroczystości odbyły się popisy artystyczne młodzieży: odśpiewano szereg pieśni regionalnych; wykonano tańce jak np. „kołomyjka, krakowiak, trojak śląski“ i inne.

Na zakończenie zespół dramatyczny sąsiedzkiego Związku Młodej Wsi z Otynii odegrał przedstawienie pt. „Karpaccy Górale“.

Uroczystość święcenia sztandaru powiatowego ZMW. w Tłumaczu dała dowód tężyzny i zwartości wsi kresowych wojew. stanisławowskiego.

Udział Państwowych Zakładów Lotniczych w Krajowej Wystawie Lotniczej.

Niezwykle imponująco zapowiada się udział Państwowych Zakładów Lotniczych w Krajowej Wystawie Lotniczej we Lwowie. Dział płatowcowy P. Z. L. zajmuje stoisko bardzo znacznych rozmiarów, bo przeszło trzecią część wielkiego pawilonu Izby przemysłowo handlowej na placu Targów Wschodnich.

Państwowe Zakłady Lotnicze wystawią przede wszystkim słynny samolot myśliwski „PZL. 11“. Maszyna ta, jedna z najlepszych na świecie w swoim rodzaju, wykonana całkowicie z duralu - minium, mająca, dzięki oryginalnie wygiętym płatom, doskonałą widzialność, będzie wystawiona z kompletnym uzbrojeniem. Obok niej zajmie miejsce „PZL.-26“, nadzwyczaj komfortowa maszyna sportowo - turystyczna.

Wystawione będą również modele następujących samolotów: „PZL-24“, „PZL-27“, PZL-37“, „PZL-43“ i „Wicher“ (komunikacyjny). Cenną ozdobą tego stoiska będzie wspaniale opracowany fotomontaż, złożony z dwudziestu zdjęć lotniczych.

Szczególną jednakże atrakcją będzie niewątpliwie samolot „PZL-37“, najnowszy bombowiec polskiej konstrukcji, całkowicie wykonany w Państwowych Zakładach Lotniczych. Ponieważ ta olbrzymia maszyna nie mieści się w żadnym z pawilonów Wystawy, będzie z kompletnym wyposażeniem ustawiona na lotnisku w Skniłowie, dostępna dla wszystkich zwiedzających.

Z ciekawych eksponatów, jakie Państwowe Zakłady Lotnicze zademonstrują na Krajowej Wystawie Lotniczej, należy wymienić kilka elementów odlewów elektronowych, ciekawie urządzone krzesło pilota myśliwskiej maszyny „PZL-11 B“, dające się regulować, kompletne krzesło strzelca samolotu „PZL-23“ z karabinem maszynowym oraz zbiornik benzynowy tegoż samolotu, szkielet steru kierunkowego „PZL-37“ i przekaźnik z zamkiem wyrzutników bomb.

Ten zespół eksponatów Państwowych Zakładów Lotniczych, nieznanych dotychczas szerszym rzeszom, będzie się cieszył z pewnością olbrzymim zainteresowaniem, a z drugiej strony wspaniałym pokazem dorobku polskiej lotniczej myśli konstrukcyjnej i naszego młodego a tak pięknie rozwijającego się przemysłu lotniczego.

Wojewoda Malicki na lustracji powiatu brodzkiego.

Wojewoda Malicki w ciągu czterodniowego pobytu na terenie powiatu brodzkiego dokonał szczegółowej lustracji instytucyj państwowych, samorządowych i społecznych.

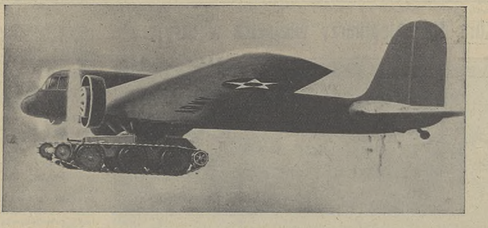
W Brodach p. Wojewoda obejrzał między innymi urządzenia wodociągowe, rzeźnie, browar i nowobudującą się chłodnię.

Poza tym w **Pieniakach** wojewoda Malicki wziął udział w **odprawie sołtysów,** udzielając osobiście wskazówek i wyjaśnień.

W **Koniuszkowie** p. Wojewoda interesował się szczegółowo postępem prac przy rządowej parcelacji gruntów i założoną w bieżącym roku stację kopulacyjną ogierów. Na jesieni powstanie w Koniuszkowie wzorowa źrebięciarnia.

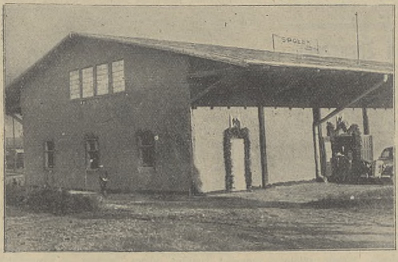
W ramach lustracji odbyła się w brodach konferencja przedstawicieli samorządu powiatów: brodzkiego, złoczowskiego, kamioneckiego i radziechowskiego.

Wpisujcie się na członków P.C.K.

Latający czołg. W Ameryce odbywają się wielkie doświadczenia z samolotami - czołgami. Samolot taki zaopatrzony jest w przyrząd umożliwiający doczepienie czołgu do podwozia. Przed lądowaniem czołg musi być odczepiony, ze względu na różne szybkości samolotu i czołgu. Samolot po odczepieniu czołgu leci dalej i ląduje oddzielnie.

Nowa placówka gospodarcza w Stanisławowie.

W Stanisławowie odbyła się uroczystość poświęcenia wielkiej hurtowni towarowej Zw. Spółdz. „Społem“. W uroczystości tej wzięli udział: p. wojewoda gen. **Pasławski,** przedstawiciel Dyrekcji i Zarządu Okręgu Rady Spółdzielni społecznych.

Aktu poświęcenia tej nowej polskiej placówki gospodarczej, której brak dawał się dotkliwie odczuwać, zwłaszcza wśród miejscowego drobnego kupiectwa, dokonał ks. **Zator.** Następnie poszczególni przedstawiciele zrzeszeń społecznych z p. wojewodą gen. Pasławskim na czele składali na ręce przedstawicieli „Społem“ życzenia pomyślnego rozwoju nowo poświęconej placówki. Mowcy z uznaniem podkreślali prężność, dynamikę i piękne wyniki działalności „Społem“ na terenie ziemi stanisławowskiej, które są bodźcem i zachętą dla miejscowego społeczeństwa do intensywnej pracy nad budową lepszego Jutra w życiu gospodarczym naszego kraju.

Pierwsza powyżej zamieszczona ilustracja przedstawia budynek poświęconej hurtowni towarowej „Społem“ w Stanisławowie, zaś druga ilustracja przedstawia wnętrze hurtowni, w której są zebrani uczestnicy uroczystości: pp. wojewoda gen. **Pasławski**(x), ks. **Zator,** ze Stanisławowa, ks. **Bosak** z Mariampola, insp. **Pikulski, Zawadzki,** dyrektor „Społem“ z Warszawy, **Stawiarski,** dyrektor „Społem“ ze Lwowa, kierownik stanisławowskiej hurtowni.

Skałat buduje Dom Handlowy.

Do Skałatu przybył prezes Wojewódzkiego Komitetu Porozumiewawczego **generał Paszkiewicz** na posiedzenie Powiatowego Komitetu. Na zebraniu tym uchwalono budowę dwupiętrowego Domu Handlowego, w którym znajdzie pomieszczenie dwanaście placówek handlowych, również miejscowe organizacje społeczne. Koszt budowy Domu Handlowego w Skałacie wyniesie 110.000 złotych.

Następnie gen. Paszkiewicz udał się do Hlibowa, gdzie ofiarował 500 złotych na budowę kościoła i 500 zł. na powiększenie obrotu sklepu Kółka Rolniczego.

Praca społeczna w Łanach pod Lwowem.

W Łanach obok Szczerca odbyło się poświęcenie ochronki, założonej przez Koło TSL. im. Kwiatkowskiego we Lwowie i przy materialnym poparciu Koła TSL. w Szczercu.

Aktu poświęcenia dokonał ks. katecheta **Struk,** który w pięknych i podniosłych słowach podkreślił znaczenie wychowania dziatwy polskiej na kresach w duchu państwowym i narodowym. Następnie przemawiali prof. **Żurawski** ze Lwowa, kierownik miejscowej szkoły p. **Tenerowicz** i prezes Koła TSL. w Szczercu, sędzia **Kaute.**

Po odśpiewaniu przez dzieci kilku pieśni i wykonaniu tańców ludowych na boisku przed ochronką, które wypadły bardzo udatnie i wywołały huczne oklaski licznie zgromadzonej ludności, wszyscy obecni udali się do szkoły, gdzie z braku własnego domu ludowego, odbyło się wspólne święcone, urządzone przez Koło Gospodyń Wiejskich, z p. **Czamarnikową** na czele.

Z pośród licznych przemówień i toastów, wyróżniały się przemówienia miejscowych włościan **Dumana, Horaka** i Piotra **Krośniaka,** którzy w gorących i pełnych odwagi słowach podkreślili znaczenie i patriotyzm polskiego chłopa na kresach i jego niezłomną wolę pracy, ofiarności i poświęcenia dla państwa polskiego.

Zarazem należy podkreślić, że wieś Łany, która należała do wyjątkowo zaniedbanych, dopiero podniosła się w ostatnich latach, dzięki niezmordowanej pracy kierownika szkoły p. Tenerowicza na polu oświatowym i ekonomicznym oraz poparciu Koła TSL. w Szczercu.

Spółdzielnie gospodarcze prowadzą do stałego dobrobytu.

Nowi sołtysi i podsołtysi w powiecie kołomyjskim.

W powiecie kołomyjskim odbyły się już wybory sołtysów i podsołtysów we wszystkich gromadach. Prawie wszyscy wybrani zostali zatwierdzeni przez władze administracyjne. Obecnie nowowybrani funkcjonariusze samorządu terytorialnego zjechali się do Kołomyi w liczbie około 170 osób i na ręce starosty p. **Szarewskiego** złożyli uroczystą przysięgę służbową. Następnie starosta p. Szarewski udekorował Brązowym Krzyżem Zasługi tych działaczy, którzy odznaczyli się w pracy społecznej. Z kolei pp. inż **Rościszewski** i insp. sam. **Lipecki** wygłosili referaty na tematy samorządowe. Powyżej zamieszczone zdjęcie fotograficzne przedstawia zaprzysiężonych sołtysów i podsołtysów oraz przedstawicieli władz, siedzących pośrodku.

SEZON LETNISKOWY
W ŚNIATYNIE.

Do „Wschodu“ piszą:

Zarząd miejski w Śniatynie czyni starania, aby wprowadzić jak największe **udogodnienia dla letników i turystów.** Sporządzono kataster mieszkań, które komisja letniskowa uznała za należycie urządzone i nadające się na zamieszkanie przez letników. Nadto przygotowano schronisko noclegowe **dla przygodnych turystów.** Dostęp do rzeki uległ w ostatnich latach znacznej poprawie, a obecnie przystąpiono do budowy nowej drogi kołowej, która łagodną serpentyną prowadzić będzie do samej rzeki. **Przystań kajakowa, kąpielisko i obszerna plaża sprzyjają rozwojowi sportów wodnych.** Odnośna sekcja Ligi Morskiej i Kolonialnej propagując skutecznie ten rozwój, założyła **pływalnię** i planuje szereg **wycieczek kajakowych** w czasie sezonu.

W ostatnich latach **uprawa winogron, moreli i owoców** wzrosła kilkakrotnie. Stoki południowe, które do niedawna stanowiły nieużytki, pokryły się winnicami, a obfitość owoców pozwala nawet na znaczniejszy eksport.

Towarzystwo Ogródków Działkowych przystąpiło obecnie do budowy wzorowej i doświadczalnej winnicy przy pomocy subwencji z Funduszu Pracy, na gruncie przeznaczonym na ten cel przez Zarząd miejski.

Dzięki usilnym staraniom Zarządu miejskiego i Towarzystwa Upiększenia miasta **wygląd estetyczny miasta** podniósł się znacznie. Prace nad przebudową ulic postępują szybko naprzód. Szpecące wygląd miasta, niezabudowane place zmieniły się w kwietniki. Wzdłuż ulic zielenią się młode, ozdobne drzewka. Chlubna tendencja miejscowych czynników, aby **letnisko Śniatyn stanęło na nieprzeciętnym poziomie,** przy tym tempie prac i intensywności starań i wobec szczególnego poparcia i opieki ze strony wojewody gen. Pasławskiego, zostanie wkrótce uwieńczona pożądanym skutkiem. Podnieść należy tutaj zapobiegliwość burmistrza **Kosińskiego,** a przede wszystkim gorące poparcie, a w wielu wypadkach też inicjatywę starosty Tymińskiego, który zdołał skupić nie tylko wszystkie czynniki miejscowe, ale i całą ludność w zbiorowym wysiłku **nad podniesieniem miasta.**

Kurs dla sklepikarzy wiejskich w Stryju.

W gimnazjum kupieckim T. S. L. w Stryju odbyło się uroczyste zamknięcie kursu dla sklepikarzy wiejskich. Na uroczystość tę przybył ks. prałat **Cisło** oraz pp. wicestarosta mgr **Illasiewicz,** dyrektor inż. **Łysak,** prezes T. S. L. dr Mikołaj **Muszyński** i i. Przemówienia wygłosili: dyrektor gimnazjum p. **Liberda,** ks. prałat **Cisło** i prezes dr **Muszyński.** Zdjęcie fotograficzne obok zamieszczone przedstawia obecnych na uroczystości gości w otoczeniu uczestników kursu.

KSIĄŻKI DLA DZIECI POLSKICH ZAGRANICĄ.

Uczniowie Polacy klasy VIII-a Gimnazjum Państwowego w Buczaczu przesłali do Światowego Związku Polaków z Zagranicy skrzynię zebranych wśród siebie książek szkolnych, przeznaczając je dla dzieci polskich zagranicą. Życzyć należy, aby ten obywatelski czyn znalazł licznych naśladowców.

WANDALSKIE ZNISZCZENIE 50.000 SZTUK SADZONEK.

W Zielonej, pow. Nadwórna, nieznani narazie sprawcy rozrzucili po lesie i zniszczyli 50.000 sadzonek świerkowych, należących do miejscowego Nadleśnictwa państwowego. Policja znajduje się na tropie sprawców wandalskiego zniszczenia.
Nowa placówka

Z ŻAŁOBNEJ KARTY ZS.

Dnia 12. maja zmarł w Wełdzirzu członek oddziału ZS. Stanisław **Winter.** Wieczorem po ukończonych uroczystościach z okazji rocznicy żałobnej, wywieszono na świetlicy oddziału żałobną flagę.

Dnia 15. maja br. odbył się manifestacyjny pogrzeb zmarłego w którym udział wziął miejscowy jak i oddział z Wygody. Związek S. okazał, jak czci pamięć swych członków.

„ŚWIĘCONE“ W BZOWICY, POWIAT ZBORÓW.

W Bzowicy w lokalu szkoły powszechnej odbyło się wspólne święcone, urządzone staraniem miejscowych organizacyj społecznych. W uroczystościach wzięli udział starosta p. K. **Pawlikowski,** władze powiatowe ZS. powiatowy komendant WF i PW i wiele innych gości. Po krótkich modłach, odprawionych przez proboszcza ks. F. **Dorożyńskiego** i poświęceniu suto zastawionych stołów, rozpoczęła się wspólna biesiada, podczas której wygłoszono szereg okolicznościowych przemówień, nacechowanych głębokim patriotyzmem. Nie brakowało również entuzjastycznych okrzyków na cześć Państwa, Armii i Rządu. W „Święconym“ wzięło udział około 250 osób. Po biesiadzie do późnej pory trwała wesoła zabawa towarzyska.

(Ł.)

MIKOŁAJÓW N. DNIESTREM.

W trzecią rocznicę śmierci Wielkiego Marszałka Józefa Piłsudskiego, uczniowie szkoły Jego Imienia w Mikołajowie nad Dniestrem złożyli uroczysty hołd. Po nabożeństwach żałobnych w sali Domu TSL. urządziła młodzież szkolna pod kierownictwem nauczycielki p. Heleny **Kropelnickiej** akademię żałobną, którą słowem wstępnym zagaił kierownik szkoły p. **Wajda.** Inscenizacja wierszy: „Pod murami Wawelu“ i „Gwiazdy“ na tle, pięknie wykonanych przez naucz. pp. **Majkowską i Wróbla** dekoracyj, przeniosła myśli licznie zebranej publiczności do pamiętnych godzin 12 maja 1935 r. i dni następnych oraz do tych miejsc, gdzie znajdują się widome pamiątki po Tym, który całe życie poświęcił Polsce.

PRACA DLA B. OCHOTNIKÓW ARMII POLSKIEJ Z POWIATU BRZOZOWSKIEGO.

Zarząd Związku b. Ochotników Armii Polskiej w Brzozowie zorganizował badania lekarskie wszystkich członków, którzy w najbliższym czasie odjadą na Kresy wschodnie na roboty sezonowe, wyjednane dla b. ochotników przez Zarząd Główny Związku b. Ochotników Armii Polskiej.

Badania lekarskie przeprowadził dr St. **Pilszak,** lekarz pow. Ogółem zgłosiło się z powiatu 180 członków Związku b. O. A. P. Prace przygotowawcze, związane z wysyłką bezrobotnych na terenie powiatu przeprowadzają: pp. F. **Jaźwa,** Tad. **Zgrych,** Stan. **Orłowski** i J. **Borkowski.**

REMONT SZLAKÓW TURYSTYCZNYCH W GÓRACH.

Oddziały PTT. dokonały w ubiegłym roku remontu szeregu szlaków turystycznych w naszych górach, uzupełniając znakowanie, przy równoczesnym uzgodnieniu barwy znakowania w terenie ze znakami, podanymi w najnowszym wydaniu map. W niektórych partiach górskich przeprowadzono znakowanie typu zimowego, narciarskiego, w postaci barwnych krzyżów, oraz ustawiono nowe tablice orientacyjne i dokonano naprawy ścieżek, mostków, kładek itd. oraz umocnień metalowych na szlakach skalnych w Tatrach. Polskie Towarzystwo Tatrzańskie zbudowało do dziś i utrzymuje 4.303 km. znakowanych szlaków turystycznych.

†

MARIA KAZECKA

Przed kilku dniami ubyła wybitna postać lwowska, po dłuższej chorobie zmarła poetka i literatka Maria Kazecka.

Ś. p. Maria Kazecka brała czynny udział w niepodległościowym ruchu przedwojennego Lwowa. Prowadziła duży salon literacki, a równocześnie brała żywy i wybitny udział **w akcji niepodległościowej.** Podczas wielkiej wojny Maria Kazecka brała udział **w akcji politycznej i humanitarnej na rzecz legionistów internowanych w Huszt i Marmarosz Sziget.**

Maria Kazecka pracowała wyłącznie na terenie Lwowa, jako działaczka społeczna położyła **duże zasługi.** Brała udział **w obronie Lwowa, była bardzo czynna wśród kobiecych oddziałów pomocniczych armii regularnej i ochotniczej.** Podczas wojny została ciężko poszkodowaną inwalidką wojenną. **Za zasługi i dzielność otrzymała Krzyż Walecznych, Medal Niepodległości, Krzyż Obrony Lwowa z Mieczami, Medal za Wojnę, odznakę II Odcinka Obrony Lwowa, Orlęta, Odznaka 240 pp. i Krzyż Armii Ochotniczej.**

Pisywała wiele aż do ostatnich niemal dni życia. **Z redakcją „Wschód“ była w ścisłym kontakcie i zasilała łamy „Wschodu“ artykułami i powieściami**

Pogrzeb ś. p. Marii Kazeckiej był hołdem dla jej zasług politycznych, społecznych i literackich. Na czele orszaku żałobnego postępowały delegacje Związku Legionistów, Związku Obrońców Lwowa, Związku B. Ochotników Armii Polskiej i Zw. Inwalidów ze sztandarami, niesiono wielki Krzyż Obrony Lwowa i odznaki zmarłej na czerwonej poduszce, obrończynie Lwowa niosły wieniec. Kondukt prowadził ks. kan. **Szmyd.** Za rydwanem żałobnym postępowały delegacje licznych stowarzyszeń kulturalnych i społecznych, wielu obrońców Lwowa, oraz tłumne grono przyjaciół i znajomych zmarłej.

Trumnę ze zwłokami wzięli na ramiona w bramie cmentarnej **obrońcy Lwowa.** Po odprawieniu modłów żałobnych, przemówił **ks. Panaś,**

Maria Kazecka.

następnie p. **Świeżawski** imieniem II. Odcinka Obrony Lwowa. Nad mogiłą delegacje kombatantów oddały honory wojskowe, w końcu odśpiewano „Śpij kolego w ciemnym grobie“.

Wzruszającym momentem był udział w pogrzebie dwóch sędziwych weteranów powstania 1863 roku, ojca zmarłej p. Tomasza Kazeckiego i por. Süssa.

Cześć zasłudze dzielnej kobiety!...

Prace przysposobienia rolniczego
w powiecie zborowskim.

W trosce o sprawy wiejskie, powiatowy Związek Samorządowy w Zborowie zaangażował przy współudziale lwowskiej Izby rolniczej instruktora Przysposobienia rolniczego, którego dotychczas powiat zborowski nie posiadał. Brak instruktora dotkliwie odczuwać się dawał w dziedzinie prac Przysposobienia rolniczego, gdyż podejmowane one były doraźnie, nieplanowo i nieskoordynowanie.

W obecnej chwili w powiecie zborowskim pracuje 45 zespołów z liczbą 429 uczni pod stałym nadzorem instruktora P. R.

Celem skoordynowania i usystemizowania poczynań Przysposobienia rolniczego, opracowany został plan pracy PR. **na okres do 31 marca 1939 r.** Plan ten, ujęty w bardzo szczegółowej formie z głębokim odczuciem **potrzeb terenu,** uwzględnia zarówno w dziale ogólno - administracyjnym akcję oświatowo - samokształceniową, **akcję praktyczną,** jak i poczynań społecznych zbiorowych, najistotniejsze momenty i wszystkie formy pracy, które na warsztacie pracy zespołów znaleźć się będą musiały. Plan ów na posiedzeniu Powiatowego Komitetu do spraw młodzieży, odbytym pod przewodnictwem starosty **Pawlikowskiego** został przedyskutowany i zatwierdzony. Jak wynika z planu, szczególną troską dla tamtejszego terenu, będzie pozyskiwanie i odpowiednie kwalifikowanie przodowników, od których najczęściej zależny jest poziom i wyniki pracy zespołów. Kwalifikowanie przodowników prowadzone będzie po przez kursy dłuższe i odprawy.

Wciągnięci również zostaną do pracy, **rozrzuceni po powiecie wychowankowie szkół rolniczych,** o charakterze lustratorów społecznych. Dla nich też będzie zorganizowany specjalny dwudniowy kurs.

Nauczycielstwo, które może dać niezastąpioną pomoc w pracach społecznych młodzieży, zaproszone będzie do wydatnej współpracy i odpowiednio poinformowane na specjalnie zwołanej w tej sprawie konferencji.

Rezerwiści w Brzozowie.

W Brzozowie ukonstytuował się Zarząd Powiatowego Związku Rezerwistów, który przedstawia się następująco: inż. **Watraszyński,** prezes; Franciszek **Jaźwa,** wiceprezes; Eugeniusz **Zyzak,** sekretarz; Piotr **Kołodziej,** skarbnik; Leopold **Piróg,** komendant; **Pomkiewicz,** referent wych. żoł. obyw.; Stanisław **Orłowski,** ref. prasowy.

Nowy Zarząd ustalił program pracy na najbliższy okres. Równocześnie uchwalono nawiązać ściślejszy kontakt z pokrewnymi organizacjami a zwłaszcza z Związkiem b. Ochotników Armii Polskiej w Brzozowie, który udzielił rezerwistom lokal na dogodnych warunkach, oraz zawiązać w Brzozowie „Rodzinę Rezerwistów“. Ponadto postanowiono założyć Koło Rezerwistów w **Przysietnicy,** a pracę organizacyjną w tym kierunku powierzono pp. St. **Orłowskiemu** i L. **Pirógowi.**

W Suchodole nad Zbruczem.

W małej pogranicznej gromadzie Suchodół, wchodzącej w skład gminy zbiorowej Husiatyn w trzecią rocznicę skonu Wielkiego Marszałka Piłsudskiego odprawiono w cerkwi przez gr. kat. proboszcza ks. Mikołaja **Banickiego** nabożeństwo żałobne, w którym wzięła liczny udział ludność polska i ruska oraz z pobliskiej gromady Trojanówka, położonej nad brzegiem Zbrucza, sołtysi obu gromad i wójt gminy zbiorowej Husiatyn.

Po nabożeństwie z inicjatywy wójta p. Jana **Nakonecznego** urządzono na intencję pamięci Marszałka Dzień Pracy przy budowie drogi gminnej, łączącej gromady Suchodół — Trojanówka, i zbudowano 200 metrów drogi o nawierzchni twardej. W pracy przy wożeniu, tłuczeniu i układaniu kamienia na drodze, która to praca trwała od godziny 9 do godziny 16-tej, wzięli udział wszyscy posiadacze środków przewozowych gromad Suchodołu i Trojanówki w ilości 87 furmanek, 150 robotników pieszych i dziatwa szkolna III i IV klasy szkół powszechnych obu gromad na czele z kierownikami szkół pp. Władysławem **Lubińskim** i Ludwikiem **Wierzbickim.**

Po ukończeniu pracy obecny na uroczystości kapitan Mieczysław **Więcek** wygłosił okolicznościowe przemówienie.

Na zakończenie w przysiółku Bednarówce zapalono ognisko, a dziatwa szkolna odśpiewała szereg pieśni żałobnych ku pamięci Wielkiego Marszałka. Po 3-minutowej ciszy plutonowy p. **Michalak** wygłosił patriotyczne przemówienie.

Budowa Domu Strzeleckiego
w Dżurowie.

Dżurów, powiat Śniatyn, miejscowość leżąca nad granicą rumuńską, liczy około 4.000 mieszkańców. Zorganizowany tam przed dwoma laty Oddział Związku Strzeleckiego, wysunął inicjatywę wybudowania Domu Polskiego.

Inicjatywa ta była poparta przez Zarząd i Komendę Powiatu ZS. w Śniatynie. Udało się uzyskać od Zarządu gromady Dżurów pół morgu gruntu, który następnie miejscowy właściciel dóbr i prezes Oddziału ZS p. Stefan **Bohdanowicz** wymienił na odpowiedniejszy.

W jesieni 1937 r. przystąpiono do budowy Domu Strzeleckiego. Założono fundamenty i przysporzono poważną ilość materiału budowlanego, a dnia 15 bm. odbyła się uroczystość poświęcenia kamienia węgielnego.

Na uroczystość tę przybył starosta śniatyński p. Stefan **Tymiński,** delegat wojskowości z Kołomyi kpt. **Jasiński,** delegat Komendy Podokręgu ZS. Stanisławów p. **Babiarz,** komendant Powiatu P. W. kpt. **Stadnicki,** prezes Powiatu ZS. Śniatyn, p. dr **Wyszkowski,** komendant Powiatu ZS. p. prof. **Bielecki,** wielu zaproszonych gości oraz strzelczynie i strzelcy z całego powiatu w liczbie około 400 ludzi.

Rano wyruszył pochód na miejsce budującego się Domu Strzeleckiego, gdzie ks. kanonik **Rozlepiło,** proboszcz zabłotowski, odprawił polową mszę św. i wygłosił podniosłe kazanie. Następnie został dokonany akt poświęcenia kamienia węgielnego i wmurowania aktu erekcyjnego. Wzniosłe przemówienie wygłosili wiceprezes Oddziału ZS. Dżurów p. **Andriasiewicz,** prezes Powiatu ZS. dr **Wyszkowski** i w języku ruskim wójt gminny, p. inż. Kornel **Serbiński** imieniem ludności ruskiej, która wzięła w uroczystości bardzo liczny udział.

Po nabożeństwie odbyła się defilada. Trzy kompanie strzelców umundurowanych z bronią, jedna kompania strzelczyń i jedna kompania Orląt dziarsko przemaszerowały przed przedstawicielem Rządu i władzami ZS, przy dźwiękach orkiestry Ochotniczej Straży Pożarnej ze Śniatyna, oklaskiwane przez niezliczone tłumy publiczności.

Po wspólnym żołnierskim obiedzie odbył się festyn, połączony z zawodami sportowymi a następnie zabawa taneczna.

Krajowa Wystawa Lotnicza we Lwowie 29. V. - 29. VI.
najbardziej atrakcyjną imprezą w kraju!

Strzelcy stanisławowscy w roku 1913.

Redakcja „Wschodu“ otrzymała pismo następującej treści:

Do Szanownej Redakcji „Wschód“ we Lwowie.

Archiwum Związku Strzeleckiego w Stanisławowie jak wynika z artykułu umieszczonego w Nr 83 „Wschodu“ zaginęło w czasie wojny.

Jako młody nauczyciel w Łyścu, powiat Stanisławów, należałem do Związku Strzeleckiego w Stanisławowie od r. 1913 do wybuchu wojny. W r. 1913 lokal Związku mieścił się właśnie przy ulicy Kamińskiego pod Nr 7, dziś 15 i tam odbywały się ćwiczenia oraz wykłady. Następnie przenieśliśmy się do lokalu przy ul. Sobieskiego, gdzie było obszerniejsze pomieszczenie.

Aby ułatwić poszukiwania dat i dokumentów, wysyłam do Wielce Szanownej Redakcji fotografię naszej kompanii. Zdjęcie to było dokonane na podwórzu firmy „Kraj“ wyruszeniem na manewry do Lwowa przed Zielonymi Świętami w r. 1913.

Na zdjęciu komendant Ottokar **Brzezina**, chorąży **Kulczycki**, trębacz **Cyprys** (pseudonim), **Sojka** (pseudonim) i na pierwszym miejscu na parkanie od lewej ręki siedzi piszący ten atrykulik. Resztę nazwisk, jako też pseudonimów nie pamiętam. Sądzę, że dawni koledzy, po przeczytaniu i obejrzeniu tej fotografii, przypomną sobie wiele nazwisk i szczegółów. Mogą zatem donieść do Redakcji „Wschodu“.

Proszę jednak o bezwarunkowy zwrot załączonej fotografii po wykorzystaniu, gdyż stanowi ona dla mnie bardzo miłą pamiątkę.

Bronisław Poczatko
kierownik szkoły 7-kl. powsz.
w Sołotwinie, pow. Nadwórna.

Otrzymaną od p. Poczatki bardzo ciekawą i cenną fotografię z roku 1913 powyżej reprodukujemy.

Kopyczyńce na F. O. N.

Powyżej reprodukujemy zdjęcie fotograficzne, przedstawiające jeden z momentów uroczystego poświęcenia w Kopyczyńcach działka przeciwpancernego wraz z zaprzęgiem i wręczenia tego daru Batalionowi K. O. P.-u. Działko to ufundowało społeczeństwo powiatu kopyczynieckiego, imieniem którego do zebranych przemówił p. Włodzimierz **Cieński**, przewodniczący Powiatowego Komitetu Obywatelskiego.

Szczegółowe sprawozdanie z tej uroczystości podaliśmy w poprzednim numerze WSCHOD-u. Dziś jeszcze podnieść należy, że sam fakt tej uroczystości jest nie tylko momentem, który może zapisać się na czas dłuższy w pamięci, ale też należy zwrócić uwagę na inny objaw dodatni, a mianowicie **na ofiarność** kopyczynieckiego społeczeństwa kresowego, **które zdolne było złożyć na F. O. N. 36 tysięcy złotych.** Właśnie ten moment należy z uznaniem podkreślić. Spotyka się ostatnio podobne wypadki, że poszczególne ośrodki zakupują na rzecz armii — sprzęt bojowy, lecz nie w ramach tak poważnej kwoty. **Powiat kopyczyniecki przez to wyróżnił się od innych powiatów całej Polski, o ile się weźmie pod uwagę stan zamożności społeczeństwa na tych Kresach.**

Młodzież w teren!

Wakacje i robota społeczna.

Rozpoczyna się okres wakacyj — złoty czas młodzieży gimnazjalnej i akademickiej. Po roku trudów szkolnych młodzież wydostanie się wreszcie z rozpalonych murów miast na szeroki przestwór pól i łąk, w cieniste lasy, nad morze, w góry. Ileż radości, ileż projektów wiąże się z tą chwilą! Ileż nowych wrażeń i przeżyć wchłoną młode umysły, podczas kiedy płuca sycić się będą świeżym powietrzem lasów i pól.

Młodzież, która wyjedzie na wywczasy letnie spotka się nie tylko z bujną naturą Polski, ale i z jej ludnością. Dzisiejsi uczniowie gimnazjów i liceów, dzisiejsi studenci wyższych zakładów naukowych jutro, kiedy staną się ludźmi dojrzałymi, zajmą ważne posterunki życia państwowego i społecznego w Polsce. Będą to przyszli mężowie stanu, urzędnicy, adwokaci, lekarze, publicyści, redaktorzy, działacze wszelkiego rodzaju. W ich przyszłym życiu bardzo poważną rolę odegrają **przeżycia młodości.**

Niechże młodzież szkolna i akademicka wykorzysta czas wakacyjny, żeby **zetknąć się i zbliżyć** z młodzieżą chłopską, rzemieślniczą i robotniczą, z młodzieżą, która już dzisiaj wkrótce po wyjściu z lat dziecięcych poświęcić się musiała **ciężkiej pracy dla chleba.** Młodzież chłopska, robotnicza i rzemieślnicza może dać przykład swej prężności organizacyjnej i wydajności istotnie twórczych poczynań społecznych na terenach swojego życia i pracy. **Niechże tedy młodzież szkolna i akademicka także dokona swojego wkładu do dzieła zjednoczenia i budowania Polski przyszłości przez pokolenie, które nadchodzi.**

Jakże szeroki teren prac, zagadnień i zainteresowań oczekuje na nich wśród wiejskich opłotków, **w małych miasteczkach. Jakże często wieś pragnie żywego słowa ludzi, którzy potrafią jej coś o świecie powiedzieć, jakże często jej organizacje, przedsięwzięcia kulturalne potrzebują pewnej pomocy i wskazówek.**

Świetlice wiejskie i małomiasteczkowe, Domy ludowe oczekują na ludzi, którzy dadzą im swoją myśl, wiedzę i umiejętność.

A młodzież, której przywilejem stało się wyższe i średnie wykształcenie powinna poznać Polskę taką, jaka ona jest w istocie, poznać ją od strony zagonu wiejskiego, wiejskiej chałupy, hali fabrycznej, uliczki małomiasteczkowej i izby rzemieślniczej.

To poznanie wzajemne ośrodków młodych intelektualnych z szerokim terenem życia i pracy miast i wsi jest koniecznym warunkiem przyszłego wyścigu pracy ku potędze jutra, warunkiem przyszłej, twórczej, organicznej konsolidacji Narodu.

Więc nie marnujmy czasu wakacyjnego. Zwłaszcza w Małopolsce wschodniej.

Nauczycielstwo funduje karabin maszynowy

pułkowi piechoty w Stanisławowie.

W skromnej podzięce stanisławowskiemu pułkowi piechoty za budowę szkoły--pomnika w Kończakach Nowych, powiat Stanisławów, nauczycielstwo Obwodu szkolnego stanisławowskiego i urzędnicy Inspektoratu szkolnego wpłacili 4.180 zł na zakup ciężkiego karabinu maszynowego z pełnym ekwipunkiem.

Wręczenie ciężkiego karabinu maszynowego przez nauczycielstwo stanisławowskie pułkowi piechoty nastąpi w czerwcu w czasie przysięgi rekrutów.

Dodać należy, że w najbliższej przyszłości staraniem nauczycielstwa i Inspektoratu szkolnego w Stanisławowie będzie zakupiony do wspomnianego karabinu maszynowego — koń pociągowy.

Ks. biskup Baziak

na wizytacji kanonicznej w Tyśmienicy.

Ks. biskup dr Eugeniusz Baziak bawił na kanonicznej wizytacji parafii w Tyśmienicy. Całe miasto było bogato udekorowane chorągwiami o barwach państwowych i papieskich. Na granicy powiatu starosta powiatowy dr **Kalata** z Tłumacza powitał ks. biskupa **Baziaka**, po czym z Kolonii Polskiej oddział cyklistów na rowerach, efektownie przystrojonych, konwojował pojazd, wiozący ks. Biskupa do Tyśmienicy.

Przy pięknie wybudowanej bramie triumfalnej obok Domu Polskiego w Tyśmienicy, udekorowanej przez miejscową Straż Pożarną, zebrało się duchowieństwo wszystkich wyznań z procesją, oraz przybyły wszelkie organizacje ze sztandarami, dziatwa szkolna i niezliczone tłumy ludności miejscowej i okolicznej. Przy bramie triumfalnej burmistrz miasta Tyśmienicy p. Kazimierz **Schreiber** powitał Dostojnego Gościa. Aktu powitania również dokonało duchowieństwo, po czym ks. biskup **Baziak** podążył z procesją do miejscowych kościołów i cerkwi. W kościele parafialnym ks. biskup Baziak wygłosił podniosłe kazanie, wysłuchane w skupieniu przez tłumnie zebraną ludność obu obrządków.

Pod koniec swej wizytacji ks. Biskup przybył również **do Domu Polskiego**, gdzie bardzo licznie zebrali się mieszkańcy Tyśmienicy. Do Dostojnego Gościa przemówił prezes T. S. L. p. Michał **Ziomek**, a imieniem mieszczaństwa prezes p. Adolf **Kwolik**. Po udzieleniu zebranym błogosławieństwa, ks. biskup **Baziak** opuścił progi Domu Polskiego, żegnany z entuzjazmem przez mieszkańców.

ROZBUDOWA SZPITALA W KROŚNIE.

Dzięki staraniom kierownika szpitala powszechnego w Krośnie dr **Lewickiego** zostały przyznane potrzebne fundusze do powiększenia tego szpitala. Obecnie przystąpiono już do odpowiednich prac oraz budowy.

DZIEŃ 3 MAJA W GRÓDKU JAGIELLOŃSKIM.

Banderia Ludowa w czasie mszy św. polowej w Gródku Jagiellońskim w dniu 3-go Maja.

Społeczeństwo Gródka Jagiellońskiego oraz całego powiatu gródeckiego obchodziło w szczególniejszy sposób uroczystość 3 Maja, która była dniem **konsolidacji** społeczeństwa polskiego.

Przybyły z okolicznych wsi dzieci szkolne ze swoimi wychowawcami, banderie konne, członkowie czytelń T. S. L., liczne organizacje, stowarzyszenia i t. d. Na rynku obok polowego ołtarza ustawiły się grupy: Wojskowa kompania honorowa ze sztandarem, Tow. „Gwiazda“ i „Sokół“ ze sztandarami, Stowarzyszenie Weteranów b. Armii Polskiej, oddziały P. W. z bronią i bez broni, licznie reprezentowani członkowie czytelń T. S. L. z całego powiatu, Harcerstwo, Orlęta, organizacje rolnicze, członkinie Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet i Akcji Katolickiej, wozy weselne, banderie konne, Straż Ogniowa, P. W. Pocztowe i Kolejowe, uczniowie państw. gimn. oraz dziatwa szkolna miejscowych szkół powszechnych ze sztandarami.

Gdy fanfarzyści orkiestry wojskowej odegrali pieśń „Bogu Rodzica“, zabrzmiały dzwony z wieży kościelnej i rozpoczęła się msza święta polowa na rynku. Po wygłoszonym przez ks. Kazimierza **Korfantego** kazaniu odbyła się podziw budząca defilada oddziałów wojskowych, oddziałów P. W. oraz przemarsz Organizacyj, Stowarzyszeń i banderyj.

W południe dla ludności włościańskiej urządzono akademię w „Sokole“ z przemówieniem dyrektora Szkoły rolniczej p. inż. Jerzego **Weissa**, w „Gwieździe“ zaś wyświetlono odpowiedni film dla dziatwy szkolnej. Wieczorem w „Sokole“ po przemówieniu dyrektora gimnazjum p. Stanisława **Krysowskiego**, pięknej i wzniosłej części oficjalnej, zespół szkół gródeckich, pod przewodnictwem współpracownika T. S. L. ks. prof. Stanisława **Kozłowskiego**, odegrał obrazek sceniczny Opałka: „Był cudny dzień 3 Maja“.

Cała uroczystość odniosła duży sukces moralny a także i materialny, gdyż społeczeństwo gródeckie doceniając chlubną pracę i wysiłki Towarzystwa Szkoły Ludowej bardzo hojnie składało datki na „Dar Narodowy“.

WRĘCZENIE KARABINÓW MASZYNOWYCH.

W Kolbuszowej odbędzie się dnia 4 czerwca br. wręczenie dwóch karabinów maszynowych przedstawicielom władz wojskowych. W uroczystości tej weźmie udział pułk piechoty ze sztandarem i orkiestrą.

Grupa polskich spadochroniarzy.

Nauka w maskach gazowych.

Z ołówkiem w ręku...

Drogi rozwoju gospodarczego województw południowo-wschodnich.

Kooperatyzacja naszego kraju postępuje szczególnie w ostatnich czasach — szybko naprzód, a **największe jej nasilenie wykazują nasze południowo-wschodnie województwa.** Bowiem według „Małego rocznika statystycznego“ z końcem 1935 roku, z ogólnej ilości 11.402 spółdzielni różnego typu, jakie mieliśmy w Polsce, a które to spółdzielnie liczyły ogółem 2 miliony 668 tysięcy członków — na Małopolskę Wschodnią przypadało 4.465 spółdzielni (39%) do których należało 990 tysięcy członków (37%). Inaczej mówiąc w całym kraju jedna spółdzielnia przypada na 2.800 mieszkańców, zaś **tu u nas na 1.390 mieszkańców.** Najnowsze zaś obliczenia wykazują, że w ciągu 1936 i 1937 roku przybyło tu 27 tysięcy członków, tak że **organizacje spółdzielcze wszystkich typów działające na terenie Małopolski Wschodniej liczą 1.017.000 członków.** Z liczby tej przypada na **spółdzielnie polskie 419 tysięcy, a na spółdzielnie ukraińskie i ruskie 598 tysięcy członków.** Cyfry te jednak nie dają właściwego obrazu, wiele rodzin zostało wciągniętych w orbitę spółdzielczej pracy gospodarczej. Według danych statystycznych na owe 1.017 tysięcy członków przypada z górą 850 tysięcy rolników, którzy należą przeważnie do dwóch a nawet trzech typów spółdzielni, a to do spółdzielni mleczarskiej, spółdzielni spożywców lub rolniczo-handlowej, oraz spółdzielni pożyczkowo-oszczędnościowej.

Nie można przeto z danych powyższych wyprowadzać wniosku, że w Małopolsce wschodniej 65% ludności jest skooperatyzowanej, jakby to wyglądało z rachunku arytmetycznego 1.017 tys. członków × 4 osób na jedną rodzinę = 4.068.000, co równa się 65% ogółu tut. ludności. **Należy przyjąć, że stopień skooperatyzowania wynosi u nas około 25%. A zatem są jeszcze duże możliwości dla pracy spółdzielczej**

Dla dokładniejszego ustalenia, co i jak należy dalej robić, zróbmy sobie krótki rachunek, co i jak zostało już dokonane, oraz porównajmy to z działalnością innych. Nie będę tu przedstawiał wyników pracy zagranicznych organizacyj spółdzielczych, ale podam kilka dat porównawczych z działalności Ukraińców, którzy mają warunki pracy takie same jak my, jeżeli nie gorsze.

Dane jakie podam poniżej, odnoszą się do wszystkich typów spółdzielni, jakie reprezentują ogólną siłę ruchu spółdzielczego na terenie naszych trzech województw, a to lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego. Zaznaczyć wypada, że **wśród spółdzielni polskich dominują spółdzielnie kredytowe,** zaś wśród spółdzielni ukraińskich spółdzielnie **zaopatrzenia i skupu.** Liczba wszystkich spółdzielni polskich stanowi 23%, a ze sklepami kółek rolniczych 39% ogólnej liczby porównanych spółdzielni polskich i ukraińskich, działających na terenie Małopolski wschodniej. **Spółdzielnie polskie zrzeszają 43% ogółu członków porównanych spółdzielni.** Kapitał udziałowy polskich spółdzielni wynosi 71%, a fundusze społeczne 53% funduszów społecznych porównanych spółdzielni. 67% wkładów oszczędnościowych ulokowanych jest w spółdzielniach polskich, a mimo lepszego stanu finansowego obroty towarowe spółdzielni polskich, łącznie z obrotami sklepów kółek rolniczych wynoszą 39% obrotów towarowych spółdzielni. Zupełnie zadawalniający jest natomiast stan gospodarczy polskich organizacyj bowiem czysta nadwyżka stanowi 58% nadwyżki wykazanej przez wszystkie spółdzielnie polskie i ukraińskie, działające na terenie Małopolski wschodniej.

Zgoła inaczej przedstawia się porównanie stanu gospodarczego spółdzielni zaopatrzenia, skupu i zbytu oraz rolniczo-handlowych, polskich i ukraińskich. Spółdzielnie te głęboko wżynają się w życie gospodarcze wsi i dlatego posiadają one wyjątkowe znaczenie na terenie Małopolski wschodniej. **Liczba spółdzielni polskich stanowi tutaj zaledwie 4%,** a ze sklepami kółek rolniczych **30% ogólnej liczby spółdzielni polskich i ukraińskich tego typu.** Liczba członków tych spółdzielni i kółek rolniczych wynosi 16% ogółu członków, kapitał udziałowy 37%, a fundusze społeczne 35% ogólnej sumy funduszów społecznych. Obroty towarowe polskich spółdzielni wynoszą już tylko 20% a wraz z kółkami rolniczymi 36% obrotów spółdzielni spożywców, skupu i zbytu, oraz rolniczo-handlowych, polskich i ukraińskich działających na omawianym terenie. **Czysta nadwyżka spółdzielni polskich wynosiła w 1936 roku 51% nadwyżki wykazanej przez wszystkie spółdzielnie.**

Na tle pracy spółdzielczej w Małopolsce wschodniej zarysowywują się wydatnie spółdzielnie spożywców, należące do Związku „SPOŁEM“. Przewyższają one wielkością swoją wszelkie inne spółdzielnie działające na naszym terenie i wykazują znaczną prężność zarówno gospodarczą jak i organizacyjną, a świadczą o tym następujące dane: W ciągu ostatniego pięciolecia (1933-37) liczba spółdzielni wzrosła z 10 do 23, liczba sklepów tych spółdzielni z 47 na 85, zaś członków z 5.637 na 11.295. Obroty towarowe podniosły się w tym czasie z 3.704.00 na zł 6.870.000. Są to dane już najświeższe obejmujące również rok 1937. Następne dane odnosić się będą do okresu lat 1932-36: Fundusze własne tych spółdzielni (kapitał udziałowy i społeczny) wzrosły z zł 536.000 na 920.000. Dochodowość po nieznacznym spadku w latach 1933-35 przekracza 3% w stosunku do ogólnego obrotu spółdzielni. Obecnie przeciętnie na jedną spółdzielnię wypada członków w spółdzielniach należących do „SPOŁEM“ 311, w spółdzielniach polskich 258 a w sklepach Kółek Roln. 26. Przeciętnie obroty w tym samym porządku przedstawiają się następująco 142.5 — 124.7 i 11.9, zaś kapitał udziałowy na jedną spółdzielnię wynosi w spółdzielniach należących do „Społem“ 6.3 do innych polskich spółdzielni 6.1, do Kółek Roln. 0.27. Imponująco wprost wypada fundusz społeczny (po potrąceniu strat) na jedną spółdzielnię, a to: w spółdzielniach „Społem“ 24.5 winnych polskich spółdz. 14.5 i w Kółkach Rolniczych 2.2 — przeciętna nadwyżka netto na 1 spółdz. w tym samym porządku wynosi 4.5, 1.4 i 031.

W ramach jednego artykułu, może nieco za wiele cyfr zwłaszcza, że my **Polacy odziedziczyliśmy po przodkach naszych pewien wstręt do rachunków.** Jednakże kiedy patrzymy, co wokoło nas dzieje się, **musimy się przełamać i zacząć żyć z ołówkiem w ręku.** A rachunek nasz wykazuje niezbicie, że **unarodowienie naszego handlu nastąpić może jedynie na drodze ekonomicznego organizowania wsi.** Zakładajmy spółdzielnie spożywców, jakoże są one najprostszą formą gospodarczą, nie wymagającą wiele kapitału, są względnie łatwe do prowadzenia, nie przedstawiają dużego ryzyka handlowego. Dopiero w miarę doświadczenia handlowego zdobywanego przez spółdzielnie spożywców oraz przeszkolenia gospodarczego wsi — można i należy przechodzić do wyższych i trudniejszych form pracy spółdzielczej, obejmującej skup płodów rolnych i artykułów hodowlanych oraz zbyt ich w oparciu o rozwinięte i silne finansowo centrale gospodarcze.

Ważne jest, żeby organizacje spółdzielcze powstawały z woli członków, jako wyraz dojrzałej potrzeby i żeby tej woli zbiorowej były one podporządkowane. Nie mogą one być instrumentem politycznym, a winny zdążać do gospodarczego związania swoich członków i podniesienia ich dobrobytu. **Przez swoją działalność spółdzielnie stwarzać będą nowe podstawy gospodarki narodowej, opartej na samopomocy i współdziałaniu, a te zasady muszą obowiązywać przy ustalaniu dróg rozwoju ekonomicznego Małopolski wschodniej.**

ANDRZEJ KADLEWICZ
Rypne (powiat Dolina).

Kurs pożarniczy w Mościskach.

Oddział Powiatowy Związku Straży Pożarnych R. P. w Mościskach przeprowadził podstawowy kurs pożarniczy o programie połączonym I, II i III-go stopnia dla powiatów przemyskiego, przeworskiego, lubaczowskiego, jarosławskiego i mościckiego.

Kurs był skoszarowany w lokalu Związku b. Ochotników Armii Polskiej w Mościskach, wykłady zaś odbywały się w miejscowej szkole męskiej. Komendantem kursu był instruktor powiatowy, p. E. **Baziuk,** szefem naczelnik rejonowy p. J. **Pirog,** wykładowcami zaś pp. kierownik PZD. inż. J. **Małkowski,** sekretarz Wydziału powiat. K. **Lanc,** dr L. **Kibitz,** naczelnik miejscowej OSP. Z. **Hussakowski** oraz instr. **Baziuk.**

Uroczyste zakończenie kursu odbyło się w obecności insp. Okręgu Wojew. p. St. **Błaszczyka,** a wręczenia zaświadczeń kursistom dokonał wiceprezes Oddziału insp. PZUW. p. St. **Paszkowski.**

Ponieważ w tym samym czasie odbywał się w Mościskach zorganizowany przez PZUW. kurs ogniotrwałego budownictwa, przeto oba te kursy przyczynią się bezwątpienia do wzmożenia prac związanych z obroną przeciwpożarową powiatu.

CZEKI

załączamy do niniejszego numeru.

Prosimy o wyrównanie zaległej i bieżącej PRENUMERATY.

P r z e t a r g.

Fundusz Kwaterunku Wojskowego ogłosił w „Monitorze Polskim“ i „Polsce Zbrojnej“ w dn. 20 i 21 maja 1938 r. następujący przetarg:

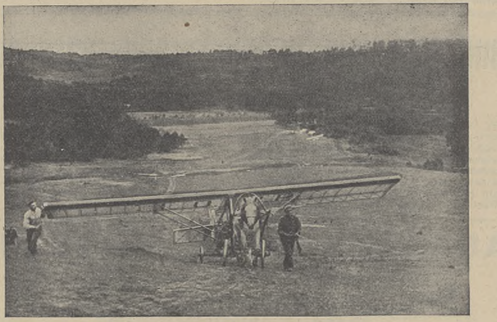
Dnia 2 czerwca 1938 r. — Na wykonanie remontu okresowego w budynku oficerskim w Stanisławowie, przy ul. Zosina Wola.

Czas pomyśleć

o Targach Wschodnich.

Przed kilkunastu dniami zamknęły swe podwoje Międzynarodowe Targi Poznańskie, które od lat kilkunastu stanowią doroczny wiosenny przegląd wytwórczości polskiej i zagranicznej. Obecnie wchodzimy w okres przygotowań jesiennej rewii wytwórczości, która rok rocznie ma miejsce we Lwowie na Międzynarodowych Targach Wschodnich.

Sądząc z ilości nadesłanych dotychczas zgłoszeń, których ilość w chwili obecnej jest znacznie wyższa niż w tym samym okresie roku ubiegłego, stwierdzić należy, że rewia jesienna na XVIII Międzynarodowych Targach Wschodnich we Lwowie, które odbędą się w dniach od 3 do 13 września br. zapowiada się bardzo okazale i imponująco.

Ze szkoły szybowcowej. Wyciąganie szybowca na górę do wzlotu.

AKCJA PODNIESIENIA ZDROWOTNOŚCI I WYGLĄDU M. LWOWA.

Prezydent m. Lwowa dr **Ostrowski** wydał szereg zarządzeń, mających na celu podniesienie zdrowotności i wyglądu m. Lwowa. Właściciele nieruchomości otrzymali odpowiednie zlecenia, a mianowicie w zakresie budynków frontowych, ogrodzeń i tp. W szczególności podwórza mają być uporządkowane, urządzenia sanitarne mają być doprowadzone do stanu określonego przepisami. Równocześnie zostały wydane zarządzenia w sprawie anten odbiorczych. W budynkach, gdzie znajduje się więcej niż 10 aparatów odbiorczych radiowych, należy anteny jednopromieniowe zastąpić anteną wielopromieniową tj. anteną o odpowiednim stojaku, której część górna składa się z dwóch lub więcej przewodów wielopromieniowych.

KONCENTRACJA STRZELCÓW W POWIECIE STANISŁAWOWSKIM.

W Medusze, powiat Stanisławów, odbyła się koncentracja Oddziałów Związku Strzeleckiego z miejscowości: św. Stanisław, Halicz, Chorostków Polski, Meducha, Woronicy Byszowska i Byszów. W koncentracji tej wzięło udział około 400 Strzelców. Na program tej koncentracji złożyły się: uroczyste nabożeństwo, ćwiczenia polowe oraz defilada. Po defiladzie, którą odebrał komendant Powiatu Związku Strzeleckiego w Stanisławowie p. Leopold **Wirth,** nastąpił wspólny obiad. Następnie odbyła się konferencja z poszczególnymi członkami Związku Strzeleckiego po czym zakończono koncentrację.

„DZIEŃ MATKI“ W ZALESZCZYKACH.

W salach „Sokoła“ odbyła się uroczystość „Dnia Matki“ z programem, na który złożyło się serdecznością nacechowane przemówienie jednej z uczennic gimnazjum, orkiestra mandolinistów, deklamacje i inscenizacja uczennic powszechnej Szkoły Żeńskiej. Wykonaniem powyższego repertuaru zajęły się p. Z. **Gogojewicz,** dyrektorka powsz. szkoły żeńskiej, p. W. **Kempska,** profesorka gimnazjum, Opiekunka Szkolnego Koła PCK. i p. J. **Maciejewiczowa,** profesorka powsz. szkoły żeńskiej. Sala była wypełniona nie tylko młodzieżą, lecz także Starszym społeczeństwem. Znaczenie tej uroczystości podkreślili swą obecnością starosta p. J. **Krzyżanowski,** p. naczelnik Sądu dr A. **Juzwa** i inni.

1 do 10 czerwca

Polski Czerwony Krzyż.

Polski Czerwony Krzyż, wypełniając swoje prawdziwe posłannictwo w imię zasad i haseł ogólnoludzkich, gromadzi sprzęt i materiały sanitarne, niezbędne dla akcji ratowniczej, utrzymuje i prowadzi szpitale, sanatoria, przychodnie, schroniska i szereg innych zakładów leczniczych i dobroczynnych, uruchamia akcję ratowniczą dla ludności, dotkniętej klęskami żywiołowymi i chorobami zakaźnymi, szkoli i organizuje zastępy zawodowych sióstr i pielęgniarek, szkoli kadry sekcyj ratowniczo - sanitarnych, szerzy higienę osobistą i społeczną, zgrupowuje pod swym sztandarem młodzież, która ma być spadkobierczynią wielkiej idei miłości bliźniego i fundamentem dalszego rozwoju Czerwonego Krzyża.

Już samo suche wyliczanie fragmentów działalności P. C. K. świadczy najlepiej o niezwykłej skali prac programowych i dowodzi, że instytucja ta, która ma tak olbrzymie zadania do wykonania, musi posiadać odpowiednie podstawy materialne.

Nikt zatem nie może pozostać obojętnym wobec Polskiego Czerwonego Krzyża, który realizuje tak ważne zadania dla potrzeb społecznych i państwowych. P. C. K. winien być zasilany na równi z Funduszem Obrony Narodowej, gdyż został powołany dla służby armii i w razie wojny stanowić będzie jej integralną część. O tym społeczeństwo winno pamiętać.

Społeczeństwo, ofiarowując tanki i samoloty dla obrony kraju, musi pamiętać, że potrzebne są również nosze, bandaże i szpitale dla jego obrońców.

W związku z „Tygodniem P. C. K.", który odbędzie się od 1. do 10. czerwca, P. C. K. przekonany jest, że obecny „Tydzień" dozna czynnego poparcia ze strony społeczeństwa. Ofiarni obywatele, zapisując się na członków PCK., dopomogą czynnie PCK. w realizowaniu wzniosłych zadań, związanych ściśle z obroną Państwa.

W imię tych haseł, Polski Czerwony Krzyż wzywa wszystkich obywateli, by przyczynili się moralnie i czynnie do akcji „Tygodnia PCK" przez zakupywanie nalepek na okna, składanie ofiar na listy składkowe i do puszek i przez zapisywanie się na członków PCK. Naszą ambicją narodową być winno, byśmy w szeregu Czerwonych Krzyży innych państw, zajęli miejsce godne Wielkiego Narodu i Państwa. Hasło: Każdy obywatel jest członkiem PCK. winno być powszechne.

WDZIĘCZNOŚĆ DZIATWY POGRANICZA dla K. O. P. „Skałat"

Korpus Ochrony Pogranicza w Małopolsce wschodniej bierze udział w licznych akcjach społecznych i dobroczynnych. Z ramienia K. O. P. „Skałat" podpułkownik **Pietrzyk** w miesiącach zimowych zorganizował pomoc dla najbiedniejszych i najbardziej potrzebujących.

W ciągu zimy dożywiano miesięcznie na terenie Podwołoczysk 63 dzieci, na terenie Osowika 20 dzieci, na terenie Tok 10, Szczęsnówki 12 i w Skałacie 18 dzieci. Dzieciom w tym okresie na terenie Tarnorudy, Kałaharówki, Koziny i Osowika wydano zakupione na miarę 3 płaszcze, 30 ubrań, 21 sukienek, 25 par bucików, 17 koszul, 9 czapek szkolnych, 7 swetrów i 3 pary zelówek. Dla strzelczyków ze Skałata zakupiono 14 swetrów.

Dożywianie dzieci przez garnizon w Podwołoczyskach.

Dla dorosłych na terenie Tarnorudy wydawano zboże, mąkę, cukier, sól, kaszę, smalec, naftę i t. p.

W samym Skałacie wydawano codziennie całkowitą strawę żołnierską dla 20 osób, oraz stale utrzymuje się 15 dzieci w miejscowej ochronce.

Akcja pomocy zimowej okazała się bardzo korzystną i wydatną. Nic też dziwnego, że za taką opiekę nie tylko w tej formie, ale i pod innymi względami, ludność pogranicza otacza podpułk. Pietrzyka bezgraniczną wdzięcznością i przywiązaniem.

Podziękowanie.

W łączności z tą akcją redakcja **WSCHODU** otrzymała następujące pismo z prośbą o umieszczenie, które poniżej podajemy dosłownie:

Baonowi K. O. P. „Skałat" przesyłamy na ręce WPana Podpułkownika Pietrzyka najserdeczniejsze podziękowania za pomoc i opiekę w czasie zimy i prosimy o dalszą pomoc. Przy tej sposobności przesyłamy najserdeczniejsze życzenia dla WPana Podpułkownika, wszystkich WPanów Oficerów i Podoficerów oraz Szeregowych K. O. P. „Skałat".

Z głębokim szacunkiem — **Wdzięczna biedna dziatwa szkoły męskiej w Podwołoczyskach.**

Nowy etap pracy na wszystkich frontach w województwie stanisławowskim.

W Stanisławowie odbyło się zgromadzenie członków Wojewódzkiego Sekretariatu Porozumiewawczego Polskich Organizacyj Społecznych. Na zebranie przybyli: wojewoda gen. Stefan **Pasławski**, prezes Zarządu Głównego SPPOS. prof. **dr Fiszer**, prezesi wszystkich polskich organizacyj społecznych na stopniu okręgowym oraz delegaci powiatowych Sekretariatów PPOS. z terenu całego województwa stanisławowskiego.

Prezes Woj. SPPOS., zagajając zgromadzenie, podkreślił, że Wojewódzki SPPOS. pracował w ciągu ubiegłego roku mimo ciężkie warunki dość intensywnie, zawsze z myślą przewodnią, **aby jego poczynania wypadły dla polskości na Kresach południowo wschodnich jak najlepiej.**

Według sprawozdania z działalności Wojew. SPPOS. na obszarze województwa stanisławowskiego istnieje 117 polskich Domów Ludowych, 49 takich Domów znajduje się w budowie, 56 zaś w projekcie budowy; kościołów istnieje 97, w budowie 11, w projekcie 8, kaplic istnieje 92, w budowie zaś 12, w projekcie 27.

Prawie we wszystkich ośrodkach, zamieszkałych na terenie województwa przez ludność polską, znajdują się Czytelnie, albo conajmniej punkty biblioteczne TSL. Równolegle z TSL. pracują w terenie na niwie oświaty: Związek Strzelecki, Koła Gospodyń Wiejskich, PK. i tp. Akcja kulturalno - oświatowa Związku Strzeleckiego skupia się w 284 świetlicach. Organizacja ta posiada 196 zespołów teatralnych, 143 chóry lokalne i tp. Związek Strzelecki zorganizował w ubiegłym roku 1.132 obchodów i uroczystości oraz 473 przedstawień.

Organizacje wiejskie, w szczególności ZS. i TSL., osiągnęły duże wyniki w radiofonizacji swych świetlic.

Na specjalne podkreślenie zasługuje owocna działalność Związku Szlachty Zagrodowej. Okręg Związku Szlachty Zagrodowej, zorganizowany w styczniu 1937 r., pracuje w kilkudziesięciu miejscowościach.

Sekretariat Wojewódzki PPOS. podjął ostatnio starania o utworzenie **etatów katecheckich** w szeregu gmin powiatu tłumackiego, horodeńskiego i kołomyjskiego. Ponadto prowadzone są starania o utworzenie Biskupstwa rzym. kat. w Stanisławowie.

Pod egidą SPPOS. spółdzielnie spożywców „Społem", Związek Strzelecki, Okręg TSL. oraz Związek „Młodej Wsi" zorganizowały szereg **kursów handlowo-sklepikarskich**, na których przeszkolono ponad 300 uczestników.

Niezależnie od tego zostało założonych ostatnio **10 Kas Bezprocentowych** z przeznaczeniem przede wszystkim dla rzemieślników.

Sekretariat PPOS. interweniował wielokrotnie w sprawie uzyskania **pożyczek w bankach dla kupców i rolników**, poczynił kroki celem oddłużenia zagrożonych ruiną gospodarstw rolnych, oraz stale pilnował, **by ziemia z parcelacji nie przechodziła w obce ręce**; dążył do upełnorolnienia karłowatych gospodarstw wiejskich w kilku miejscowościach powiatu tłumackiego i stanisławowskiego.

W roku ubiegłym przystąpiono w województwie stanisławowskim do realizacji programu Komisji osadniczej. Realizacja programu polegała na zespoleniu wszystkich prac fachowych i oświatowo - rolniczych w osadach dawniej istniejących i nowo powstałych w celu gospodarczego podniesienia ich i stworzenia gospodarstw wzorowych. Przedsięwzięto starania, żeby **element osadniczy nie tworzył wyodrębnionych grup społeczno - etnicznych**, ale żeby się zlał z miejscowym społeczeństwem polskim, podciągając go do swego poziomu moralnego i gospodarczego. Na terenie województwa istnieje 2.570 gospodarstw osadniczych, skupiających się w 119 osiedlach i 10 powiatach.

Z posiadanego zapasu ziemi powstaną obecnie nowe osiedla osadnicze.

Z uznaniem należy podkreślić **akcję kolonij i półkolonij**, która w rezultacie w porównaniu z ubiegłymi latami, w 1937 roku znacznie przekroczyła liczbę dzieci, korzystających z wywczasów. Ogółem na terenie województwa stanisławowskiego zorganizowano w ubiegłym roku 296 kolonij i półkolonij, na których przebywało 14.402 dzieci.

Na zakończenie wypada zaakcentować, że uświadomienie narodowe i samopoczucie ludności polskiej na terenie województwa zmieniło się w dużym stopniu na lepsze; przygnębienie i poczucie osamotnienia znika, a ich miejsce zajmują czynna i dynamiczna postawa.

W dalszym ciągu inż. **Fonferko** przedstawił w nader interesujący sposób zagadnienia gospodarcze na terenie województwa stanisławowskiego. Z kolei mgr I. **Mażewski** wygłosił referat pt. „Rozwój stosunków narodowościowo - wyznaniowych w Małopolsce wschodniej". Po referatach wywiązała się ożywiona dyskusja, w której zabierali głos pp.: wojewoda gen. **Pasławski**, prof. dr **Fiszer**, prezes **Świętnicki**, **Janicki**, sędzia **Wajs**, insp. **Pikulski**, ks. kan. **Barg** i mgr **Lewicki**.

Po dyskusji uchwalono zmianę statutu SPPOS. oraz dokonano wyboru Wydziału wykonawczego Wojewódzkiego Sekretariatu Porozumiewawczego Polskich Organizacyj Społecznych w składzie: dr Jan **Kochaj**, Stanisław **Potulicki**, sędzia **Wajs**, dr. **Hendrychowski**, nacz. dr **Czuszkiewicz**, Tadeusz **Chowaniec**, prezydent mgr **Kotlarczuk**, M. **Karpowowa**, ks. dr **Bilczewski**, zastępcy: pp. **Żurowski**, inż. **Fonferko**, dr **Walisch**, dr **Kędzior**, mjr ss. **Wróblewski**, **Pozowski**, mjr ss. **Matus**.

IX. Wojewódzki konkurs modeli latających i redukcyjnych we Lwowie. Przegląd zawodników.

400-LECIE MORSZYNA — ZDROJU.

W roku bieżącym w czerwcu obchodzić będzie Morszyn 400-letnią rocznicę swego istnienia. Źródła soli gorżkiej odkryto w r. 1538. W tym roku król Zygmunt I udzielił Brunickim zezwolenie na warzenie soli w Morszynie. Wydobywana sól okazała się gorżką, nienadającą się do spożycia, zaniechano więc jej eksploatacji. Dopiero w ostatnich czasach Morszyn zasłynął jako znakomite zdrojowisko. W roku bieżącym, w 400-letnią rocznicę swego istnienia, otwiera Morszyn nowy wielki gmach Domu Zdrojowego. Jest to monumentalny budynek 3-piętrowy, pięknie położony wśród parku i zieleni. W Domu Zdrojowym znajdują się dalsze nowe urządzenia lecznicze.

Kurs dla sklepikarzy powiatu tarnobrzeskiego.

Okręgowe Towarzystwo Rolnicze w Tarnobrzegu urządziło kurs dla sklepikarzy i kierowników sklepów Kółek Rolniczych. Kurs prowadzony był w szkole rolniczej w Mokrzyszowie pod kierownictwem lustratora powiatowego K. R. p. Jana **Rosenbeigera**. W kursie tym brało udział 35 uczestników. Wykładowcami byli: pp. Roman **Janicki**, dyrektor gimnazjum, ks. prof. T. **Gunia**, prof. Z. **Szewera**, Romuald **Sozański**, kier. M. T. R. we Lwowie, dr weter. Stanisław **Woycikiewicz**, dr medec. Karol **Wałęga**, Szymon **Wawrzyszko**, kier. pow. sklepu K. R., **Runiewski** refer. U. S., zaś księgowość wykładał Jan **Rosenbeiger**.

Zakończenie kursu odbyło się równocześnie z zakończeniem roku szkolnego w szkole rolniczej w Mokrzyszowie.

Po przemówieniach do przeszkolonych przez p. Artura hr. **Tarnowskiego**, prezesa O. T. R. i p. inż. **Jurczaka**, kierownika szkoły rolniczej w Mokrzyszowie, nastąpiło uroczyste rozdanie świadectw szkolnych i zaświadczeń z kursu.

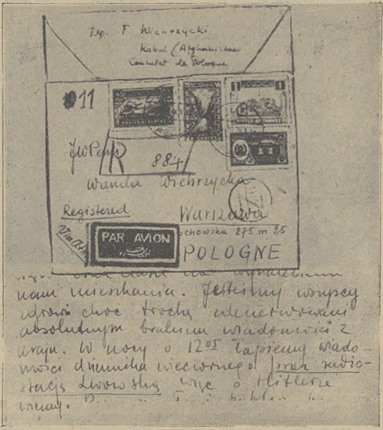
ZEBRANIE OBYWATELSKIE OZN. W STRYJU.

W sali Czytelni kolejowej w Stryju odbyło się zebranie obywatelskie przy udziale około 400 osób. W zebraniu tym wzięli udział z ramienia Okręgu stanisławowskiego OZN. inż. A. **Schoenowitz** i szef oddziału organizacyjnego Okręgu Otmar **Martz**. Przewodniczył wiceprzewodniczący Obwodu stryjskiego mjr ss **Bogusławski**. Na zebraniu tym senator gen. **Zarzycki** wygłosił obszerny referat na temat sytuacji gospodarczej w Polsce, który zebrani wysłuchali z wielkim zainteresowaniem. Następnie odbyło się zebranie działaczy OZN., na którym omówiono sprawy gospodarcze, społeczne i polityczne.

Szybowiec w powietrzu.

DZIĘKI LWOWSKIEJ RADIOSTACJI
Polacy w Afganistanie utrzymują łączność z Polską.

Pan F. **Wichrzycki** z Kabulu w Afganistanie nadesłał do swej rodziny w Warszawie list, uskarżający się na brak wiadomości z kraju. Jedynym łącznikiem z Polską są polskie audycje radiowe, odbierane codziennie za pośrednictwem stacji radiowej we Lwowie. Powyżej reprodukujemy drogą fotograficzną zdjęcie koperty i odnośnej części listu p. Wichrzyckiego.

Z DUBLAN pod Lwowem.

W Dublanach pod Lwowem w dniu 3-go Maja odbyło się uroczyste nabożeństwo w miejscowej kaplicy, po którym nastąpiła Akademia w budynku szkolnym, urządzona przez Czytelnię TSL. im. Mączki i szkołę. Przemówienie wygłosiła p. H. **Szymańska**, śpiewał chór pod kierownictwem p. J. **Szymańskiego**, a po deklamacjach dzieci zespół amatorski Czytelni TSL. odegrał obrazek sceniczny „Kucie kos". Popołudniu odbyła się zabawa w Domu Ludowym, z której dochód przeznaczono na Dar Narodowy 3-go Maja. Również uroczyście obchodzono dzień 12. maja ku czci Wielkiego Marszałka Piłsudskiego. Obok figury Matki Boskiej w pobliskim lasku odśpiewano „Boże coś Polskę" i Pierwszą brygadę, po czym przemówienie wygłosił kierownik szkoły p. Józef **Szymański**. Wieczorem na wzgórzu zapłonęło ognisko, a na znak dany wystrzałem zachowano trzy minutowe milczenie. Następnie zebrana ludność udała się na miejsce, gdzie ongiś mieszkał chwilowo Marszałek Piłsudski, a na którym dziś spoczywa fundament pod przyszły pomnik, na którym złożyła ludność wieniec. Uroczystości te urządzone były staraniem Koła Rezerwistów, Z. S. i Straży Pożarnej przy wydatnym współudziale docenta dr Hermana i kierownika szkoły Józefa Szymańskiego.

Powiatowy Zjazd Szlachty Zagrodowej w Złoczowie.

W dniu 8 maja br. odbył się w Złoczowie powiatowy Zjazd Szlachty Zagrodowej z całego powiatu. Uczestnicy Zjazdu wzięli udział w nabożeństwie na Stadionie miejskim, w defiladzie i w poświęceniu kamienia węgielnego Domu Handlowego T. S. L. Po wspólnym obiedzie w ujeżdzalni krytej Szlachta rozpoczęła obrady. Wchodzącego p. gen. **Paszkiewicza** powitała gromkimi okrzykami.

Wybrano powiatowy Zarząd Koła Szlachty z prezesem kpt. Pulnarowiczem na czele. W czasie obrad przemawiali: p. gen. Paszkiewicz a następnie sekretarz Zarządu Głównego Związku Szlachty Zagrodowej z Przemyśla, prezes Koła i przedstawiciele Koła Szlachty z powiatu, wznosząc okrzyki na cześć Najjaśniejszej Rzeczypospolitej Pana Prezydenta prof. Mościckiego, Marszałka Śmigłego Rydza, Rządu i obecnych na Zjeździe przedstawicieli władz państwowych.

Uczestników Zjazdu było 750 osób zgrupowanych w 14 Kołach. Zdjęcie obok zamieszczone przedstawia moment z defilady, w czasie której maszeruje Koło Szlachty Zagrodowej Gołogóry.

Kościół w Litwinowie
podniósł się z ruin — po 400 latach.

Kościół w Litwinowie.
(Fotografował dla WSCHOD-u dr Aleksander Raczyński).

Do „Wschodu" piszą z powiatu podhajeckiego:

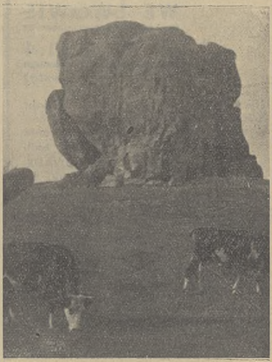
Powiat podhajecki — najbardziej wojną zniszczony — pod względem budowy nowych świątyń zajmuje czołowe miejsce. W ostatnich latach powstały względnie rozpoczęto budowę ośmiu kościołów (Białokrynica, Bieniawa, Dryszczów, Gniłowody, Litwinów, Panowice, Uhrynów, Wolica). Dokonywująca się obecnie budowa nowego kościoła w **Litwinowie** przypomina nam jedną z najciekawszych kart z dziejów organizacji kościoła katolickiego.

W początkach XV-go wieku wymieniają już źródła kościół rz. kat. w Litwinowie należący do archidiecezji Lwowskiej. Litwinów był wówczas miastem, Brzeżany jeszcze nie istniały, a parafia Litwinowska, obejmująca kilkanaście wsi, sięgała aż do granicy parafii drugiego w tych czasach rozwijającego się miasta Buszcze (założonego w roku 1399 przez rycerza Jana Boszcza, pochodzącego ze Skalmierza). Rycerz ten wybudował warowny kościół w Buszczu, który do dziś zachował się. Nie tak szczęśliwym był kościół Litwinowski, gdyż w czasie najazdów tatarskich zginął, a z nim także parafia Litwinowska przestała istnieć. Kościół ten w Litwinowie wybudowany został przez Michała Buczackiego, wojewodę Podolskiego, właściciela Podhajec i założony pod wezwaniem Zwiastowania Najświętszej Panny Marii. Tegoż syn Jan Buczacki, starosta trembowelski, fundację ojca powiększył, a jego wnuk także Jan, zwący się już Litwinowskim, wspólnie z Janem Skarbkiem, właścicielem Sarańczuk, potwierdzili w roku 1476 pierwotną fundację kościoła w Litwinowie nowym dokumentem, wyliczając jego uposażenie przy równoczesnym likwidowaniu parafii w Sarańczukach.

Po założeniu Brzeżan powstała tam w roku 1530 osobna parafia i tym samym straciła tak Litwinowska jak Buszczecka na znaczeniu, a przy końcu XVI-go wieku sam kościół Litwinowski został spalony, a tak dalece po nim wszelki ślad zaginął, że dziś nawet nie można stwierdzić, w którym miejscu ten potężny kościół stał. Wedle tradycji miejscowej miało to być na tym placu, gdzie znajduje się obecnie cerkiew. Nie wiadomo też, co stało się z olbrzymią dotacją kościoła Litwinowskiego, co zwłaszcza przy ostrych przepisach prawa kanonicznego tyczących się majątku kościelnego, nie łatwo do wytłumaczenia.

W roku 1534 miasto, zamek i dobra Litwinów przeszły w drodze sprzedaży z rąk Buczackich w ręce Mikołaja Wolskiego, kasztelana Sandomirskiego, ochmistrza królowej Bony. W okresie następnych 400 lat od sprzedaży przez Buczackich aż do wizytacji w roku 1934 nawet słuchy zaginęły o istnieniu kościoła i parafii Litwinowskiej. Dopiero rodzina obecnych właścicieli Litwinowa oddała grunt pod budowę kościoła, a okoliczna ludność, przeważnie uboga, groszowymi składkami doprowadziła budowę nowego kościoła pod dach. Jak widać z obok umieszczonego zdjęcia — zapowiedziana pomoc materialna ze strony wyższych władz świeckich, duchownych, instytucyj i organizacyj polskich na kresach, dozwala do wyrażenia nadziei, że jeszcze w bieżącym roku Litwinów doczeka się konsekracji kościoła, którego przez z górą 400 lat był pozbawiony.

Podkamień koło Brodów.

Diabelski Kamień w Podkamieniu koło Brodów.

Z niespotykaną werwą i entuzjazmem obchodzono w tym roku święto 3-maja w Podkamieniu. Wmaszerowały pododdziały strzelców, zeszli się liczni włościanie, delegacje okolicznych czytelń z transparentami, harcerze i dziatwa szkolna. Pochód do kościoła oo. Dominikanów otworzyła konna banderia w pięknych, regionalnych strojach.

Po mszy świętej i defiladzie na rynku, odbyła się zabawa ludowa w salach domu TSL.

Koło TSL. wprowadziło bardzo kulturalną nowość, mianowicie turniej śpiewaczy chórów ludowych swego rejonu. Impreza ta dała miłą rozrywkę włościanom, którzy hucznymi oklaskami, trafnymi spostrzeżeniami ułatwili pracę komisji sędziowskiej. Pierwszą nagrodę zdobył chór czytelni TSL. z **Nakwaszy**, drugą nagrodę chór czytelni TSL. z **Malenisk**, trzecią nagrodę chór młodzieży rękodzielniczej z **Podkamienia**.

Wieczorem odbyła się uroczysta akademia i przedstawienie w starannej reżyserii. Sala teatralna, obliczona na 600 widzów z trudnością pomieściła przybyłych z okolicy, spragnionych kulturalnego widowiska, włościan.

WCZASY NAD DNIESTREM.

W połowie maja ukazała się broszura „Wczasy nad Dniestrem", wydana przez Międzykomunalny Związek „Karpaty Wschodnie" w Stanisławowie. Broszura objęła 25 miejscowości letniskowych, położonych nad Dniestrem i zawiera szczegółowe dane o dojazdach, warunkach mieszkaniowych, aprowizacyjnych, możliwościach noclegowych dla kajakowców, jak również i kilometraż, który pozwala dobrze orientować się amatorom sportu kajakowego.

Uroczystości w Krasnem.

Tegoroczny obchód święta 3 maja w Krasnem, powiat Złoczów, wypadł niezwykle okazale przy współudziale wojska.

W bramie triumfalnej powitał wojsko wójt gminy Andrzej **Witos** w serdecznych słowach, zapewniając o konieczności ścisłej współpracy społeczeństwa cywilnego z wojskiem oraz o gotowości do wielkich ofiar na rzecz obrony kraju i pomocy dla armii. Dziatwa szkolna w strojach ludowych wręczyła dowódcy pułku kwiaty.

W przeddzień święta odbył się uroczysty capstrzyk. Z orkiestrą maszerowały oddziały wojska i ZS. W dniu święta od rana rozpoczął się zjazd ludności z okolicznych gromad na wozach, udekorowanych zielenią, kwiatami i chorągiewkami.

Przy dźwiękach hymnu państwowego nastąpiło podniesienie na maszcie flagi państwowej. Następnie w czasie mszy św. polowej podniosłe kazanie wygłosił ks. proboszcz **Kristen**, a po mszy przemówił insp. **Byra** ze Złoczowa.

W defiladzie którą odebrał dowódca pułku oraz przedstawiciele miejscowych władz administracyjnych, odznaczyła się banderia w strojach narodowych na białych koniach oraz krakowskie Wesele z Firlejówki.

Po defiladzie był wspólny obiad, a wieczorem zabawa ludowa w Domu Ludowym TSL.

W uroczystości wzięła udział ludność, poza Krasnem, wszystkich gromad. Podkreślić należy bardzo liczny udział dziatwy szkolnej z miejscowości: Bortków, Sknilów, Bałuczyn, Ostrów, Stronibaby, Uciszków, Przystawałki. Ogółem wzięło udział 2.500 osób.

BUDOWA SCHRONISKA W POLANICY CZEMEGOWSKIEJ.

W Mikuliczynie odbyło się walne zebranie Oddziału Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego na którym uchwalono uruchomić schronisko turystyczne w Polanicy Czemegowskiej oraz wyznaczyć nowe szlaki turystyczne w okolicznych górach, a wreszcie utworzyć stałą stację informacyjną dla turystów w sezonie letnim.

PROGRAM ŚWIĘTA WF. I PW. W ZŁOCZOWIE.

Powiatowy Komitet PW. i WF. w Złoczowie na posiedzeniu organizacyjnym, któremu przewodniczył kpt. **Kral**, postanowił święto PW. i WR. urządzić w dniach od 10 do 12 czerwca br. Opracowany program obejmuje między innymi zawody lekkoatletyczne we wszystkich konkurencjach, popisy gimnastyczne, siatkówkę i koszykówkę oraz akademię sportową na wolnym powietrzu i tańce regionalne.

Sport w policji stanisławowskiej.

Pracownicy Wydziału Śledczego P. P. w Stanisławowie, hołdując zasadzie, że przez ćwiczenia cielesne dochodzi się do zdrowia ciała i duszy, pod przewodnictwem p. komisarza Kulawiaka, kierownika Wydziału, żywo interesują się rozwojem sportu. To też obecnie, jak nigdy dotąd, ostatnio wszyscy pracownicy Wydziału Śledczego stanęli do zawodów o zdobycie Odznaki Strzeleckiej i wszyscy wypełnili wymagane warunki. Zdjęcie fotograficzne, obok zamieszczone, przedstawia jeden z fragmentów odbytych zawodów strzeleckich, a to grupę uczestników zawodów, zebranych przed budynkiem Strzelnicy K. P. W. w Stanisławowie.

CENA PRENUMERATY wraz z przesyłką pocztową: miesięczna zł. **0.60**, kwartalna zł. **1.80**, półroczna zł. **3.60**. — Konto P. K. O. **506.350.**
CENY OGŁOSZEŃ: Za jeden wiersz milimetrowy przez szerokość jednej szpalty (70 mm) na pierwszej stronie **1** zł., na dalszych stronach **80** groszy. Cała pierwsza strona — **1.100** zł., następne strony **800** zł. Zastrzeżone miejsce 50% drożej.

Redaktor: **Stanisław Zachariasiewicz.** Wydawca: **Prasowa Agencja Informacyjna WSCHÓD.** Nowa Drukarnia Lwowska, Lwów, Akademicka 16, tel. 217-98.